

Mottagare
Larsmo kommun

Dokument
Planbeskrivning

Datum
27.6.2024

Godkänd i fullmäktige

_____

LARSMO KOMMUN

REVIDERING AV LARSMO STRAND- GENERALPLAN

LARSMO KOMMUN

REVIDERING AV LARSMO STRANDGENERALPLAN

Projekt **Revidering av Larsmo strandgeneralplan**
Mottagare **Larsmo kommun**
Dokumenttyp **Planbeskrivning**
Datum **23.11.2023, 27.6.2024**
Författare **Joel Nylund, Sofia Lybäck, Jonas Lindholm, Stina Karhunmaa**
Granskare **Jonas Lindholm**

Ramboll
Teräsgränd 1-3 E
65100 VASA

P +358 20 755 2270
F +358 20 755 2271

Innehållsförteckning

1.	BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER	3
1.1	Identifikationsuppgifter	3
1.2	Planläggningsområdets läge	4
1.3	Planens namn och syfte	4
1.4	Förteckning över andra handlingar, bakgrundsmaterial och källmaterial som berör planen	5
1.5	Målsättningar i tidigare revideringar	5
2.	SAMMANDRAG	6
2.1	Olika skeden i planläggningsprocessen	6
2.2	Strandgeneralplanen	6
2.3	Genomförandet av generalplanen	6
3.	UTGÅNGSPUNKTERNA	7
3.1	Utredning om förhållandena i området	7
3.1.1	Allmän beskrivning av området	7
3.1.2	Människors levnadsförhållanden och livsmiljön	7
3.1.3	Jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet	10
3.1.4	Växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna	15
3.1.5	Region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin och trafiken	19
3.1.6	Stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön	22
3.1.7	Störande faktorer i miljön	28
4.	PLANLÄGGNINGSSITUATIONEN	29
4.1	Planer, beslut och utredningar som berör området	29
4.1.1	De riksomfattande målen för områdesanvändningen	29
4.1.2	Österbottens landskapsplan 2040	30
4.1.3	Österbottens landskapsplan 2050	31
4.1.4	Finlands havsplan 2030	31
4.1.5	Generalplan	32
4.1.6	Detaljplan	34
4.1.7	Byggnadsordningen	34
4.1.8	Grundkarta	35
4.1.9	Skyddsbeslut	35
4.1.10	Markägoförhållanden	35
5.	PLANLÄGGNINGENS OLIKA SKEDEN, VÄXELVERKAN OCH TIDTABELL	35
5.1	Planläggningens olika skeden	35
5.2	Tidtabell	36
5.3	Behovet av revidering	36
5.4	Planeringsstart och beslut som gäller denna	36
5.5	Deltagande och samarbete	37
5.5.1	Intressenter	37
5.5.2	Anhängiggörande	37
5.5.3	Deltagande och växelverkan	37
5.5.4	Myndighetssamarbete	38
6.	MÅL FÖR STRANDGENERALPLANEN	38
6.1	Förutsättningar till flytt av byggplatser	39
6.1.1	Gallring av önskemål	40
7.	REDOGÖRELSE FÖR STRANDGENERALPLANEN	56

7.1	Planens struktur	56
7.2	Planutkast 23.11.2023	56
7.3	Planförslag 27.6.2024	66
7.3.1	Dimensionering	67
7.4	Områdesreserveringar – Beteckningar och bestämmelser	67
8.	PLANENS KONSEKVENSER	68
8.1	Konsekvenser för den byggda miljön	69
8.2	Konsekvenser för naturen och naturmiljön	71
9.	GENOMFÖRANDE AV STRANDGENERALPLANEN	73
9.1	Genomförande och tidsplanering	73

Planbeskrivningens bilagor:

- Bilaga 1**   **Program för deltagande och bedömning**
- Bilaga 2A**   **Förutsättningar till flytt av byggplats**
- Bilaga 2B**   **Övriga inlämnade önskemål**
- Bilaga 3**   **Naturvärdesinventering av byggplatser 2022–2023**
- Bilaga 4**   **Naturinventering av MU- och MY-områden 2022**
- Bilaga 5**   **Byggnadsinventering 2023**
- Bilaga 6**   **Utredning av skogar med föröknings- och rastplatser för flygekorre i Eugmo 2024**
- Bilaga 7**   **Flador och glon i Larsmo och Eugmo**
- Bilaga 8**   **Bemötande till utkastskedets respons**

**Plankartor 1-6, Översiktskarta
Planbestämmelser**

1. BAS- OCH INDENTIFIKATIONSUPPGIFTER

1.1 Identifikationsuppgifter

Revideringen av Larsmo strandgeneralplan utförs av Ramboll Finland Oy på uppdrag av och i samarbete med Larsmo kommun.

Planläggningsansvarig:

Larsmo kommun

Norra Larsmovägen 30, 68570 LARSMO
www.larsmo.fi

Kontaktperson

Markanvändningsingenjör Thomas Källdström
Tel. +358 44 787 7225
E-post: thomas.kalldstrom@larsmo.fi

Planläggningskonsult:

Ramboll Finland Oy

Teräsgränd 1-3 E, 65100 VASA
www.ramboll.fi

Kontaktperson

Gruppchef Jonas Lindholm, YKS-605
Tel. +358 50 349 1156
e-post: jonas.lindholm@ramboll.fi

Planerare Joel Nylund

Tel. +358 50 4068 466

e-post: joel.nylund@ramboll.fi

1.2 Planläggningsområdets läge

Planläggningsområdet utgörs av det område som ingår i den gällande strandgeneralplanen. Områdets areal är ca 22 880 ha varav ca 18 170 ha är vattenområden. Generalplanen omfattar alla strandområden i kommunen som inte berörs av andra delgeneralplaner, stranddetaljplaner och detaljplaner. Området angränsar till kommunerna Karleby, Kronoby, Jakobstad och Pedersöre.

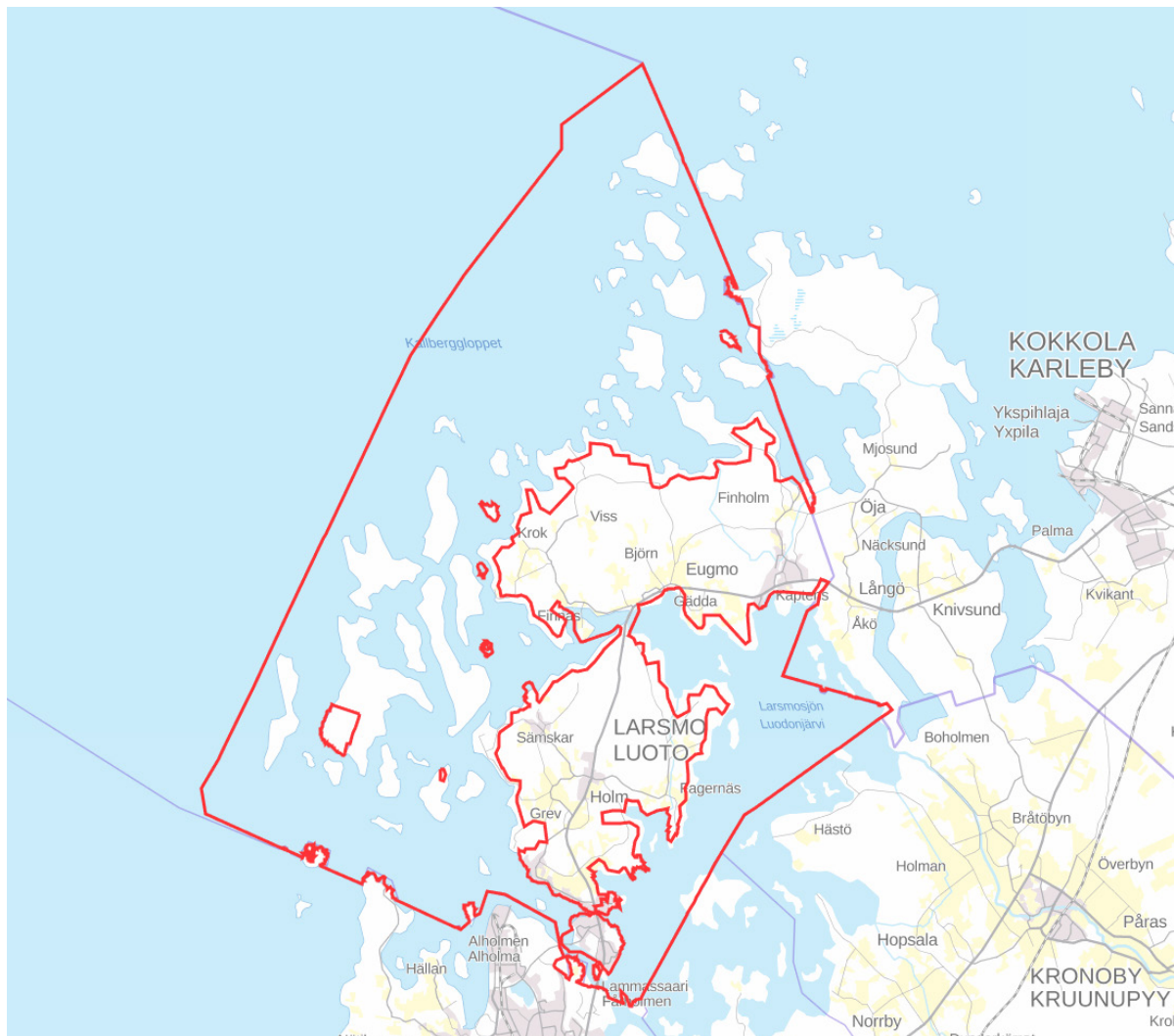

Bild 1. Områdets riktgivande utsträckning enligt utsträckning i gällande generalplan. © Lantmäteriverket.

1.3 Planens namn och syfte

Planens namn är **REVIDERING AV LARSMO STRANDGENERALPLAN.**

Syftet med planläggningen är att revidera strandgeneralplanen till en tidsaktuell plan samt att utreda flytt av byggplatser som markägare har lämnat in önskemål om till kommunen. Naturskyddsområden uppdateras så de sammanfaller med fredade områden. Läget för byggplatserna justeras så att de sammanfaller med lägenheternas fastighetsgränser, t.ex. då byggplatsen har bildats till självständig fastighet efter senaste revidering av strandgeneralplanen. Status på byggplatserna (byggd/obebyggd) granskas. Bestämmelser justeras så de sammanfaller med byggnadsordningen. Nödvändiga utredningar uppgörs som stöd för planläggningen. Den ursprungliga dimensioneringen i planen ändras inte.

1.4 Förteckning över andra handlingar, bakgrundsmaterial och källmaterial som berör planen

- Planläggningens målsättningar, 1994-2012
- Gällande strandgeneralplan godkänd 2012
- Arkeologisk inventering av Larsmo strandgeneralplan 2011 (K-P:n Arkeologiapalvelu)
- Byggnadsinventering Lilla Lysarholmen, Fallgrundet (Lillysarholmsgrundet), Svinören 2009 (InPlace Solutions Ab Oy)
- Jakobstadsregionens klimatstrategi 2021-2030

1.5 Målsättningar i tidigare revideringar

Den ursprungliga strandgeneralplanen, som vann laga kraft **1994**, skapade en geografisk helhetsbild och gemensamt överenskomna regler för byggandet på stränderna.

Strävan var att bevara skärgårdens genuina miljö- och rekreationsvärden samtidigt som en likvärdig behandling av markägarna skulle tryggas.

Byggrätten beräknades och angavs vid uppgörandet av ursprunglig plan per stamfastighet som var gällande 15.10.1969. Utredningen över stomlägenheterna utfördes vid uppgörandet av den ursprungliga planen. Strandlinjens längd som ligger till grund för dimensioneringen av strandbyggrätten mättes vid uppgörandet av den ursprungliga planen. En lägenhetsvis uppgjord fastställd strandgeneralplan gav tillräckliga verktyg i handen på beslutsfattarna för att kunna styra strändernas markanvändning i önskad riktning.

Statsrådets principbeslut om det riksomfattande strandskyddsprogrammet medförde en rätt kraftig tyngdpunktsförskjutning i planläggningen då intresset fokuserades på möjligheterna att som skydds- och rekreationsområden freda så mycket som möjligt av strandskyddsområdet.

Den första revideringen av planen vann laga kraft **2001**. I samband med att kommunfullmäktige godkände den första strandgeneralplanen gick man in för att planen bör ses över efter ca 5 år eftersom bl.a. åtgärdsförbudet på SL-områden enligt planbestämmelsen var i kraft högst 5 år. Även i övrigt var tanken att man efter denna period skulle sammanfatta erfarenheterna av planens ändamålsenlighet och inventera ändringsbehoven.

De största ändringarna i samband med revideringen gjordes rörande reserveringar av skyddsområden och rekreationsområden och speciellt då på Larsmo bys samfälligheters marker.

I senaste revidering (2008-2012) konstaterades att strandgeneralplanen fungerat enligt förväntningarna. Dimensioneringsgrunderna och de centrala principerna i planen har varit gångbara. Beviljandet av bygglov kunde ske smidigt med strandgeneralplanen som grund. De största ändringarna vid senaste revidering av planen var att olika enskilda markägare önskade flytta byggrätter på egen mark, främst från holmar till fastlandsområden. Planen uppdaterades även så att naturskyddsområden stämde överens med fredningar som hade gjorts genom fredningsbeslut eller försäljningar till staten. Revideringen vann laga kraft **2013**.

2. SAMMANDRAG

2.1 Olika skeden i planlägningsprocessen

10.2.2022 § 3	Planlägningssektionen besluter att planlägningsarbetet kan påbörjas.
3.4-23.5.2022, 2.4-2.5.2023	Inlämning av önskemål om flytt av byggplatser.
2.11-2.12.2022	PDB (Program för deltagande och bedömning) till påseende.
Sommar-höst 2022	Naturinventeringar utförs.
Vår-sommar, höst 2023	Naturinventeringar kompletteras och färdigställs.
Höst 2023	Uppdatering av byggnadsinventering.
15.12.2023–15.1.2024	Planutkast till påseende.
Vår-sommar 2024	Flygekorreutredning, utredning av flador och glon.
____-____-____-____	Planförslag till påseende.
____-____-____ § ____	Kommunstyrelsen godkände delgeneralplanen.
____-____-____ § ____	Kommunfullmäktige godkände delgeneralplanen.

2.2 Strandgeneralplanen

Den ursprungliga strandgeneralplanen; Larsmo delgeneralplan för stränder och skärgård godkändes av kommunfullmäktige den 1.6.1992 och vann laga kraft den 13.4.1994. Därefter har den reviderats 1999–2001 och 2009–2012.

I denna planrevidering har utretts möjligheter till att flytta obebyggda RA-byggplatser till annan plats med samma markägoförhållanden. Flyttningarna sker till största del till fastlandsstränderna, men även holmar emellan. Vissa byggplatser som tidigare varit bebyggda har även utretts som flyttobjekt. Dessa fall är få till antalet. För att detta ska kunna genomföras skall vissa särskilda krav uppfyllas, vilket granskas under processens gång.

Alla inlämnade önskemål har utvärderats och bedömts i samband med planlägningsprocessen, och nödvändiga utredningar har utförts som grund för utvärdering av detta.

Det centrala innehållet i strandgeneralplanen är reserveringar för fritidsbostäder, småhusbostäder, jord- och skogsbruksområden och naturskyddsområden. Strandgeneralplanen innehåller även bestämmelser för naturmässigt värdefulla områden, kulturhistoriskt värdefulla områden samt rekreationsområden.

2.3 Genomförandet av generalplanen

Förverkligandet av strandgeneralplanen pågår i enlighet med gällande strandgeneralplan. Områden där markanvändningen ändras kan förverkligas när planen när delgeneralplanen blivit godkänd i fullmäktige och vunnit laga kraft. Förverkligandet ankommer på privata markägare vad gäller privata fritidsbyggplatser.

3. UTGÅNGSPUNKTERNA

3.1 Utredning om förhållandena i området

Nedan följer en redogörelse över områdets särdrag och kännetecken.

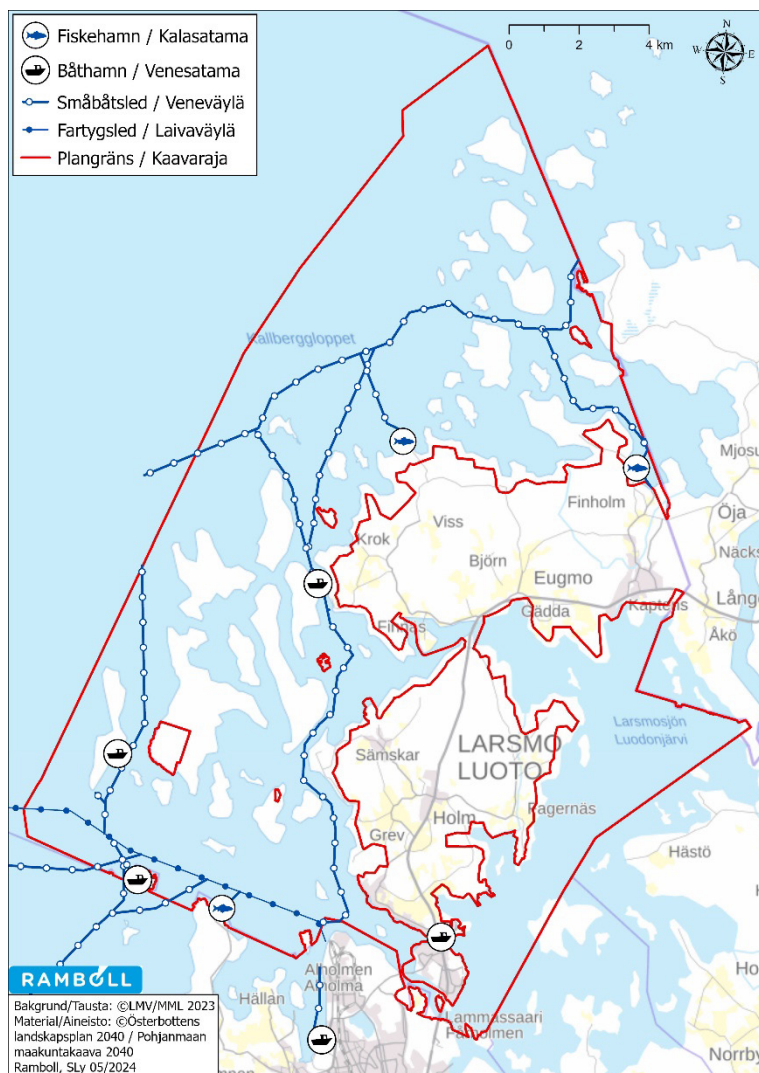
3.1.1 Allmän beskrivning av området

Larsmo strandgeneralplan omfattar nästan alla strandområden i kommunen, som inte berörs av annan planläggning (av kommunfullmäktige godkända generalplaner eller detaljplaner). Planläggningsområdet utgörs av ett ca 200m brett strandområde längs med havsstränderna och Larsmosjön.

3.1.2 Människors levnadsförhållanden och livsmiljön

Den byggda miljön

Den byggda miljön inom området består främst av fritidsbosättning och skogsmark. I några fall har beviljats bygglov för permanent bebyggelse inom planens område.

Rekreation

Läget i skärgårdslandskapet och närheten till skogsområden gör att rekreationsmöjligheterna i området är goda. I skärgården finns bl.a. fina fiskemöjligheter.

I planläggningsområdet finns flertalet friluftsvägar och strövområden (VR) anvisade sedan tidigare. Dessa används mer eller mindre för anvisat ändamål. Det finns även flertalet rekreationsobjekt man kan besöka med båt. Fritidsbyggplatserna kan långt anses användas i rekreationssyfte. Kommunen har flertalet badstränder inom området.

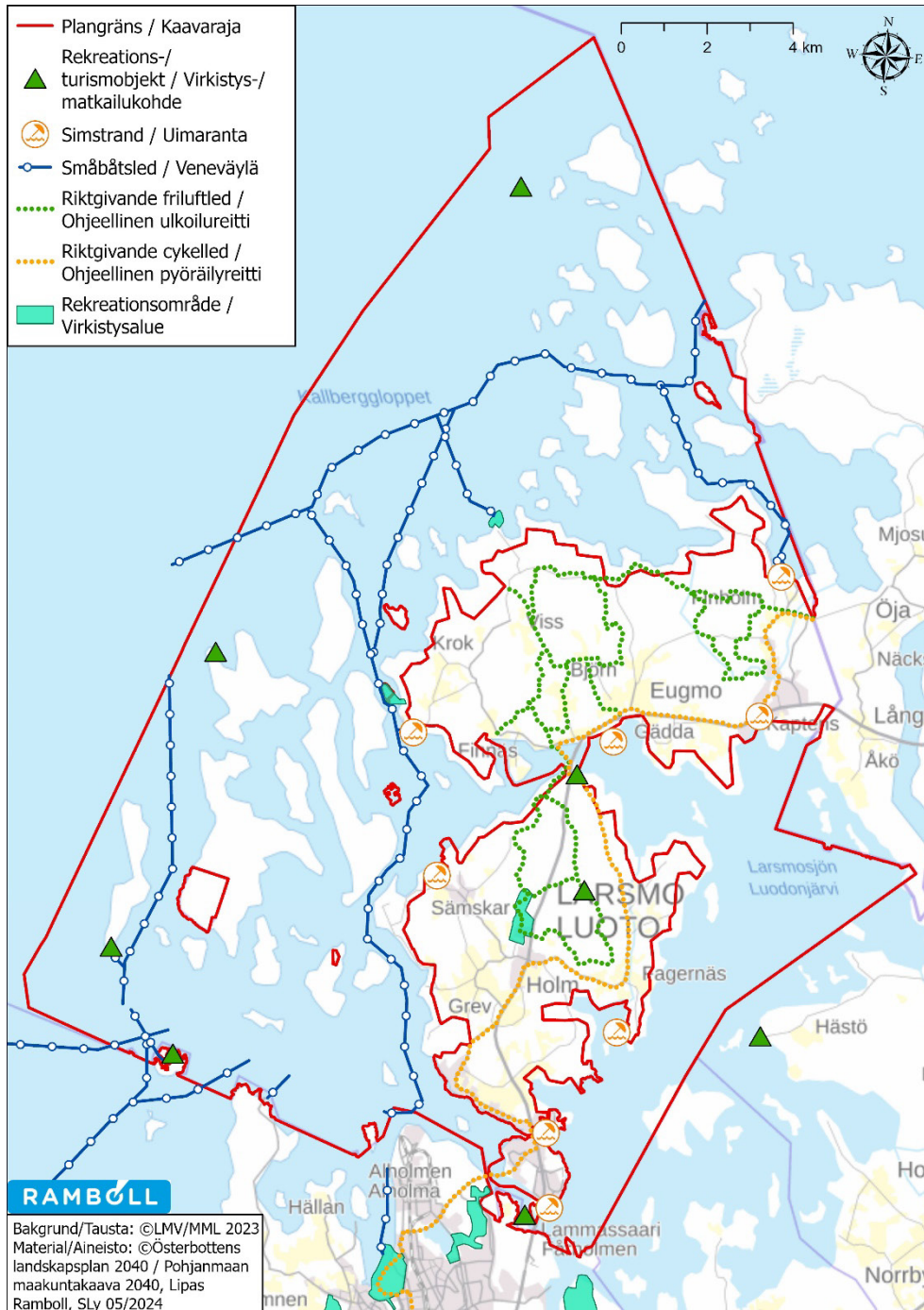

Bild 3. Rekreatiopunkter i skärgården och i anslutning till denna.

Boende och befolkningens struktur

Största delen av Larsmos invånare bor intill de större byarna i Risö, Holm, Kackur, Eugmo, Västerby, Fagnäs och Bosund, men det blir alltmer populärt att söka sig närmare havet eller Larsmosjön för havsnära boende. Inom planläggningsområdet finns ca 1600 fritidsbostäder, ca 270 obebyggda fritidsbyggplatser och ca 30 bostäder som anvisas som permanent boende. Totalt finns det ca 1900 byggplatser.

Befolkningsutveckling och samhällsstruktur

Larsmo kommuns invånarantal har ökat stadigt under en längre period. Invånarantalet år 2023 var 5843 personer.

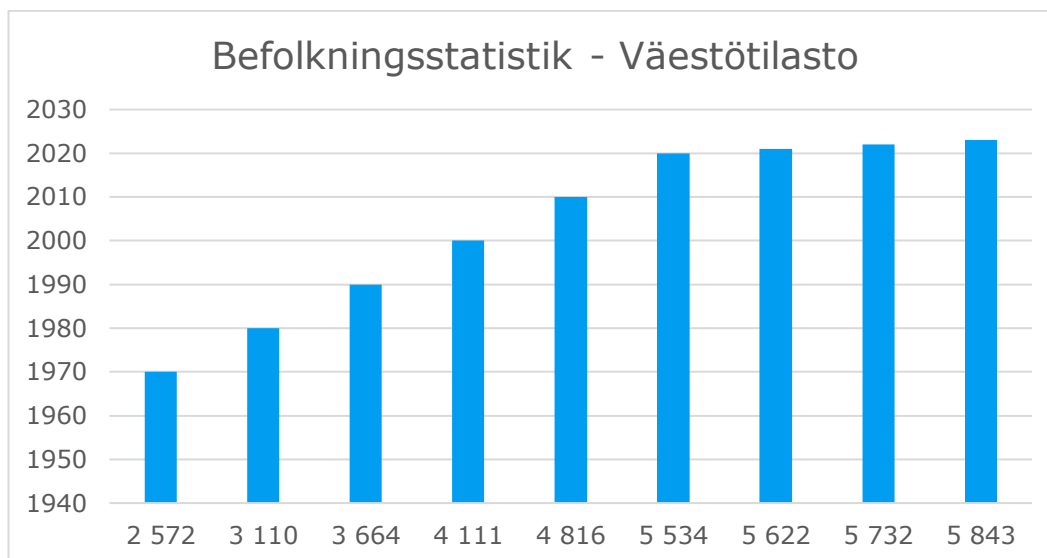

Bild 4. Larsmo kommuns befolkningsutveckling. © Larsmo kommun

3.1.3 Jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet

Jord- och berggrunden

Strandområdets beskaffenhet varierar inom planläggningsområdet. Det finns låglänta stränder med dålig byggbarhet blandat med högre belägna sten-/bergsbundna holmar och skär. Bygghänsynen i området kan generellt ses som god. Majoriteten av stränderna består av morän och bergsbunden mark.

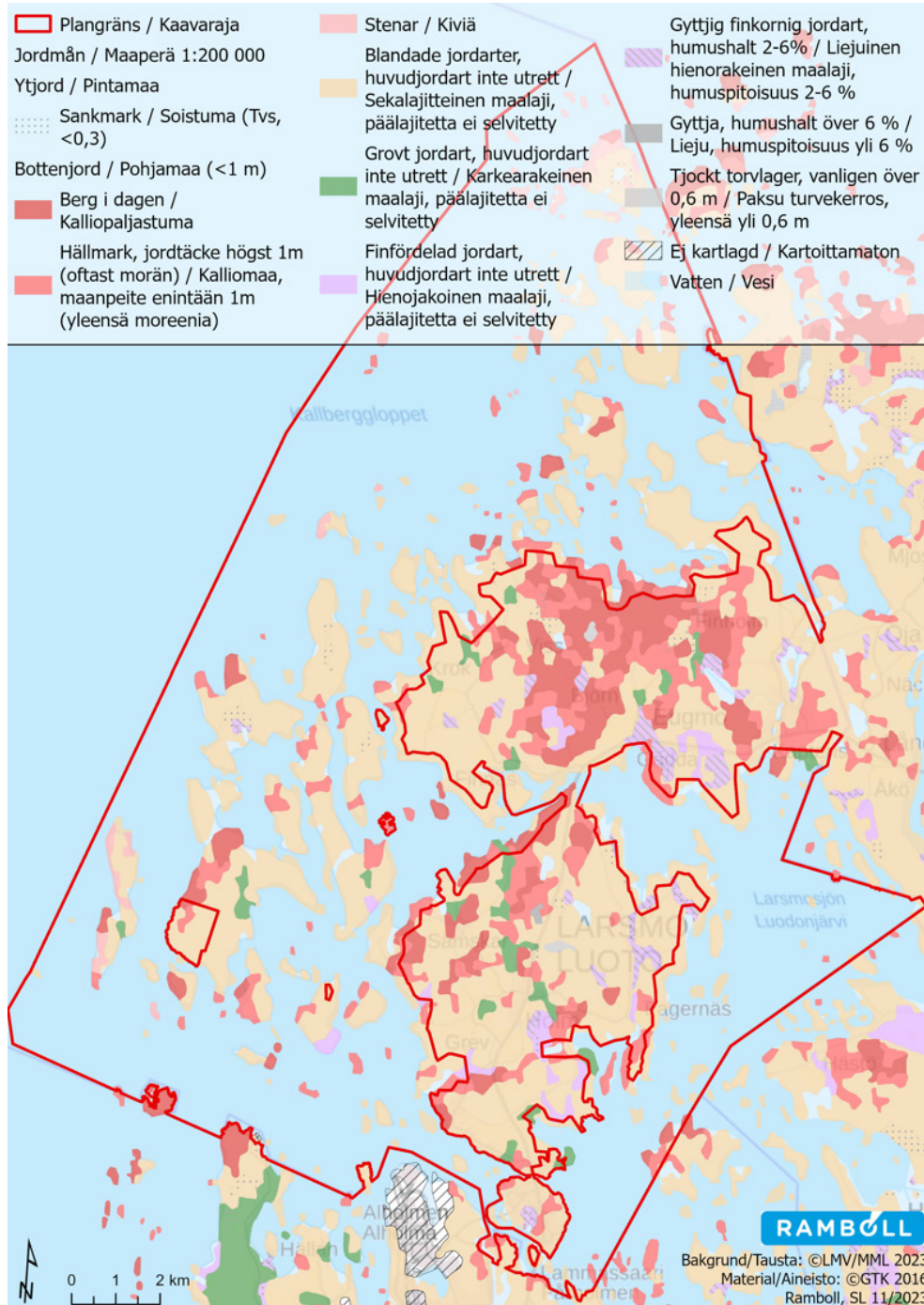
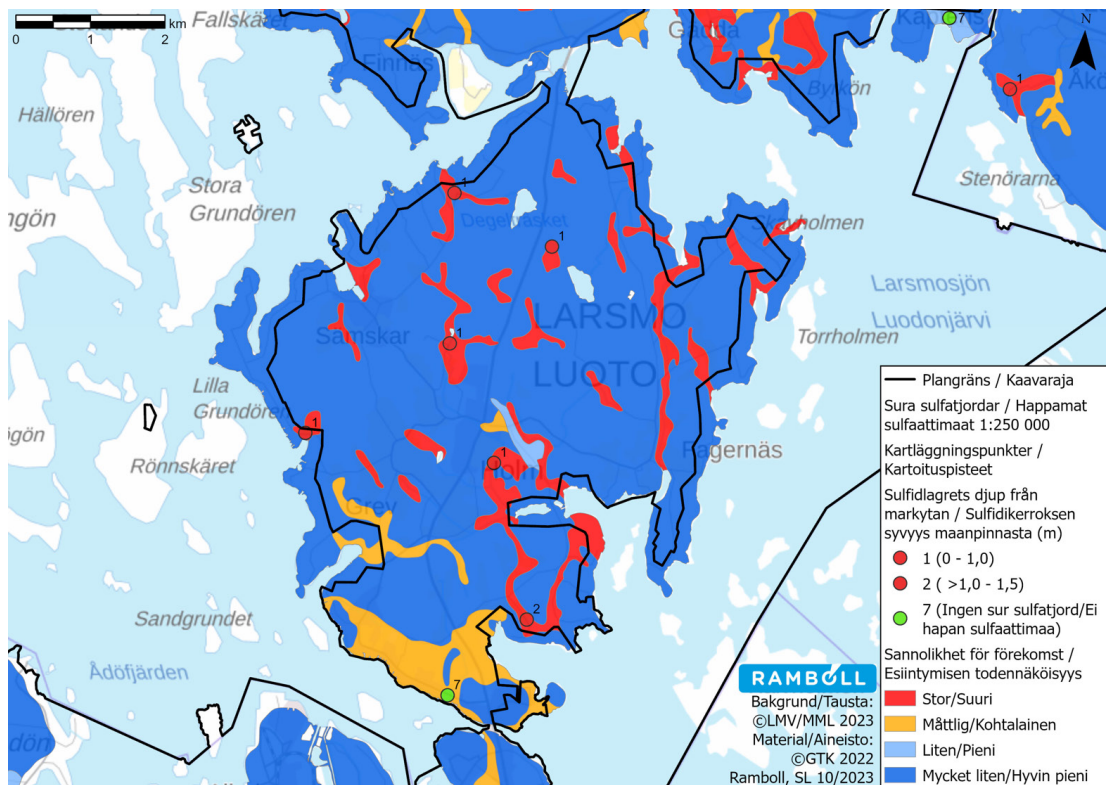
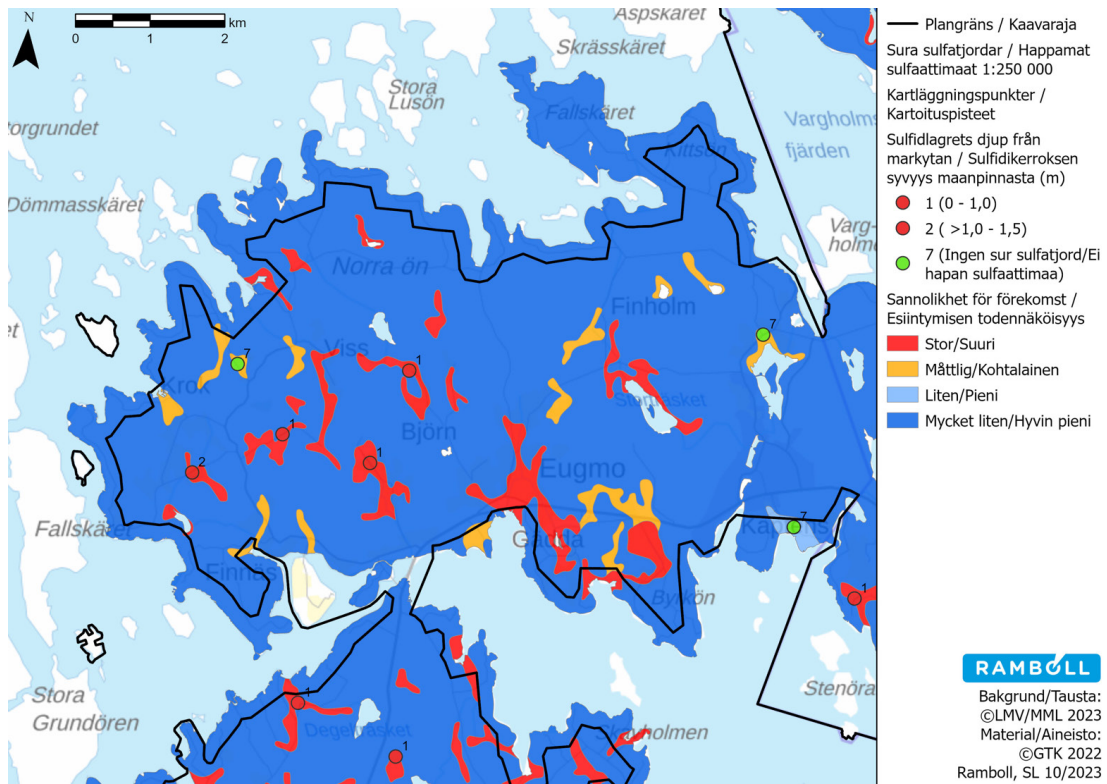

Bild 5. Jordmånskarta. © GTK © Lantmäteriverket.

Sura sulfatjordar

Inom områdets mest låglänta delar finns det risk att sura sulfatjordar förekommer. Dessa områden är dock väldigt begränsade till antalet. Holmarna i skärgården är inte kartlagda.

Bild 6. Sannolikheten till förkommande av sura sulfatjordar. Röd = stor sannolikhet, blå = liten sannolikhet. © Lantmäteriverket.

Topografi

Områdets topografiska profil är varierande. Höjden på strandområdet varierar i huvudsak mellan 0–10 meter. Inom skärgården finns flera högt belägna holmar.

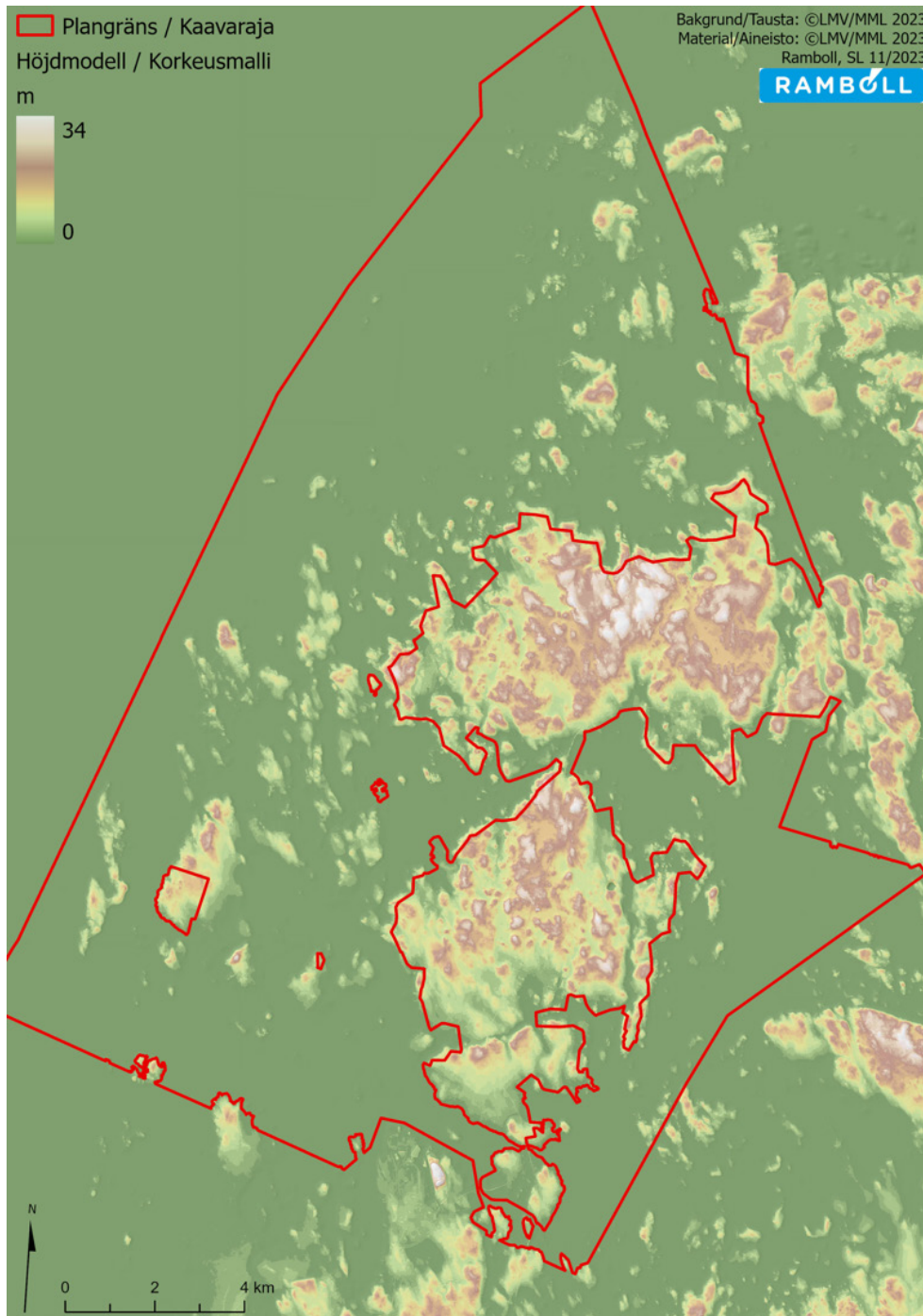

Bild 7. Områdets topografi © Lantmäteriverket.

Grundvatten

Inom planläggningsområdet finns grundvattenområdet "Hannula I04400I", grundvattenområdet har anvisats på plankartan. Området berör planläggningsområdet endast till en liten del.

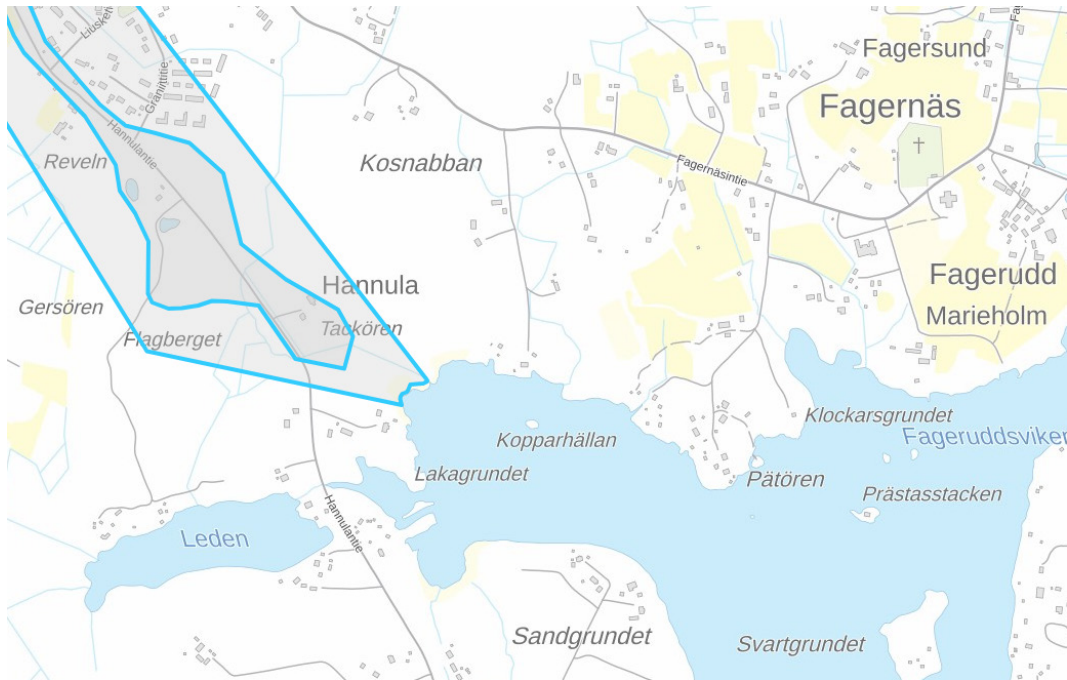
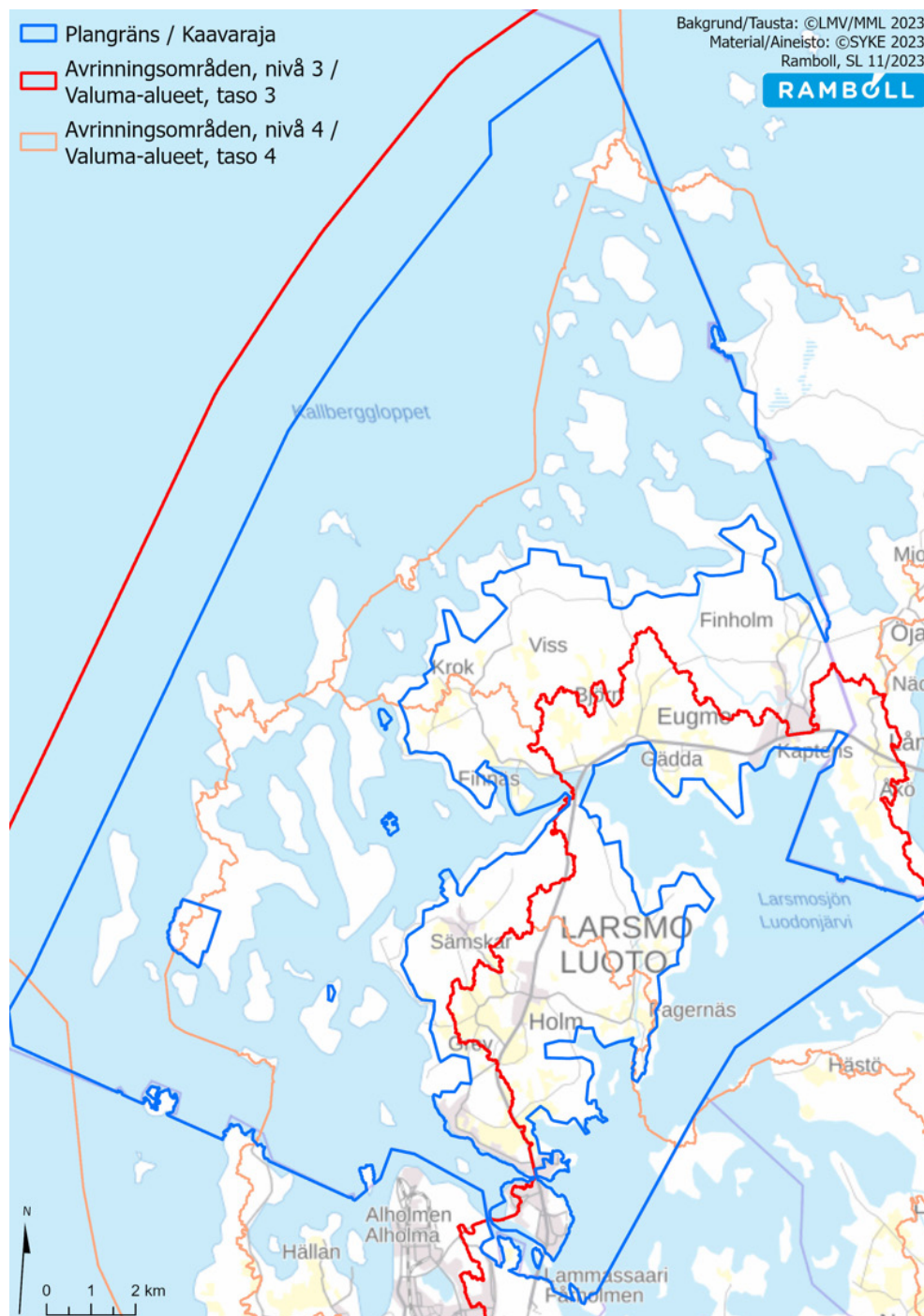

Bild 8. Hannulas grundvattenområde. ©Larsmo karttjänst

Avrinning

Avrinningen från strandbyggplatserna sker i riktning mot havet eller mot Larsmosjön. Vattennivån i Larsmosjön är reglerad, Larsmosjön ingärdades år 1962 för att förse industrierna och staden Jakobstad med sötvatten. Larsmosjön har kontakt med havet via dammluckor vid Hästgrundet och Gertruds, och via fiskleder vid Storströmmen och Gertruds. Tillrinningen sker via Kronoby å, Esse å, Purmo å och Kovjoki å.

Bild 9. Indelningen i avrinningsområden. Delgeneralplaneområdets avgränsning anvisat med blå linje. Avrinningsområdena anvisade med röda respektive orange linjer. Området är indelat i fyra huvudsakliga avrinningsområden.

3.1.4 Växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna

Växt- och djurarter, naturens mångfald

Skogarna inom planläggningsområdet är främst ekonomiskogar av varierande ålder. Skogsbruket inom området är aktivt. Generellt är det få stränder på fastlandet som besitter ett naturmässigt värde förutom vissa specifika platser. Stor del av hela skärgården i Larsmo tillhör natura-2000 nätverket. Arealmässigt har en stor del av skärgården anvisats som naturskyddsområde.

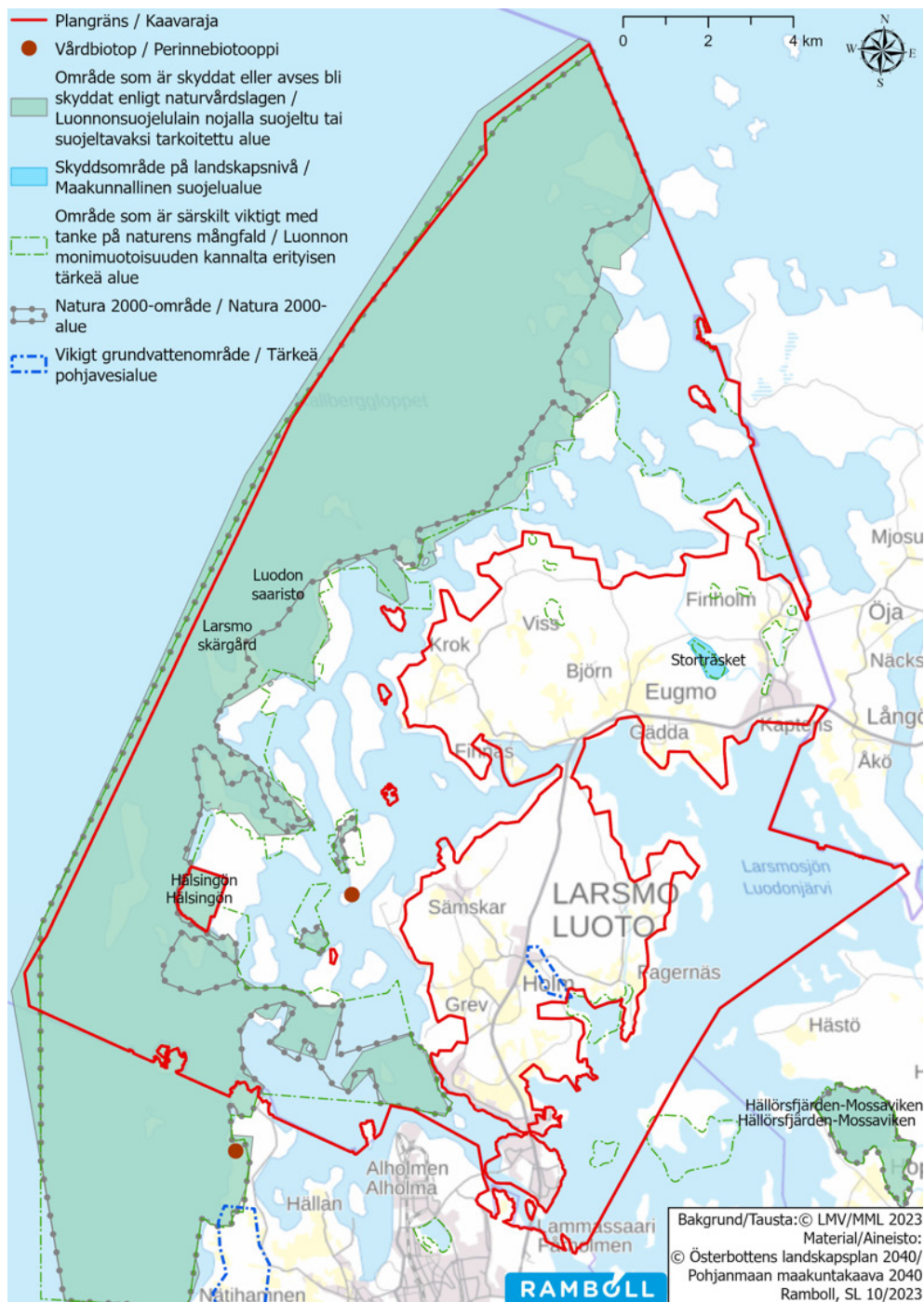

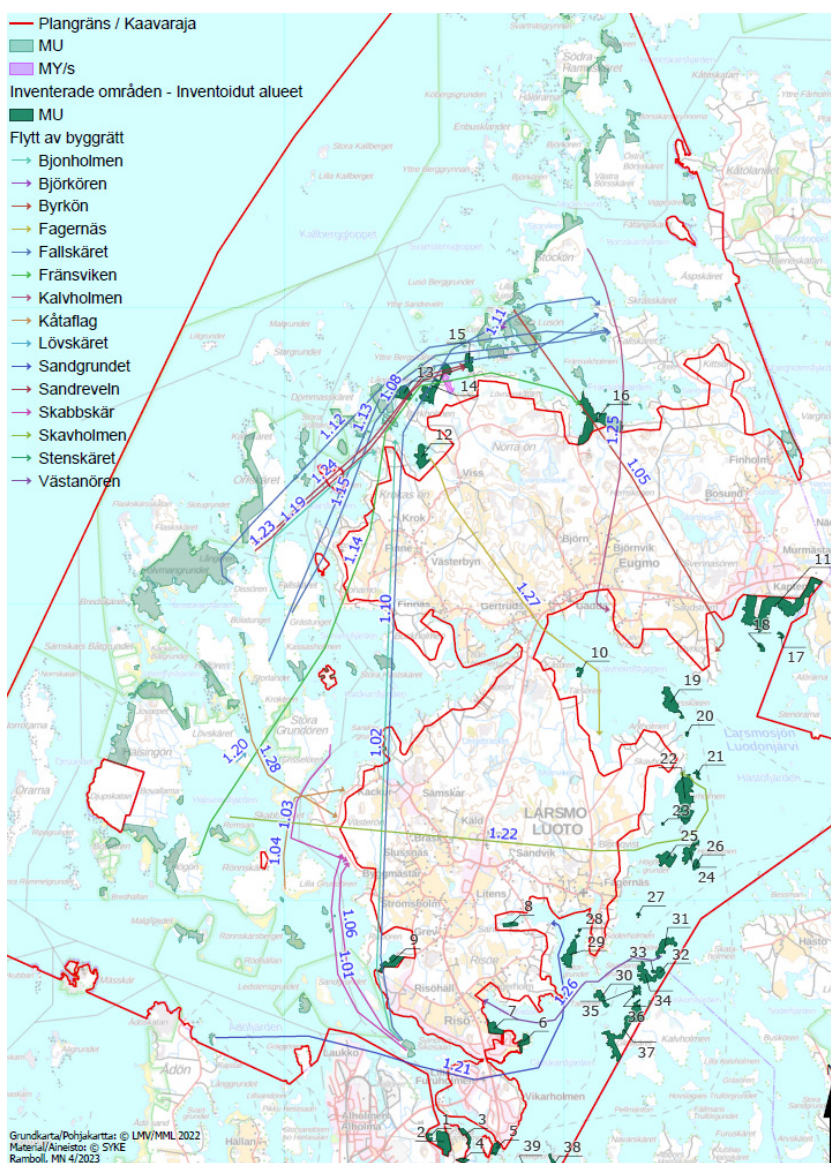
Bild 10. Skyddsområden inom planläggningsområdet.

Naturinventeringar 2022-2023

I anslutning till planläggningen har naturinventeringar utförts. Utredningarna styrdes in på områden där man utreder en förändring i markanvändningen.

Utredda platser omfattar alla byggplatser som berörs av ändringar i planeringen genom inlämnade önskemål av markägare, men även delar av tidigare anvisade MU- och MY-områden. MU- och MY-områden är inte direkt föremål för en ändrad markanvändning, men det har ansetts nödvändigt att inventera dessa för att få ett markanvändningsmässigt klargörande av dess naturvärden, så kommunen bättre vet hur de ska hantera frågor gällande åtgärder i dessa framöver. Ifall det inte finns naturvärden i områdena har en ny planbeteckning föreslagits i utredningen.

I utredningarna har getts rekommendationer för planeringen, och ifall det finns något speciellt att beakta. Utredningarna har utförts under terrängperioden 2022-2023. Se **bilagorna 3 och 4** för närmare information. De byggplatsspecifika önskemålen om flyttningar visas närmare i **punkt 6.1.1**.

Bild 11. Översiktsbild. Platser därifrån en flytt av byggplats önskats visas med numererad pil. Både utgångsplatsen samt mottagande plats har inventerats. De områden som i gällande plan har någon form av miljöbeteckning (MU, MY), vilka även inventerats, har anvisats med mörkgrön färg och numrering.

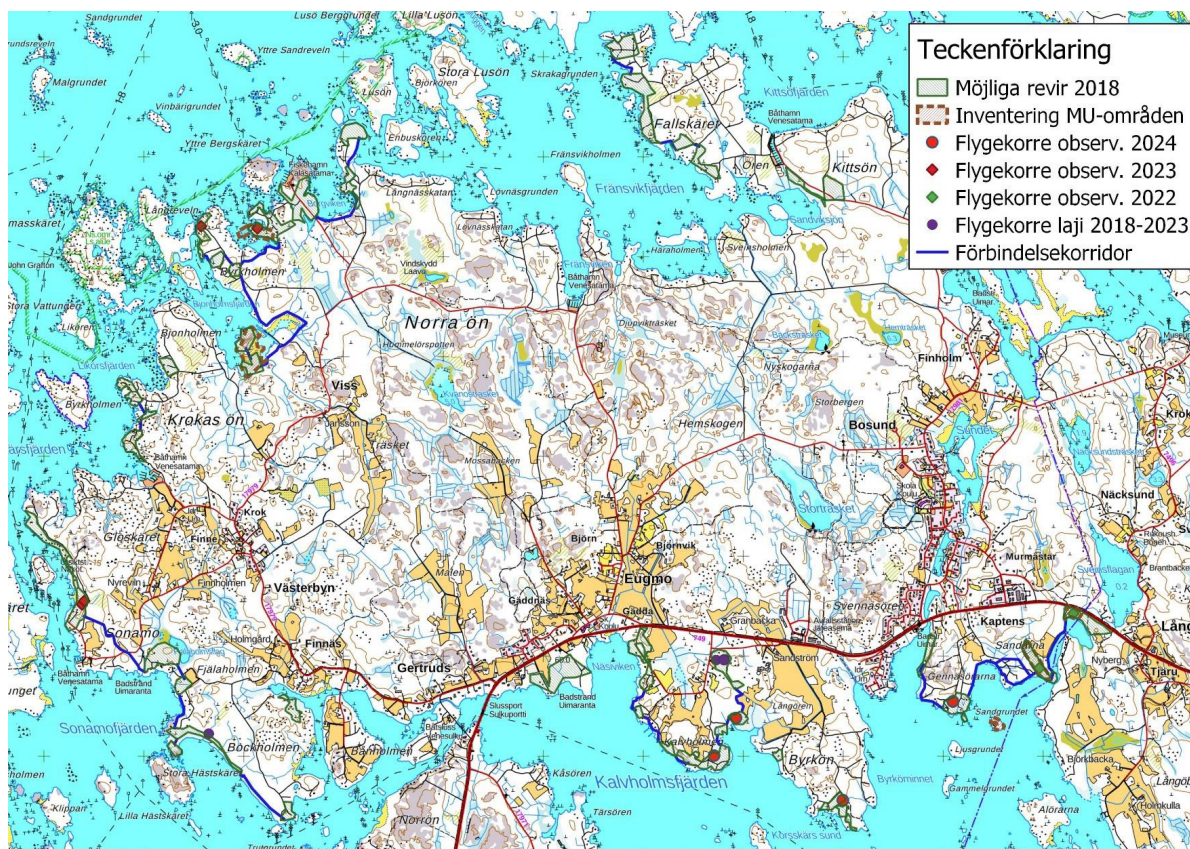
Kompletterande utredningar 2024

Flygekorre, flador och glon

Efter att planutkastet varit till påseende har kompletterande utredningar gällande flygekorre och skyddade vattenområden utförts på basen av NTM-centralens utlåtande. Utredningarna beaktar tillgänglig information, kompletterad med data vilket insamlats under terrängbesök. Detta gäller specifikt flygekorren.

Utredningen gällande flador och glon har baserats på tillgänglig information, vilken har hämtats ur befintliga tidsaktuella rapporter, utredningar och restaureringsplaner. Dessa områden är sådana miljöer som är skyddade enligt Vattenlagen.

Den kompletterande flygekorrutredningen utfördes under maj månad 2024. Syftet med utredningen är att utreda och kunna anvisa lämpliga livsmiljöer för flygekorre i samband med revideringen av strandgeneralplanen, och på det viset kunna trygga flygekorrens fortlevnad. I utredningen har centrala områden (revir) anvisats, vilka även ska beaktas i planeringen. Reviren har även sammanbundits med möjliga förbindelsekorridorer. Noggrannare information om betydelsefulla områden kan ses i **bilaga 6**. Utdrag ur utredningens resultat kan ses i bilden nedan.

Bild 12. I bilden visas centrala områden för flygekorre, samt förbindelsekorridorer som länkar ihop dessa. Genom bevarande av dessa områden och förbindelsemöjligheter kan flygekorrens fortsatta levnadsmöjligheter främjas.

I utredningen gällande flador och glon har man tagit fasta på de områden som avses i Vattenlagen kapitel 2 11§. Områdena som granskats är under 10 ha till ytan och har en miljö som är i naturtillstånd eller i därmed jämförbart tillstånd. Dessa områden ska anvisas i planen i enlighet med NTM-centralens direktiv. Noggrannare information om dessa områden kan ses i **bilaga 7**. Utdrag ur utredningens resultat kan ses i bilden nedan.

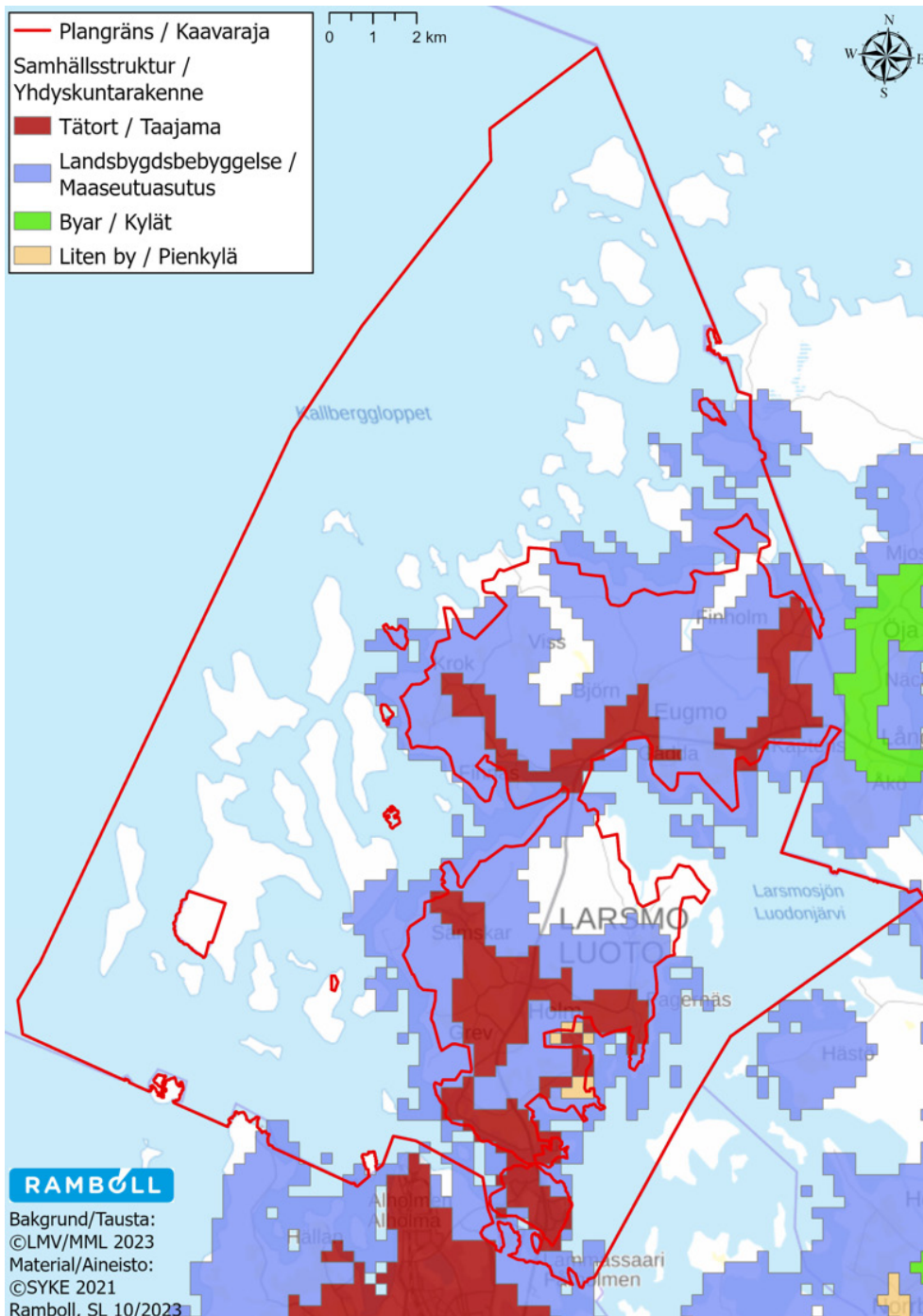

Bild 13. I bilden visas flador och glon under 10ha, vilka är skyddade enligt Vattenlagens 2 kapitel 11 §.

3.1.5 Region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin och trafiken

Region- och samhällsstrukturen

Strandområdena är klassificerade som landsbygdsområden på grund av deras befolkningstäthet, ute i skärgården har inte klassificering skett. Områden med tätare bebyggelse och service finns i byarna och i centrumområdet Holm.

Bild 14. Delgeneralplaneområdets avgränsning anvisat med rödfärgad linje. Tätortsområde anvisat med rödfärgat område. Byar anvisat med grönfärgat område. Småbyar anvisat med orangefärgat område. Landskapsbebyggelse/glesbygdsbebyggels anvisat med blåfärgat område © SYKE, Lantmäteriverket.

Tekniska nätverk

På fastlandet finns ett väl utbyggt vattenledningsnät. Avloppsledningsnät finns i tätortsområdena. Vissa ställen i skärgården har såväl vatten- som avlopp. Kartor på vattenverkets och avloppets verksamhetsområden finns på kommunens hemsida.

Trafik

På fastlandet utgörs alla vägar som leder till fritidsbyggsplatserna av enskilda vägar. Dessa leder även till kommunens hamnområden som finns utspridda i skärgården. Vagnät finns utbyggt till största delen av alla bebyggda fritidsbyggsplatser på fastlandet.

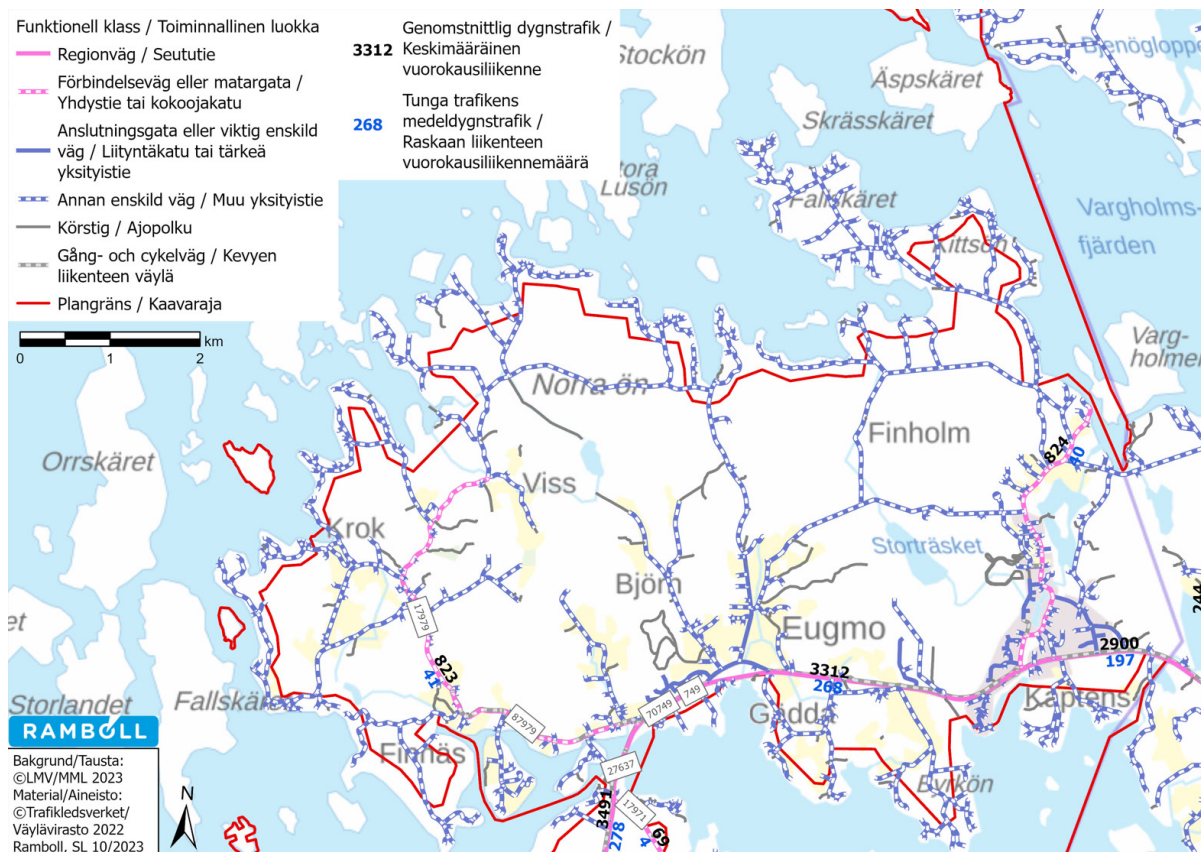

Bild 15. Trafiknätskarta baserad på uppgifter från Trafikledsverket 2022. © MML, Esri Finland.

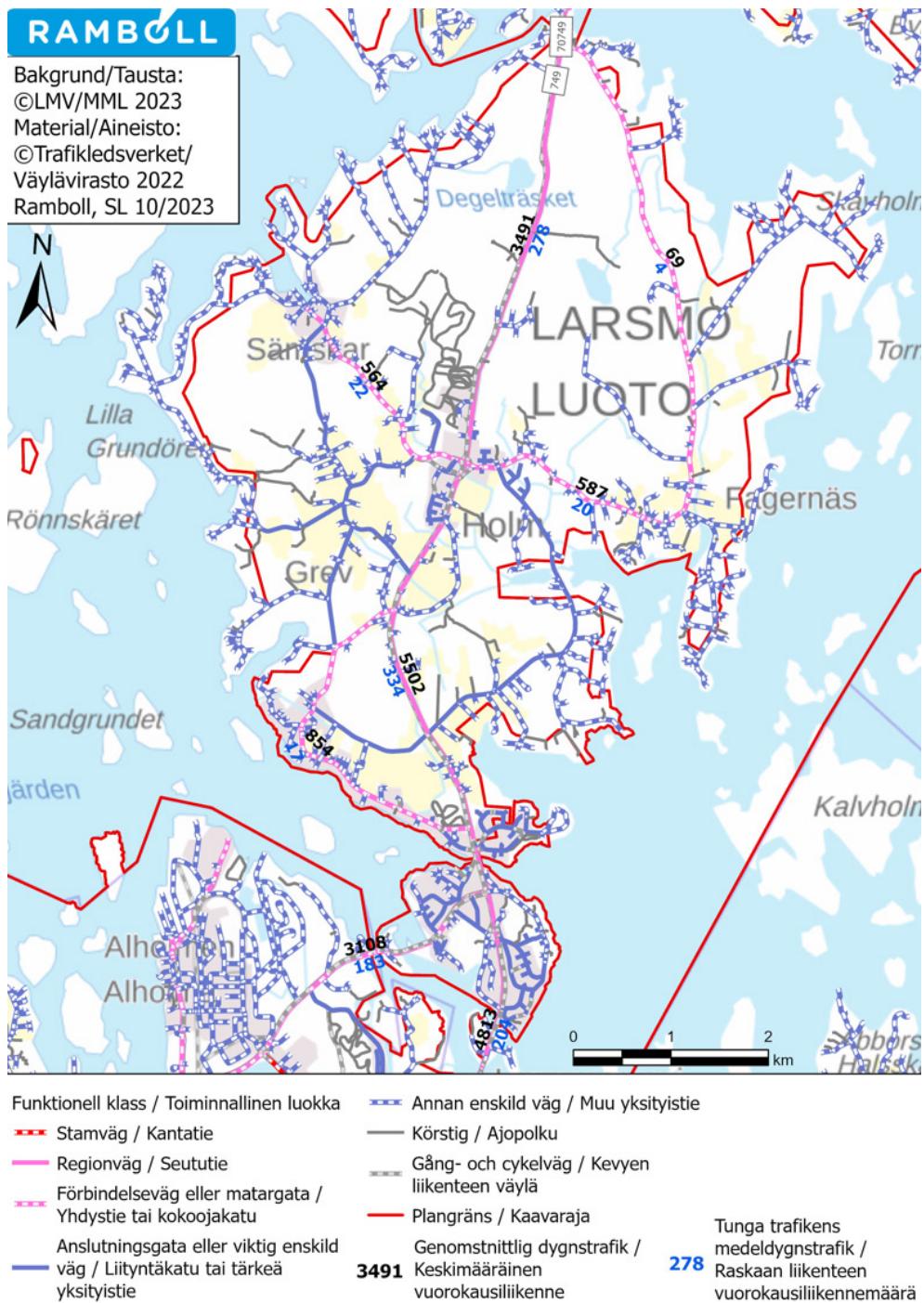

Bild 16. Trafiknätskarta baserad på uppgifter från Trafikledsverket 2022. © MML, Esri Finland.

Centrala inkörsportar till kommunen är Norra- och Södra Larsmovägen samt Furuholmsvägen.

3.1.6 Stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön

Landskap

Området utgörs av ett naturskönt vidsträckt skärgårdslandskap. Tätbebyggda områden varvas med stora obebyggda holmar med långa obebyggda stränder i naturtillstånd. Stora delar av yttre skärgården utgörs av naturskyddsområden.

Bild 17. Tät fritidsbebyggelse i närheten av Köpmanholmen vid Sonamo. Fritidsbyggsplatsers byggnader längs stränderna med svarta/grå/gröna prickar.

Bild 18. Inom området finns ställvis steniga blockrika stränder, bild från Stenskäret Eugmo.

Bild 19. Yttre skärgården är gleset bebyggd. Fritidsbyggnaders byggnader längd stränderna med svarta/grå/gröna prickar.

Bild 20. Skärgården bjuder på många inbjudande och gemytliga landskapsvyer.

Kulturarv, byggd miljö, fornlämningar

I skärgården finns ett antal kända kulturhistoriskt värdefulla byggnader sedan tidigare, vilka även har inventerats som stöd för den gällande delgeneralplanen. Dessa har utretts genom en byggnadsinventering under år 2009–2011. Dessa värdefulla objekt har i gällande plan anvisats som "område, där miljön bevaras /s", t.ex. med RA/s-beteckning.

Byggd kulturmiljö av riksintresse

Byggd kulturmiljö av riksintresse, s.k. RKY-område, finns ute på **Örarna**. I Örarnas sydspets finns en liten fiskehamn och ca femton gamla fiskarstugor, som bildar en helhet. De vittnar om fiskenäringens hundraåriga traditioner i trakten. Till den byggda miljön hör fiskestugor, bodar, samfällda iskällare och rökugnar samt en brunn. De äldsta stugorna är från början av 1900-talet, men största delen är från 1920- och 1930-talen. Mellan stranden och iskällarna finns lämningar efter en dragbana, längs vilken tunga fiskelådor har dragits från bryggan till källaren.

"Öuran" har även koppling till jägarrörelsens historia. På ön finns en gammal jägarkoja, som var en rastplats för jägare som var på väg till Tyskland via Sverige. Jägarkojan ligger ca en kilometer norrut från fiskehamnen bland Sandens sanddyner och enbuskar.

Ett ytterligare RKY-område finns i planområdets södra kant vid **Mäskär**. Vattenområdet inom avgränsningen berör Larsmo medan själv landområdet tillhör Jakobstad.

Byggnaderna på Mäskär bildar en tidsmässigt, mångskiktad helhet, som ger en god bild av den statliga förvaltningen inom sjöfarten och den skärgårdsbosättning som delvis är därtill relaterad.

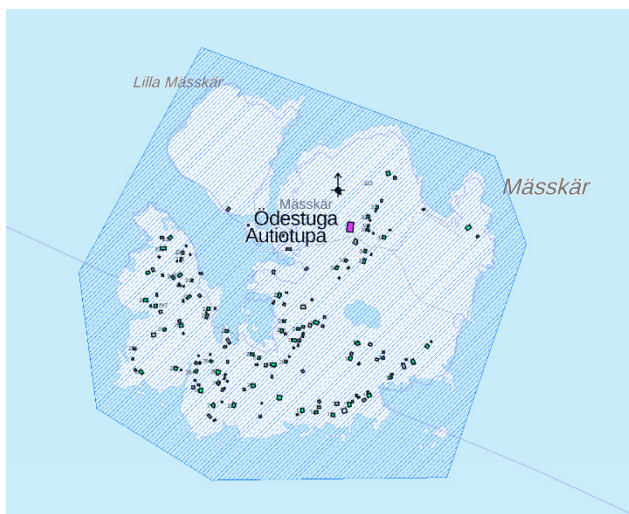

Bild 22. Karta över Mäskär © Lmv.

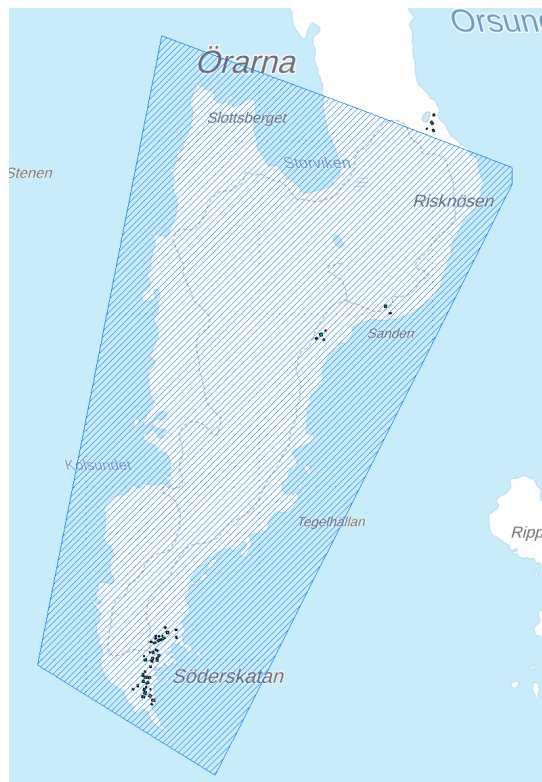

Bild 21. Karta över Örarna med fiskarstugorna © Lmv.

Mäskär är en ca 750 meter lång och förhållandevis hög klippö, som är belägen ca 8 km nordväst om Jakobstad. Mitt på ön växer talldominerad barrskog och i den lägre strandzonen växer lövskog. På ön finns ett rikligt byggnadsbestånd, som omfattar sjöfartsväsendets byggnader och de gamla lotsstugorna på statens mark samt de forna privata fiskarstugorna och små sommarvillorna.

Av byggnaderna med sjöfartsanknytning kan nämnas en gammal lotsstation, byggd 1856, en båk från år 1858 samt en ny lotsstation byggd 1958. Till lotsstationerna hör dessutom olika uthus, t.ex. båtskjul och lagerutrymmen. Båken på Mäskär är ett

21,4m högt trätorn, vilket vid basen är 10,7 m brett och vid takkanten 5,3 m. Den sexkantiga stommens yttre brädfodring är rödmålad och det spetsiga vattentaket är svart. Den gamla lotsstationen är en stockstuga i en våning. Ytterväggarna är målade i rött och stenfoten i vitt. Den nyare lotsstationen är ett vitrappt tegelhus i tre våningar. I lotsstationernas omgivning finns ett flertal lotsstugor. Av dem härstammar de äldsta från 1700-talet. Lotsverksamheten har upphört och i dag verkar ett sommarhotell på lotsstationen.

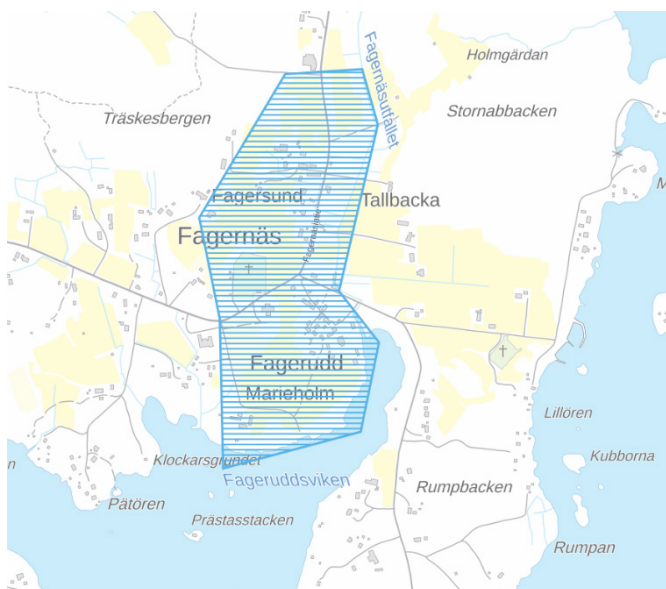

Bild 23. Larsmo kyrka med omgivning.

Larsmo kyrka med omgivning är en undantagsvis välbevarad kyrkomiljö för kapellförsamlingen som grundades i slutet av 1700-talet i den inre skärgården i Österbotten. Landskapet domineras av korskyrkan som är byggd av trä. Kyrkan har inte utsatts för några större förändringar. På Fageruddsvikens strand, söder om kyrkan, ligger Marieholms prästgård, varifrån man har fri utsikt mot kyrkan. Prästgårdens huvudbyggnad med sina oktagonala verandor har anor från slutet av 1800-talet. Kapellkyrkan i Larsmo, som lydde under Pedersöre moderkyrka, byggdes 1785-1789 under ledning av Jacob Rijf, som 1784 utnämns till länsbyggmästare i Västerbotten. RKY-området angränsar till Larsmo strandgeneralplans planläggningsområde.

Arkeologiskt kulturarv

I samband med revideringen av planen år 2009–2012 uppgjordes en arkeologisk inventering av alla stränder inom planläggningsområdet. Ett stort antal kända fornlämningar (objekt och områden) finns utspridda i skärgården. Till de mest förekommande fornminnesobjekten hör säljaktspass, minnesmärken, gamla båtbyggarställen samt olika stenformationer.

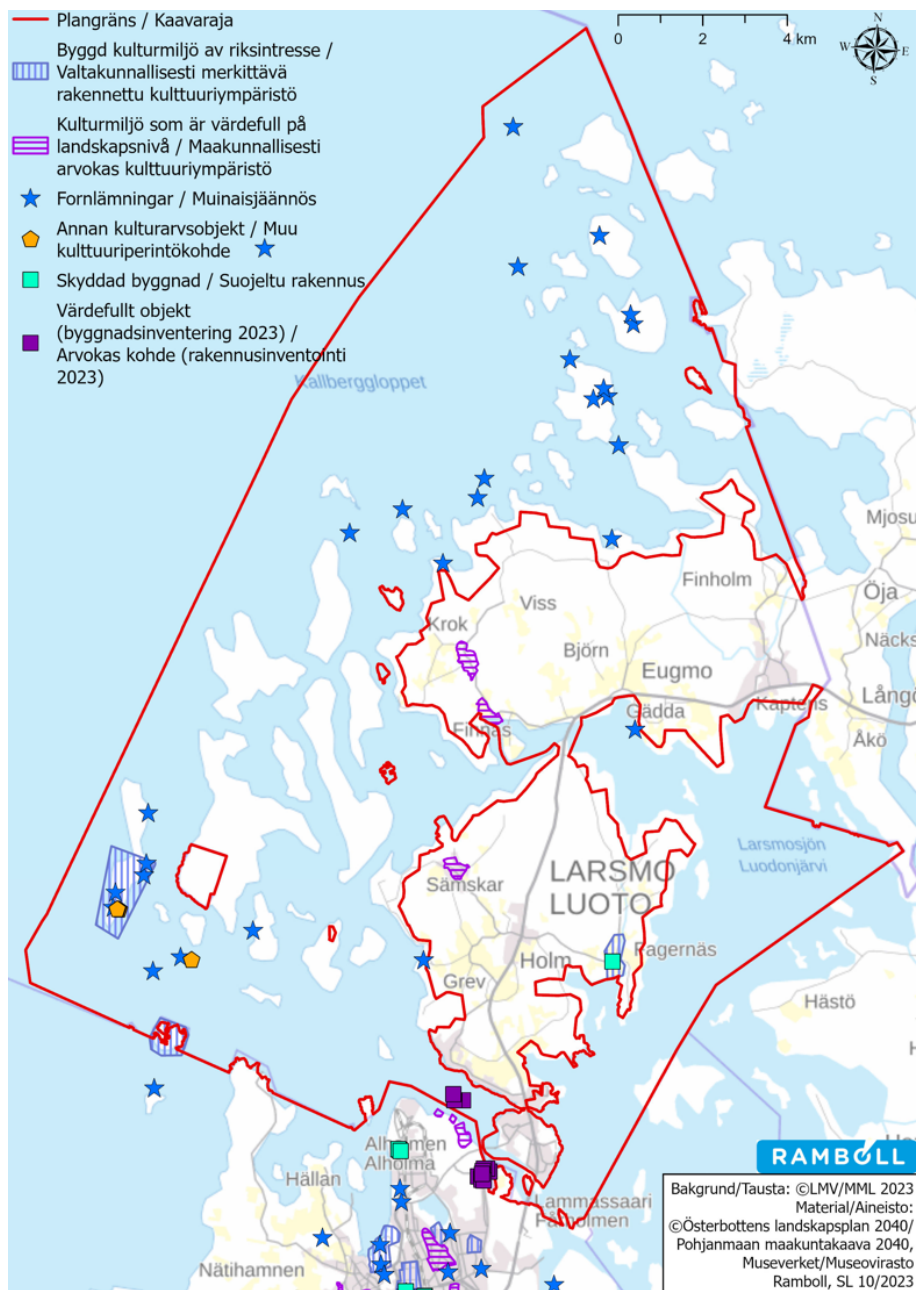
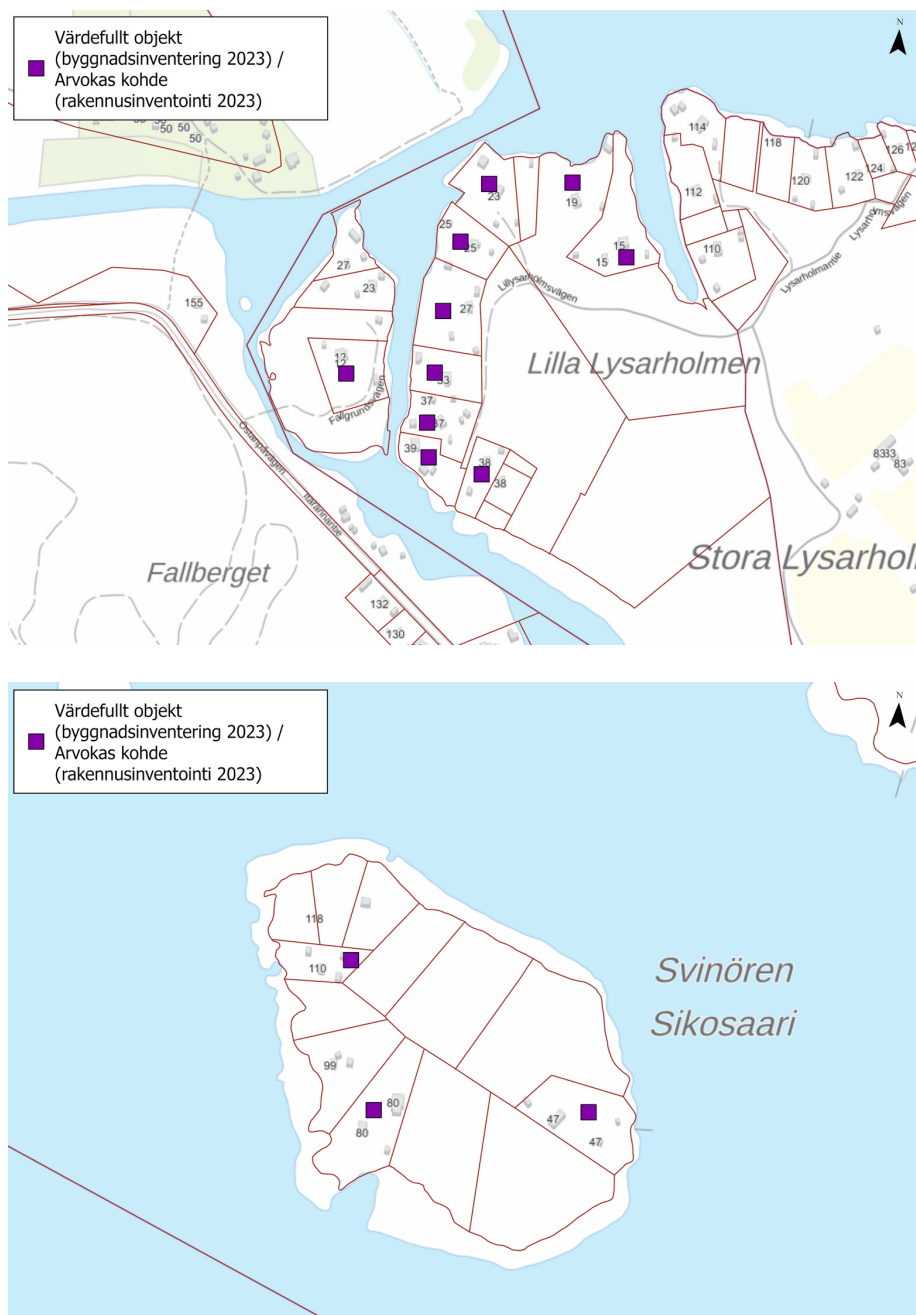

Bild 24. Kulturhistoriskt värdefulla området och objekt inom planens avgränsning.

Byggnadsinventering 2023

Som grund för planläggningen har uppgjorts en byggnadsinventering under år 2023. Denna har bifogats planbeskrivningen som **bilaga 5**. Syftet med utredningen är att uppdatera den tidigare uppgjorda byggnadsinventeringen från år 2009, där man fokuserat på Lilla Lysarholmen, Fallgrundet (också kallat Lillysarholmsgrundet) och Svinören, och utreda om värdena i utredda byggnader har ändrats under årens lopp, eller om de fortsättningsvis besitter ett kulturhistoriskt värde.

På basen av inventeringen ges rekommendationer hur man kan beakta värdefulla byggnader i planeringen.

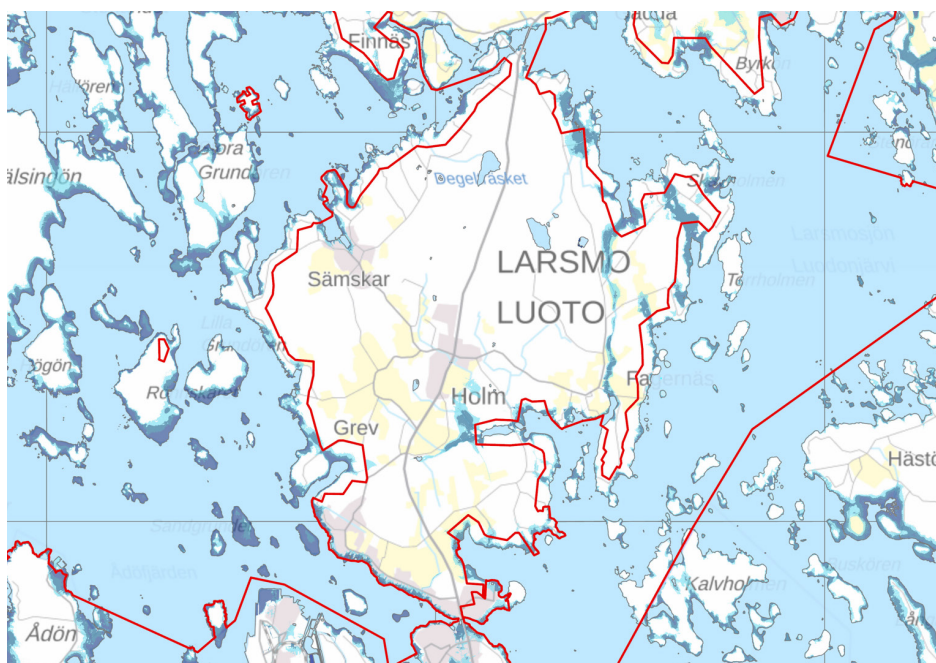
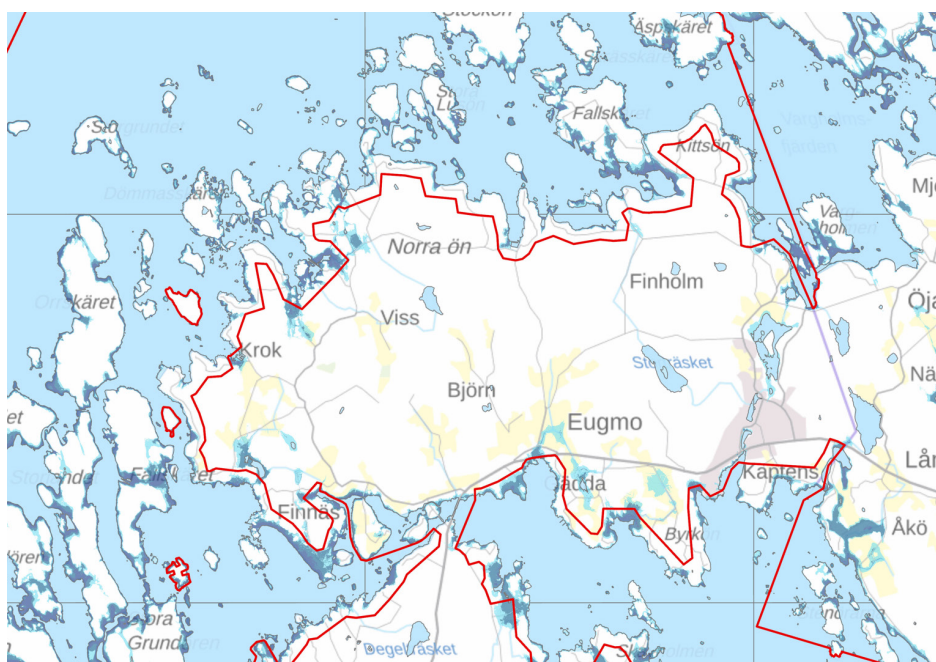
Bild 25. Byggplatser med värdefulla objekt, vilka ska beaktas i planeringen. Se separat bilaga 5 för närmare information.

3.1.7 Störande faktorer i miljön

Miljöolägenheter

Vid strandbyggande är det särskilt viktigt att beakta terrängens höjdförhållanden och byggbarheten, men även översvämningskänsligheten bör uppmärksammas. Låglänta områden såsom långgrunda vikar och låglänta skär bör i första hand undvikas vid byggande.

Finlands miljöcentral har bedömt risken för havsöversvämnningar enligt olika intervall. I bildutdragen nedan visas de teoretiska områden som kan drabbas av översvämnningar 1 gång / 100 år. Byggnader bör placeras ovanför dessa områden för att inte ha risk att drabbas av skador. Beaktande av detta sker närmare i samband med kommunens lovbehandling.

Bild 26. På kartan syns områden med översvämningsrisk (1 gång / 100 år)

4. PLANLÄGGNINGSSITUATIONEN

4.1 Planer, beslut och utredningar som berör området

Systemet för planering av markanvändningen utgår från en mer preciserad planering där de riksomfattande målen för områdesanvändningen och de översiktliga planerna, dvs. landskapsplanen och generalplanen, styr planeringen av enskilda detaljplaner.

4.1.1 De riksomfattande målen för områdesanvändningen

De reviderade riksomfattande målen för områdesanvändningen fick laga kraft den 1.4.2018. Målen för områdesanvändningen är grupperade enligt sakinnehåll i följande helheter:

- Fungerande samhällen och hållbara färdstätt
- Ett effektivt trafiksystem
- En sund och trygg livsmiljö
- En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
- En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

RIKSOMFATTANDE MÅL FÖR
OMRÅDEANVÄNDNINGEN

LANDSKAPSPLAN

GENERALPLAN

DETALJPLAN

4.1.2 Österbottens landskapsplan 2040

Landskapsplanen är en plan där principerna för områdesanvändningen och samhällsstrukturen i förbundets verksamhetsområde anvisas. Österbottens landskapsplan 2040 trädde i kraft den 11.9.2020. Inom landskapsplanen är stora delar av Larsmos yttre skärgård anvisat som Natura-2000 skyddsområde. I skärgården finns ett stort antal farleder och rekreationspunkter samt hamnar. I skärgården förekommer även naturmässigt och kulturhistoriskt värdefulla områden och objekt.

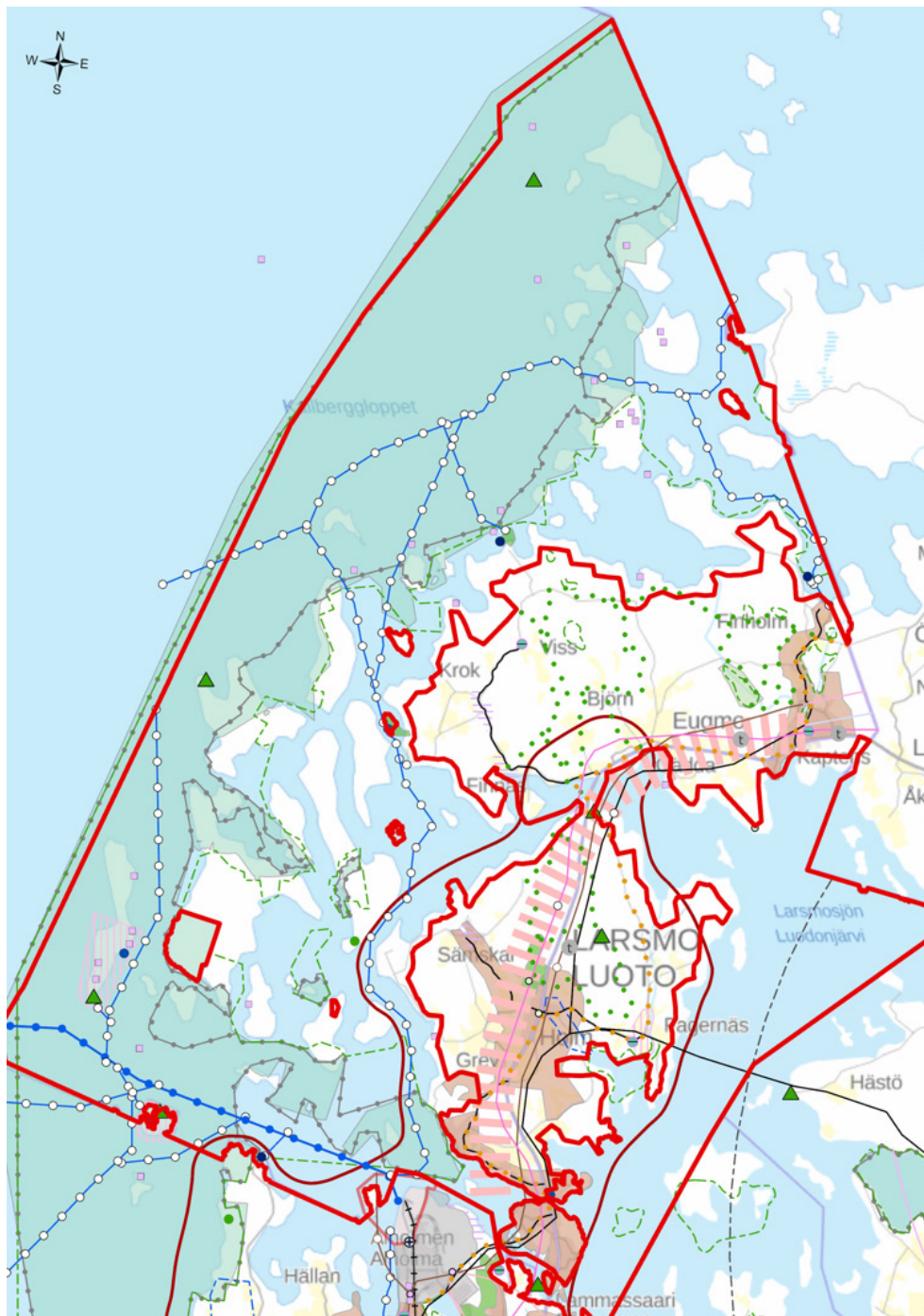

Bild 27. Utdrag ur landskapsplanen 2040. Planläggningsområdets utsträckning med rött.

4.1.3 Österbottens landskapsplan 2050

Österbottens landskapsplan 2050 är under arbete. Området berörs av samma beteckningar som i landskapsplanen 2040. Energiförsörjning, stenmaterialförsörjning, trafik och kulturmiljö är teman som uppdateras. Planutkastet var framlagt våren 2023. Målsättningen är att planförslaget läggs fram våren 2024 och att landskapsfullmäktige godkänner planen hösten 2024.

4.1.4 Finlands havsplan 2030

En havsplan är ett strategiskt dokument för utveckling av verksamheter inom den blå ekonomin och värnande om god status i den marina miljön, och åskådliggörs på en karta. Kartbeteckningarna beskriver havsområdenas värden och framtida potentialer för befintliga och möjliga nya verksamheter, samt deras alternativa placering inom hela Finlands havsområden. Planen har ingen rättsverkan, men bedömning av dess genomslag och indirekta konsekvenser ingår i planeringsprocessen. Havsplanen har uppgjorts som ett samarbetsprojekt mellan landskapsförbunden vid kusten och Miljöministeriet.

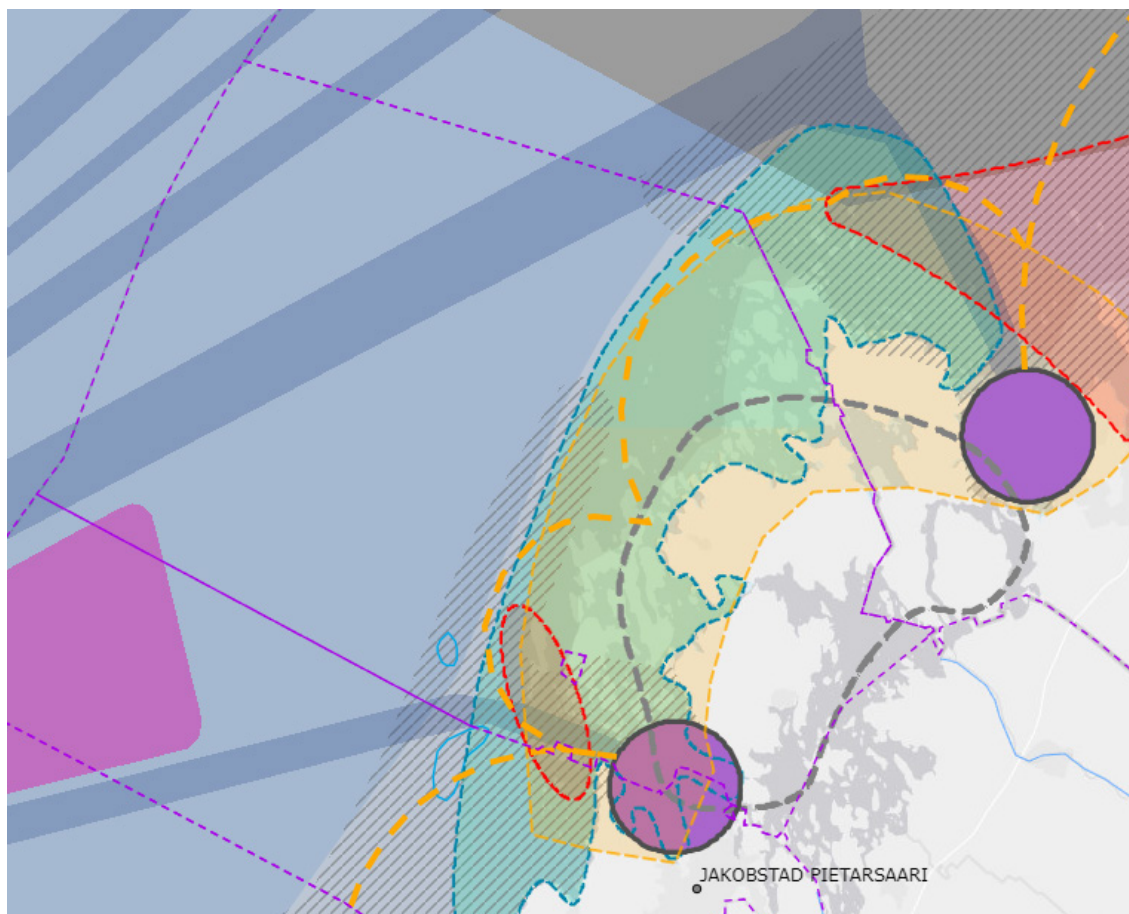

Bild 28. Utdrag ur Finlands Havsplan 2030.

4.1.5 Generalplan

En generalplan är ett verktyg för att generellt styra planeringen av markanvändningen i kommunen. Den kan gälla en hel kommun eller en del av en denna (generalplan / delgeneralplan). Generalplanen skall tjäna till ledning när detaljplaner utarbetas och ändras samt när åtgärder anmars vidtas för att reglera områdesanvändningen (MBL 42 §).

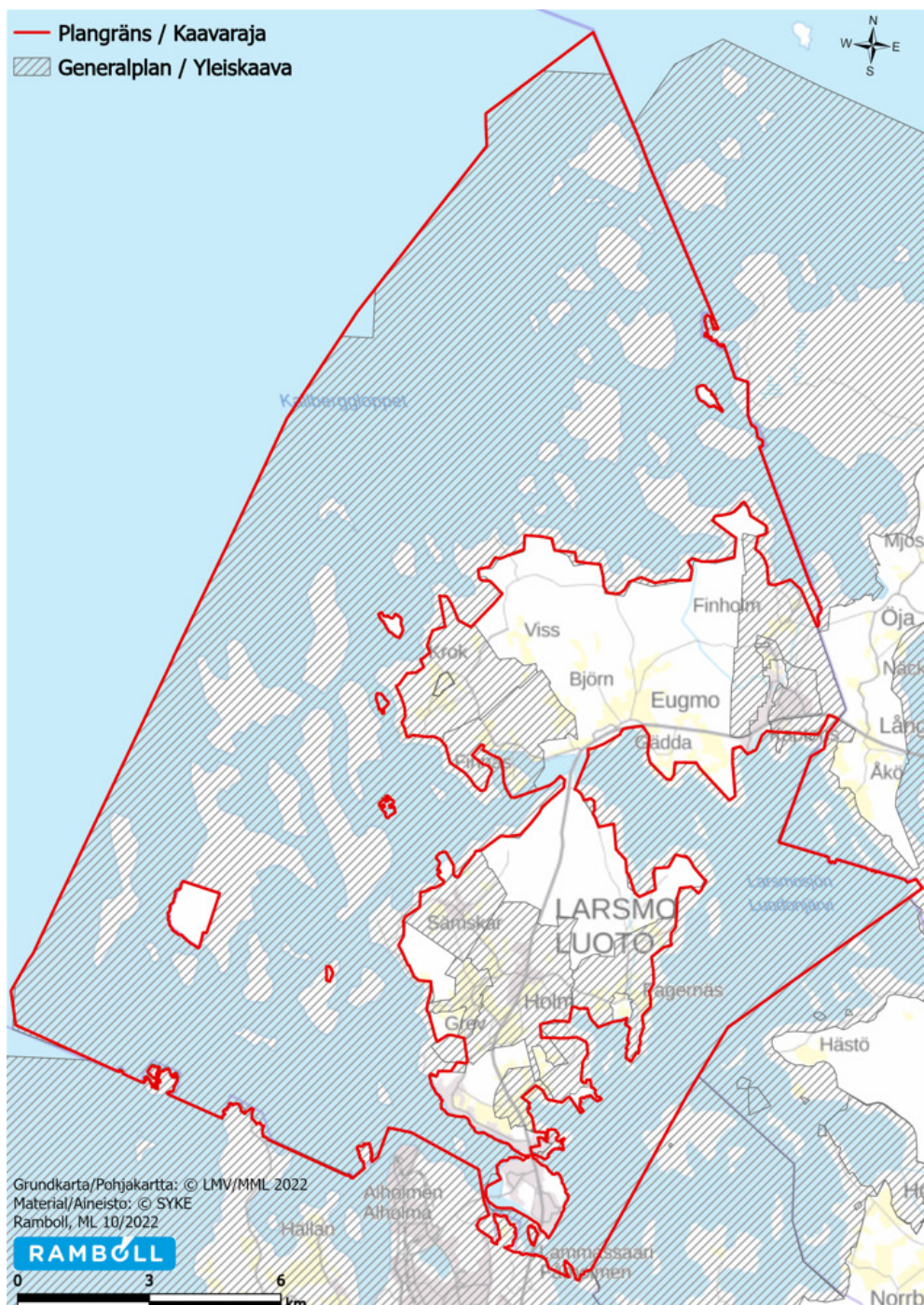

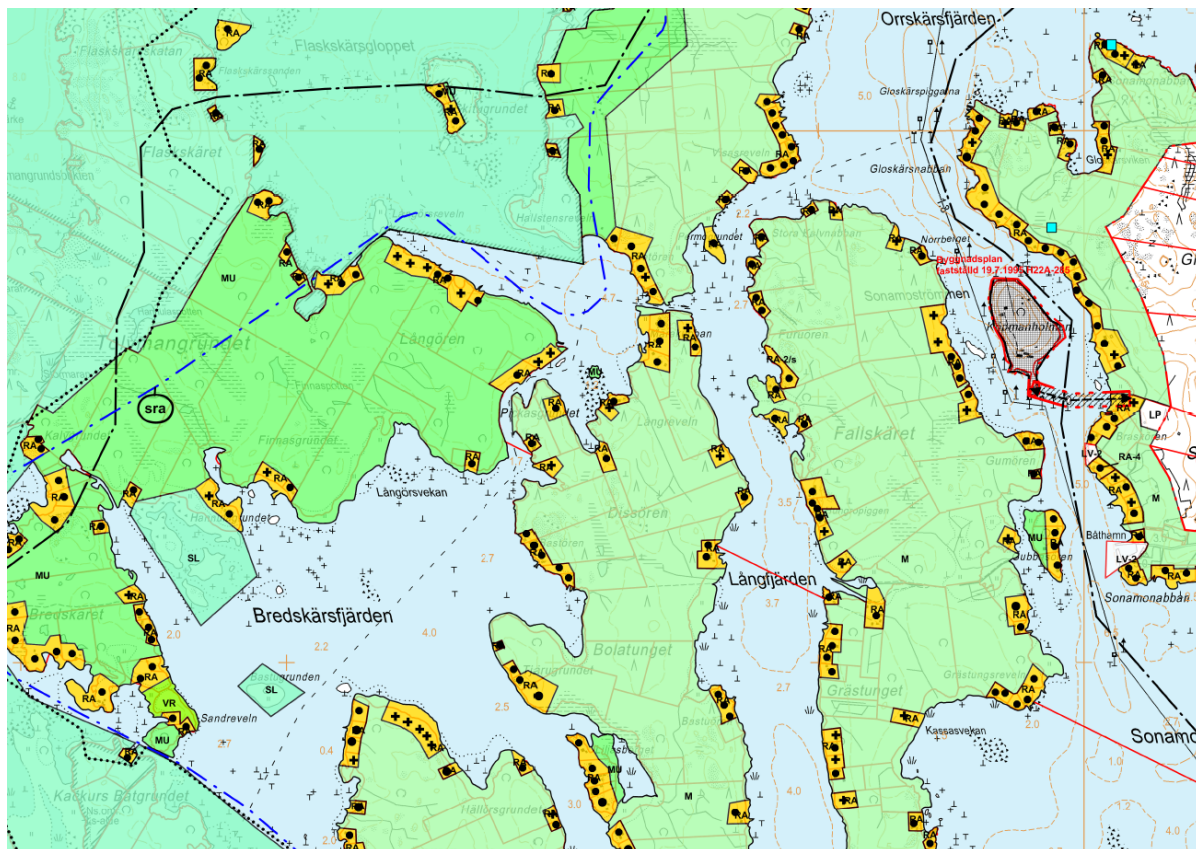
Bild 29. Gällande generalplaner i förhållande till planområdets avgränsning (2021).

Strandgeneralplan

För planläggningsområdet gäller nuvarande strandgeneralplan för Larsmo som godkändes den 18.4.2012. Planen trädde i kraft med förvaltningsdomstolens beslut under år 2013 efter att inlämnade besvär förkastades.

Planen har reviderats två gånger sedan den ursprungliga planen godkändes år 1994. Revideringarna ägde rum under åren 1999–2001 och 2009–2012.

Strandgeneralplanen angränsar till flera fastställda byageneralplaner.

Bild 30. Utdrag ur gällande strandgeneralplan, kartdel 4. Planen är godkänd 2012. Byggplatserna har anvisats fastighetsvis. Detaljplanerade områden ingår inte i planen (svart rasterat område).

4.1.6 Detaljplan

Inom planläggningsområdet finns flera godkända stranddetaljplaner, men dessa ingår inte i strandgeneralplanen. I bilden nedan framgår alla detalj- och stranddetaljplaner som finns inom kommunen, i förhållande till planläggningsområdet.

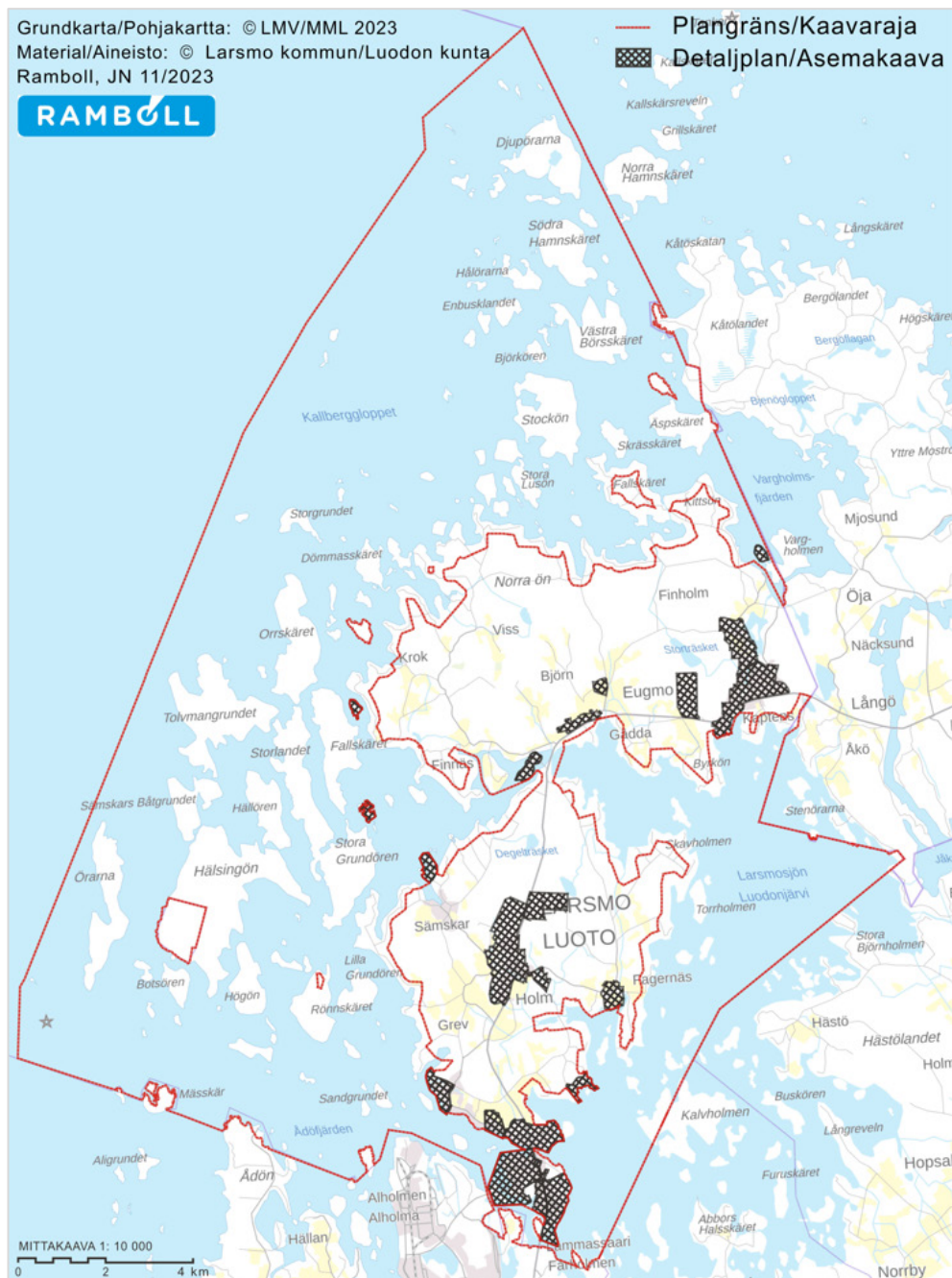

Bild 31. Gällande detaljplaner i förhållande till planområdets avgränsning (2023).

4.1.7 Byggnadsordningen

Byggnadsordningen är godkänd av kommunfullmäktige i 29.8.2018 § 53.

4.1.8 Grundkarta

Som bas i planläggningsarbetet har Lantmäteriverkets terrängkarta i raster- samt vektorformat använts.

4.1.9 Skyddsbeslut

På planläggningsområdet finns ett flertal enligt fornminneslagen (295/1963) fredade forn lämningar. Enligt fornminneslagen är det förbjudet att utföra grävning, övertäckning, ändring och/eller motsvarande ingrepp på nämnda områden och objekt. Områden och objekt som är innanför delgeneralplanegränsen anvisas på delgeneralplanekartan, och beaktas enligt för dem givna planbestämmelser. En stor del av yttre skärgården utgörs av naturskyddsområden där fredningsavtal ingåtts.

4.1.10 Markägoförhållanden

Marken är i både privat och kommunal ägo.

5. PLANLÄGGNINGENS OLIKA SKEDEN, VÄXELVERKAN OCH TIDTABELL

5.1 Planläggningens olika skeden

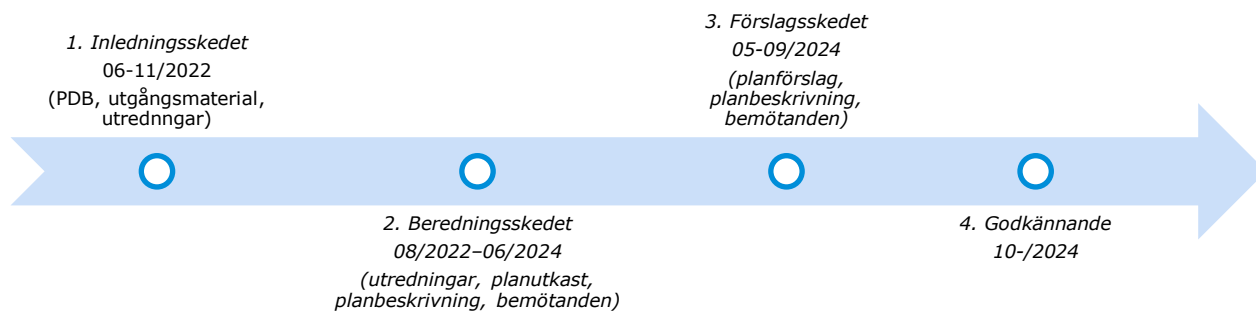
Planläggningsprocessen genomförs i fyra huvudsakliga skeden.

- 1) Inledningsskedet.** När frågan om planläggning har väckts ska detta meddelas så att intressenterna har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen, den planerade tidtabellen samt förfarandet för deltagande och bedömning. I inledningsskedet uppgörs programmet för deltagande och bedömning (PDB) och framläggs till påseende. [Intressenter har under påseendetiden möjlighet att lämna in respons till kommunen gällande PDB.](#)
- 2) Beredningsskedet (utkastskedet).** Utgående från planens utgångspunkter och målsättningar uppgörs ett planutkast, som efter att de behandlats av planläggningssektionen framläggs till påseende under 30 dagar. Detta kungörs i de lokala tidningarna, på kommunens anslagstavla och på kommunens hemsida. [Intressenter har under påseendetiden möjlighet att lämna in respons till kommunen antingen muntligt eller skriftligt. Kommunen önskar att respons lämnas in endast skriftligt.](#) I utkastskedet kan man dessutom, vid behov, arrangera ett informationstillfälle, ett sådant kungörs i lokaltidningen och på kommunens internetsidor.
- 3) Förslagsskedet.** Efter att planutkastet varit framlagt och de berörda myndigheterna samt andra intressenter har framfört sina åsikter, görs nödvändiga justeringar i materialet. Efter att planläggningssektionen har godkänt planförslaget för framläggning, framläggs det i 30 dagar. [Under tiden för framläggandet är det möjligt att inlämna en skriftlig anmärkning mot planförslaget till planläggningssektionen.](#) Samtidigt begärs utlåtanden från myndigheterna. Om offentligt framläggande informeras genom kungörelse i lokaltidningarna, på kommunens anslagstavla och på kommunens internetsida.
- 4) Godkännande.** Planen godkänns av kommunfullmäktige. Beslut om planens godkännande kungörs i de lokala tidningarna och på kommunens internetsida. Dessutom sänds beslut om godkännande för dem som lämnat anmärkningar eller utlåtanden, om de så har önskat.

Besvär. Besvär angående fullmäktiges beslut riktas till förvaltningsdomstolen. Efter att planen har vunnit laga kraft, informeras om detta på samma sätt som om beslut om godkännande.

5.2 Tidtabell

Planläggningsprocessens riktgivande tidtabell visas nedan. Beroende på inkommen respons i framläggningsskedena kan tidtabellen komma att justeras.

5.3 Behovet av revidering

Bakgrund och behov

Kommunen har beslutat revidera strandgeneralplanen med ca 10 års mellanrum varvid revideringen inletts. Den huvudsakliga målsättningen med planläggningen är att revidera gällande strandgeneralplan för Larsmo till en tidsaktuell plan.

I denna revidering har kommunen låtit markägare lämna in önskemål om bland annat flytt av byggplatser. Flytt av byggplatser har även utretts i tidigare revideringar, vilka godkänkts år 2001 och 2012.

Sedan den gällande generalplanen godkändes år 2012 har även ett flertal tekniska brister noterats, vilka man ämnar korrigera i samma revidering.

Tiden för att lämna in önskemål delades upp på två tidpunkter 3.4-23.5.2022 samt 2.4-2.5.2023. På basen av inlämnade önskemål har revideringsarbetet inletts.

5.4 Planeringsstart och beslut som gäller denna

Den 10.2.2022 § 3 beslöt planläggningssektionen att påbörja revideringen av strandgeneralplan efter att nödvändiga utredningar har gjorts. Den 28.3.2022 § 20 slog kommunfullmäktige fast riktlinjerna för kommande revidering.

5.5 Deltagande och samarbete

5.5.1 Intressenter

Intressenter är markägarna och de vars boende, arbete eller andra förhållanden kan påverkas betydligt av planen samt de myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområde behandlas i planeringen. Intressenter har möjlighet att delta i beredningen av planen, bedöma verkningarna av planläggningen och skriftligen eller muntligen uttala sin åsikt om saken. Larsmo kommun önskar all respons skriftligt.

Som intressenter i planeringen har följande definierats (enligt MBF 20 §):

Myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområde behandlas vid planeringen:

- Larsmo kommuns förvaltningsenheter
- Nämnden för tekniska tjänster
- Kronoby kommun
- Jakobstad stad
- Karleby stad
- Pedersöre kommun
- NTM-centralen (Närings-, Trafik- och Miljöcentralen)
- Österbottens förbund
- Österbottens museum
- Museiverket
- Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk/Larsmo brandstation
- Miljöhälsan Kallan

Områdets företag, lokala sammanslutningar och organisationer vars bransch berörs av delgeneralplanen:

- Enskilda väglag
- Larsmo bys samfällda områden
- Eugmo bys samfällda områden
- Hamnföreningar
- El- och vattenbolag
- Meteorologiska institutet

Alla de vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av planen:

- Användare, innehavare, markägare och invånare i planläggningsområdet och dess influensområde.

5.5.2 Anhängiggörande

Planläggningsarbetet anhängiggjordes den 3.4.2022. Kungörelse för projektstart har givits i samband med utgivandet av PDB (*Programmet för deltagande och bedömning*). Kungörelsen fanns på kommunens internetsida samt i de lokala dagstidningarna den 2.11.2022.

5.5.3 Deltagande och växelverkan

- Program för deltagande och bedömning var framlagt under tiden 2.11–2.12.2022. Begäran om utlåtande har sänts till berörda myndigheter och sammanslutningar. Över PDB inkom 3 utlåtanden. Dessa inlämnades av Österbottens förbund, Nämnden för tekniska tjänster i Larsmo samt Miljöhälsan Kallan. Inget av utlåtandena hade något att framföra i detta skede.

- Planutkastet var framlagt under tiden 15.12.2023–15.1.2024. Begäran om utlåtande har sänts till berörda myndigheter och sammanslutningar. Över planutkastet inkom 7 utlåtanden och 19 åsikter.

Bemötanden till utkastskedets respons, se bilaga 8.

- Planförslaget var framlagt under tiden __.__.202__. Begäran om utlåtande har sänts till berörda myndigheter och sammanslutningar. Över planförslaget inkom __ utlåtanden och __ anmärkningar.

Bemötanden till förslagsskedets respons, se bilaga __. (tillkommer senare)

5.5.4 Myndighetssamarbete

Ett arbetsmöte med centrala myndigheter har ordnats i planläggningens inledningsskede den 5.4.2023. Under mötet diskuterades det främst kring behövliga utredningar, krav på dessa samt planläggningens målsättningar överlag. Berörda myndigheter ges vidare möjlighet att ge utlåtande under planläggningens olika skeden. Ytterligare möten med myndigheterna ordnas vid behov under processens gång.

6. MÅL FÖR STRANDGENERALPLANEN

Allmänna mål

Den huvudsakliga målsättningen med planläggningen är att revidera gällande strandgeneralplan för Larsmo till en tidsaktuell plan. Antalet byggplatser i planen kommer inte ändras, dimensioneringen i den ursprungliga planen ändras inte. Flytt av byggplatser kan utredas.

Sedan gällande plan godkänts har det även uppdagats mindre allmänna/tekniska korrigeringsbehov som samtidigt kommer justeras. Detta kan gälla t.ex. att statussymbolen på byggplatserna varit felaktiga eller att man justerar planen enligt hur fritidsbyggplatser har styckats ut och bildats till egna fastigheter. Uppdateringar av byggnadsordningen har även lett till att bestämmelser ska granskas och uppdateras. Markanvändningen på MU- och MY-områden ska klargöras. Naturskyddsområden granskas i planeringen och deras avgränsningar justeras enligt behov.

Naturinventering uppgörs för att utreda eventuella naturvärden vid platser som berörs av ändringar. Byggnadsinventeringen som ligger till grund för gällande plan kommer uppdateras, och samtidigt kommer byggnadernas skyddsvärden utvärderas, vilket inte gjorts i gällande plan.

Specifika mål

Under inledningsskedet av planläggningen har kommunen gett möjlighet för markägare att lämna in önskemål om ändringsbehov i gällande plan. Antalet önskemål som erhöles under utsatt tid var 34. På basen av de 34 inlämnade önskemålen kunde 29 gallras ut, vilka gällde åtgärder som går att granska noggrannare inom ramarna för revideringens målsättning gällande flytt av byggplats. Övriga önskemål har även granskats, dessa gällde t.ex. ändring av användningsändamål från fritidsboende till fast boende, eller önskemål om fler byggplatser.

6.1 Förutsättningar till flytt av byggplatser

Av de inlämnade 34 önskemålen kunde 29 önskemål gå vidare för en noggrannare granskning. De som inte togs vidare gällde ärenden som står i strid med planeringens målsättningar eller andra typ av ändringar som inte har med flyttningar att göra.

Flyttningarna sker till största del till fastlandsstränderna, men även holmar emellan. Dessa flyttningar utgör de huvudsakliga ändringarna som utreds i revideringen.

Tillvägagångssätt

För att kunna bedöma huruvida det finns planläggningsmässiga förutsättningar till att flytta de olika byggplatserna har utarbetats en princip, där en temavis granskning av förutsättningarna utförts. I granskningen har planläggningens tidigare och nya målsättningar beaktats. Målsättningarna har kompletterats genom åren i samband med de tidigare utförda revideringarna enligt behov.

De huvudsakliga teman som utgjorde grunden i granskningen av förutsättningarna är;

Utöver ovan nämnda teman, har även granskats;

- Om lagliga krav på byggplats uppfylls (minst 2000m²)
- Om de berörda fastigheterna har samma juridiska ägare
- Om tillräcklig strandlängd kan anvisas (minst 40 m per byggplats)
- Om utgångsplatsen är bebyggd sedan tidigare (bebyggda byggplatser flyttas inte)

Möjligheten till att kunna flytta en byggplats baseras på en **helhetsbedömning** av ovan nämnda kriterier. Bebyggda byggplatser flyttas inte.

Naturfrågorna har analyserats genom utförande av naturinventeringar på såväl utgångsplatsen som på den mottagande platsen. Detta för att kunna bedöma om man kan åstadkomma en naturmässig förbättring genom flytten. Samtidigt har även byggbarheten granskats.

Landskapsfrågorna har bedömts utgående från hur de båda platserna är belägna, huruvida en flytt kan agera splittrande av landskapsbilden eller inte, sker flytt till landskapsmässigt känsliga områden såsom uddar, smala sund etc.

Rekreationsmässiga förutsättningar har granskats genom analys av bägge platser, kvarstår tillräcklig allmän tillgång till vattnet, påverkas något allmänt rekreativt område, kvarstår tillräckligt med fria sammanhängande strandområden etc.

Kulturmiljöfrågorna har granskats genom att analysera miljön vid bägge platser, och ifall något värdefullt område eller -objekt berörs av flytten.

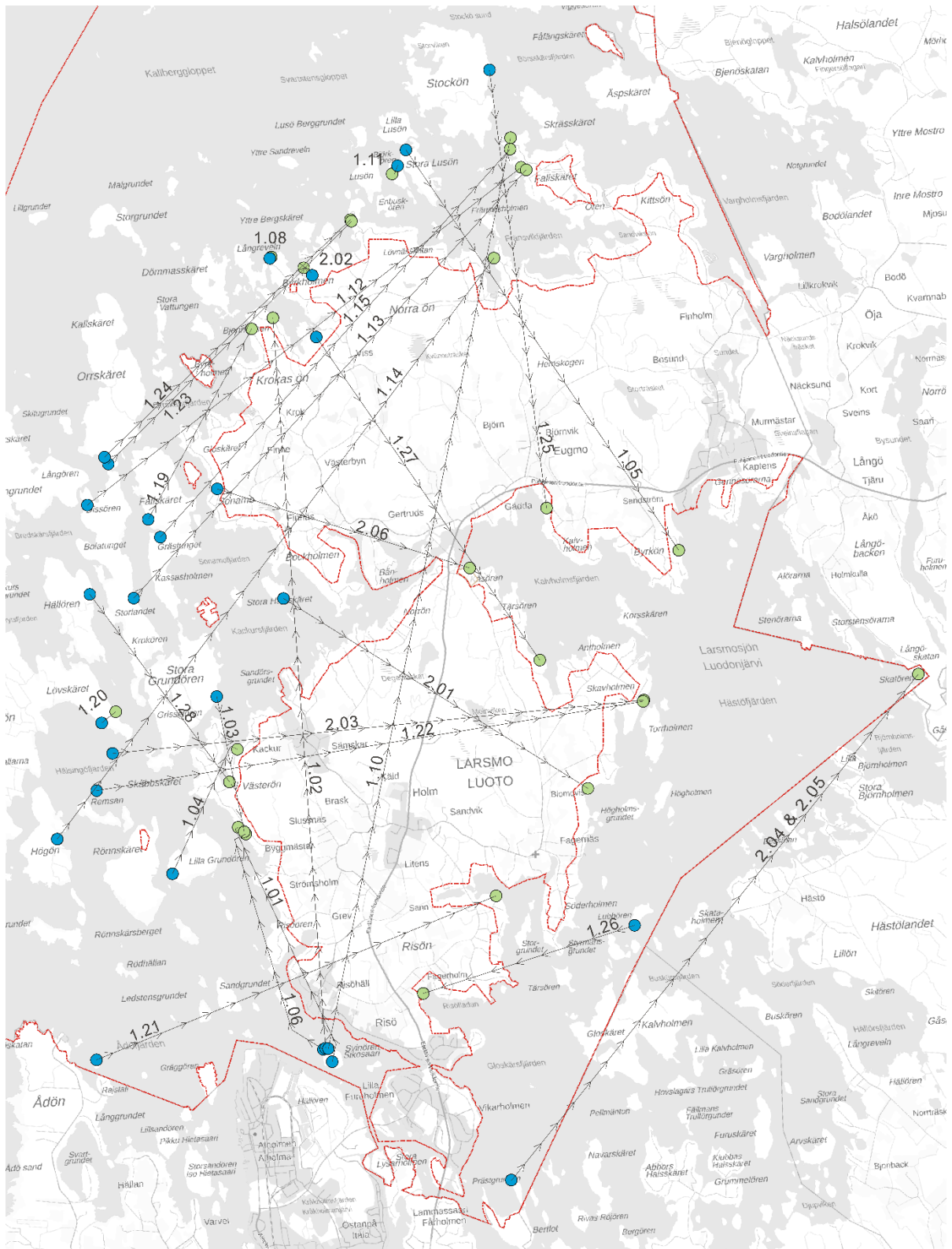

Bild 32. Vacker vy över havet.

6.1.1 Gallring av önskemål

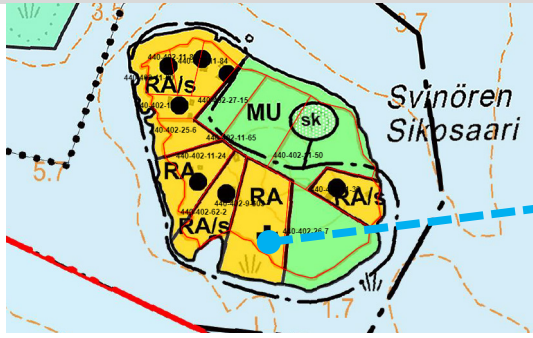
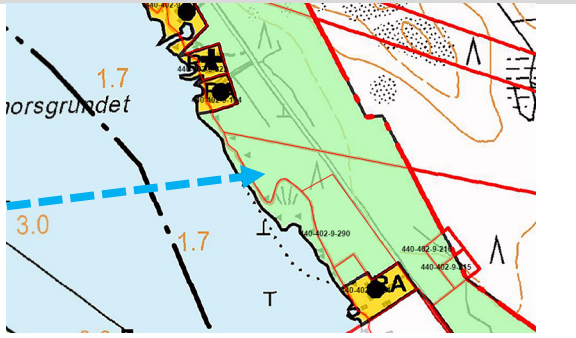

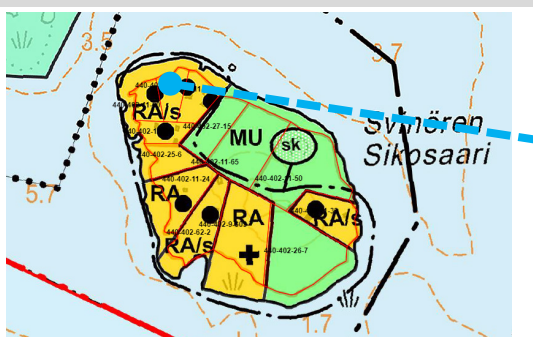
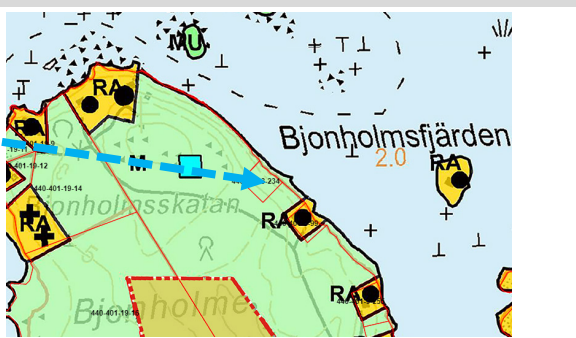

Alla önskemål som berört önskemål om flyttningar har sammanställts i en tabell och alla önskemål har granskats i en utvärderingsgrupp vid arbetsmöten med berörda tjänstemän. Tabellen har bifogats planbeskrivningen som ***bilaga 2A***. Av de 29 byggplatser som granskats närmare har 22 st ansetts uppfylla de planläggningsmässiga förutsättningarna och kan utredas närmare i planutkastskedet.

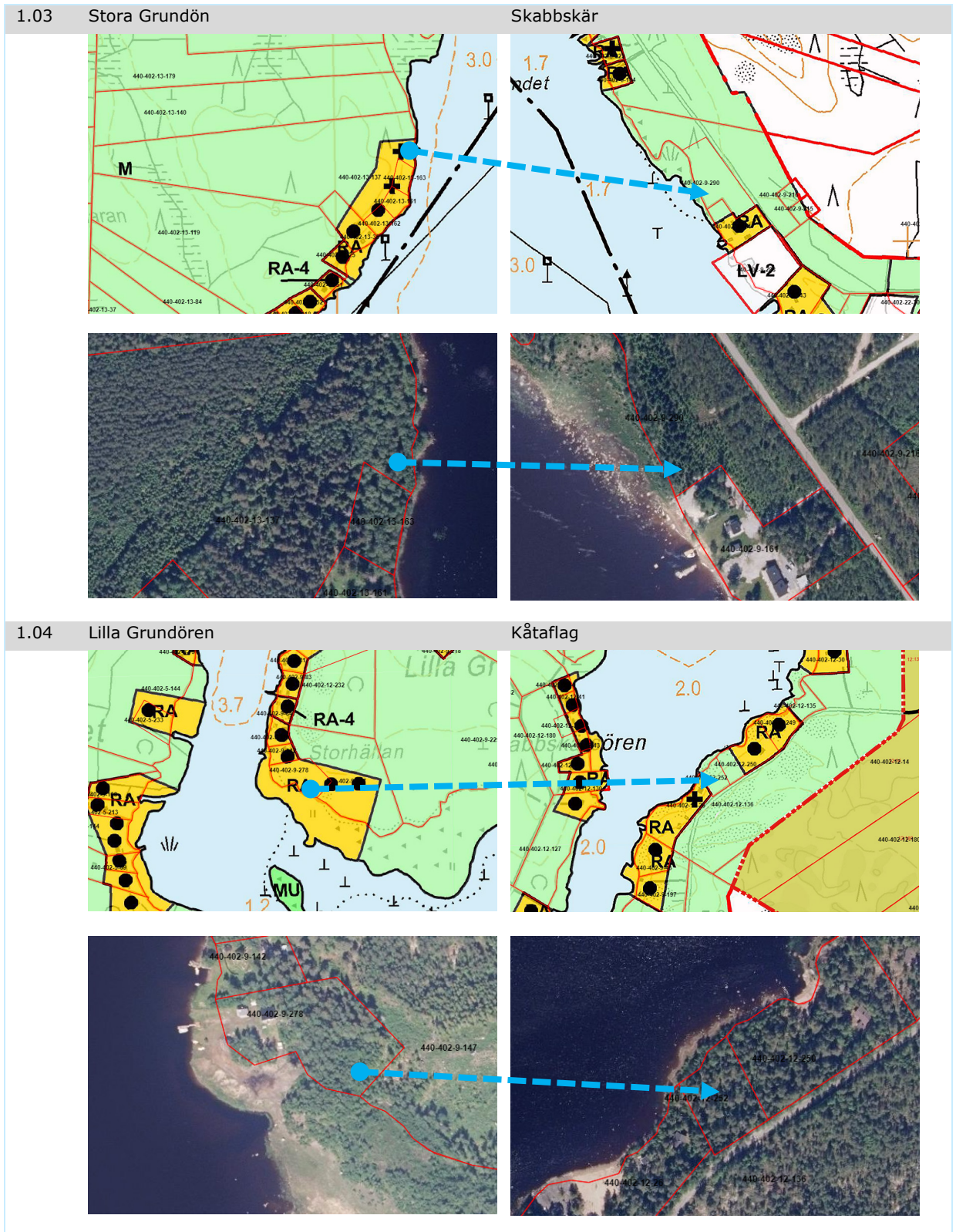
Alla de närmare utredda 29 önskemålen visas i en överblickskarta nedan, samt presenteras områdesvis i nedanstående tabell.

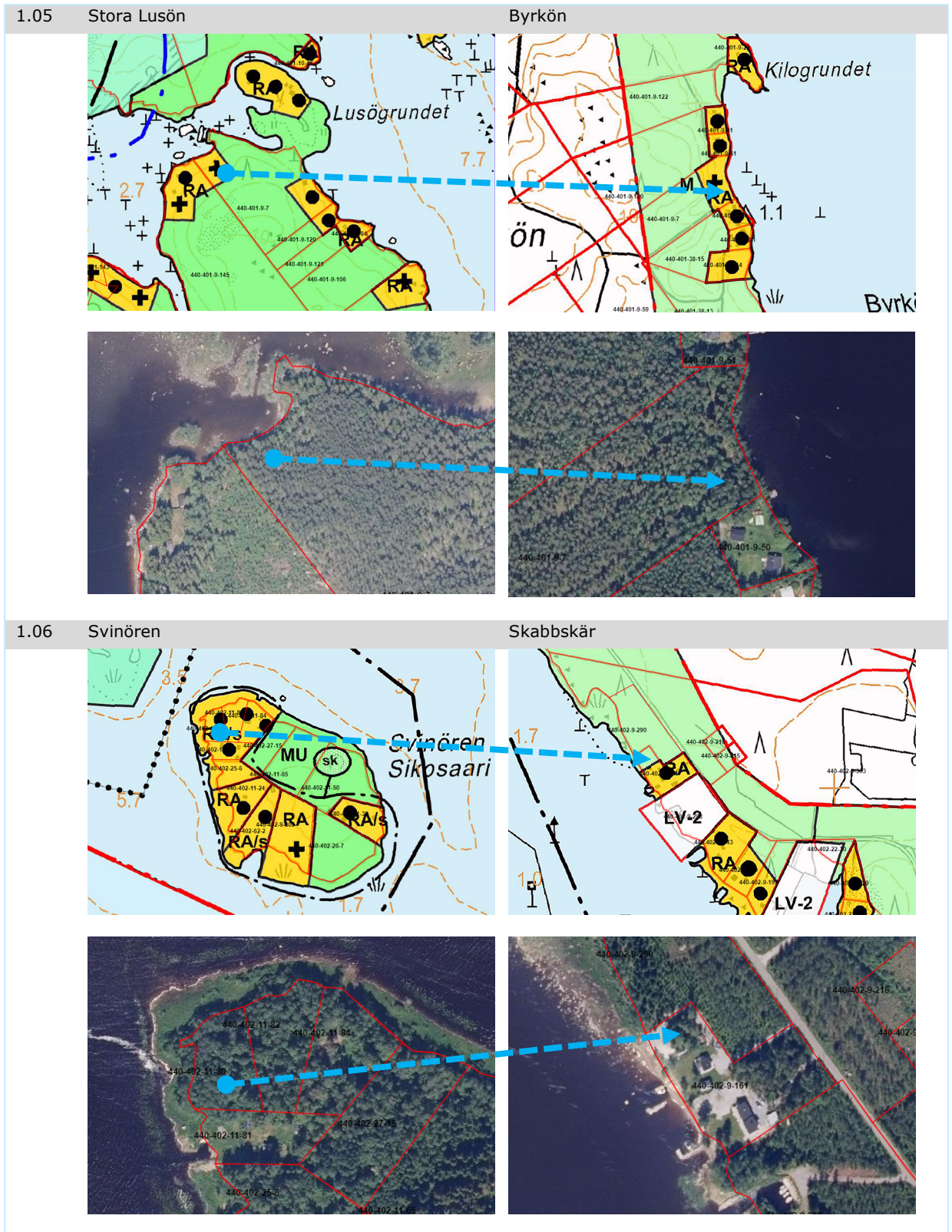

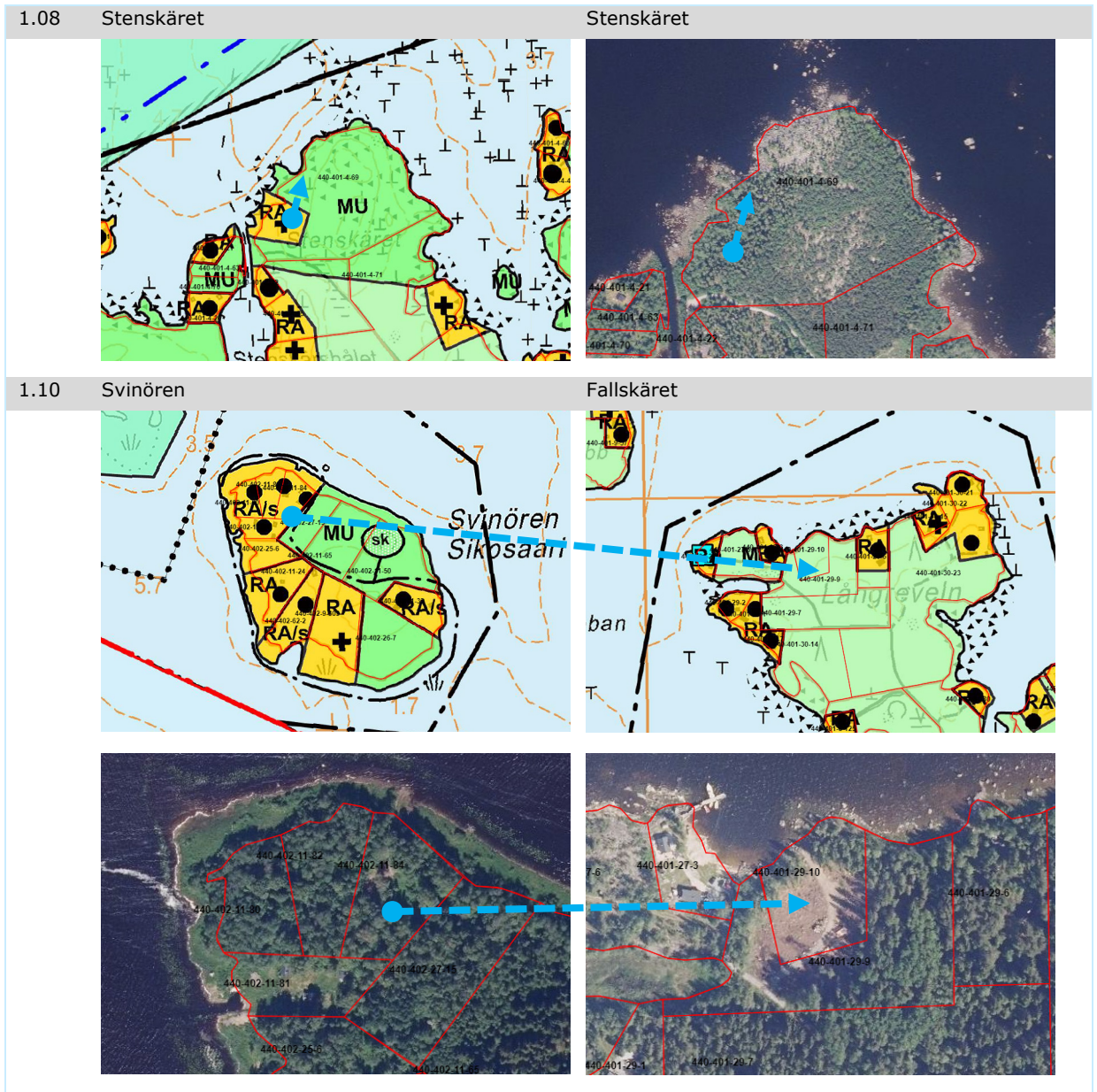
Bild 33. Överblickskarta över önskemålen om flytt av byggplatser. Ursprungsplatsen visas med blå cirkel och den mottagande platsen visas med en grön cirkel, samt sträck med pilar mellan platserna.

Tabell 1. Utredda flyttningar visat på gällande delgeneralplan samt flygbild.

Kod	Utgångsplats	Mottagande plats
1.01	Svinören	Skabbskär
		
		
1.02	Svinören	Bjnholmen
		
		

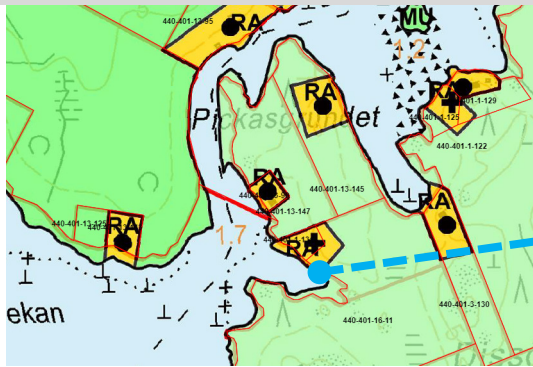
1.11 Björkören

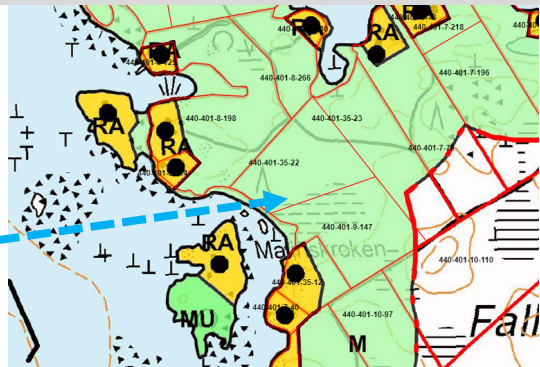
Björkören

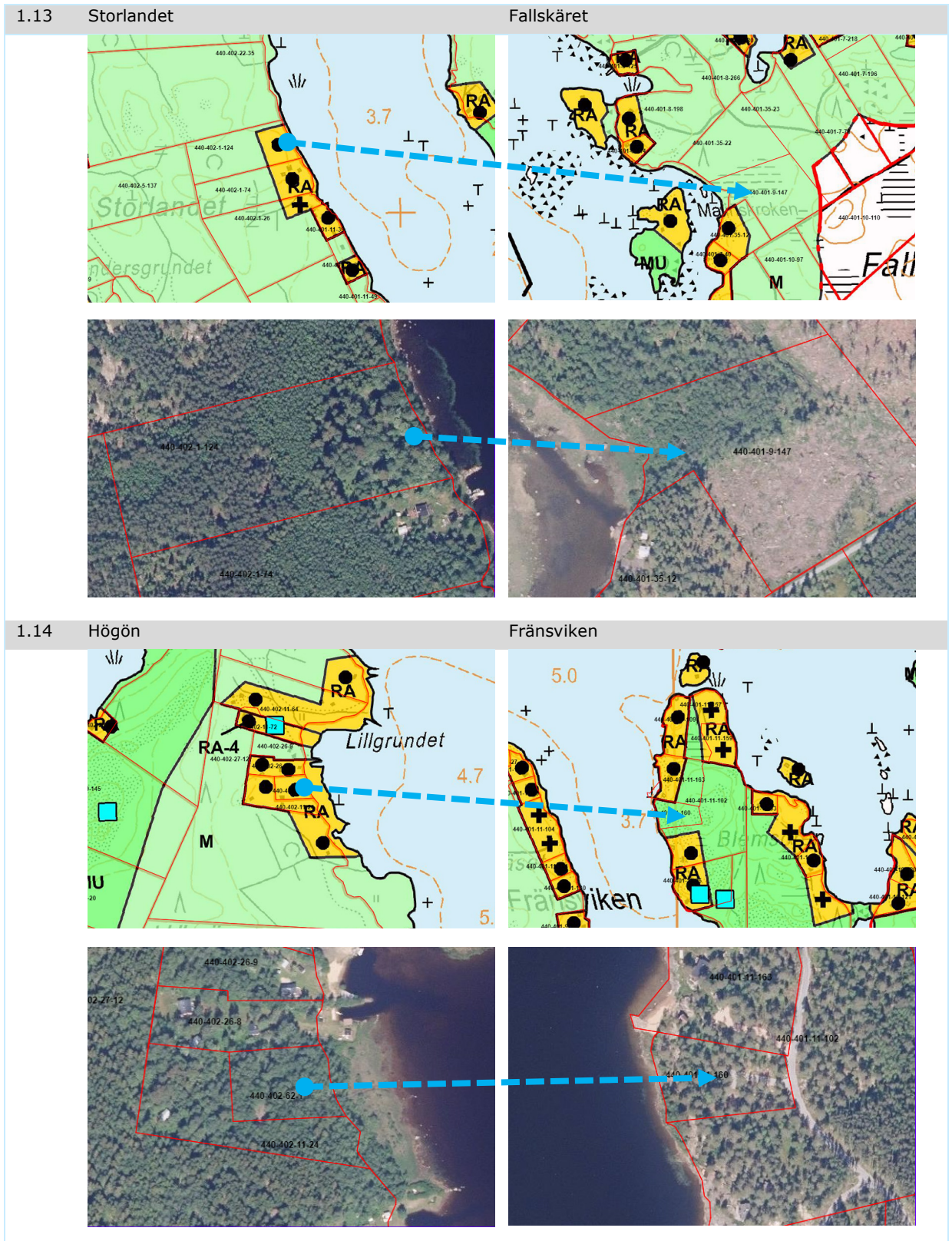
1.12 Dissören

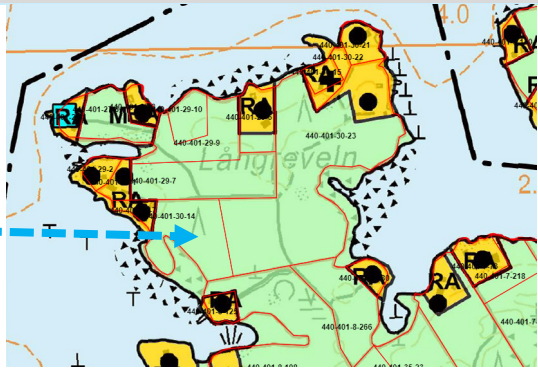
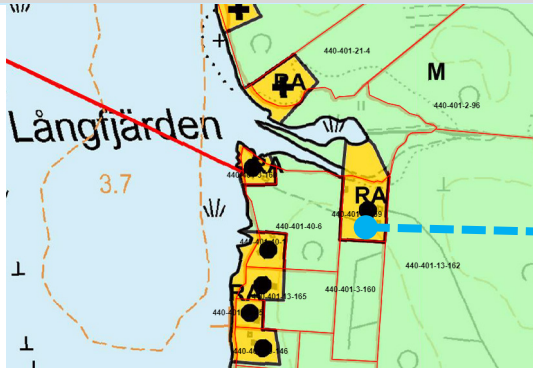
Fallskäret

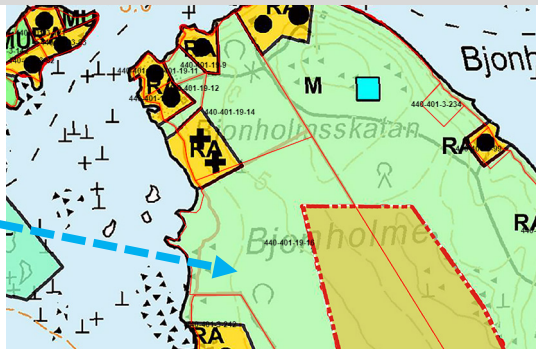
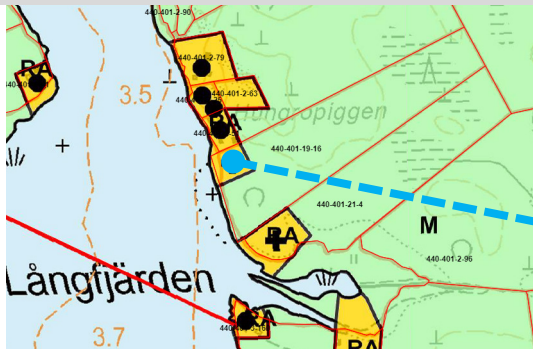

1.15 Grästunget, Fallskäret Fallskäret

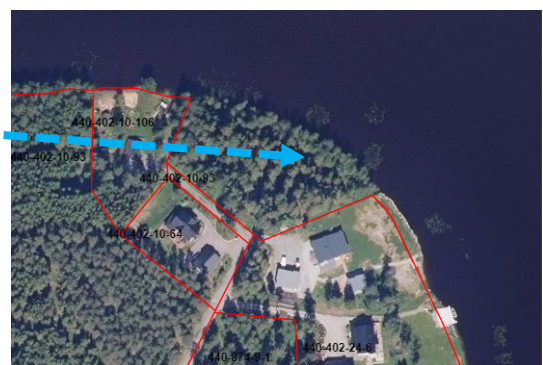
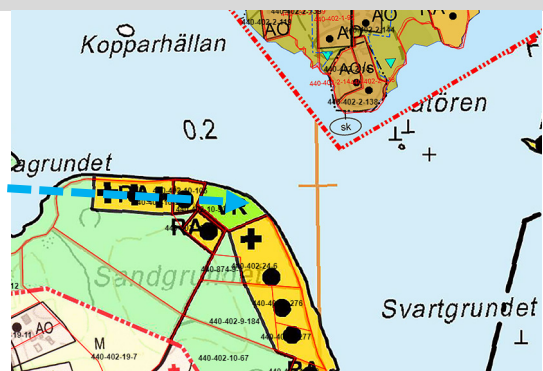
1.19 Fallskäret Bjonholmen

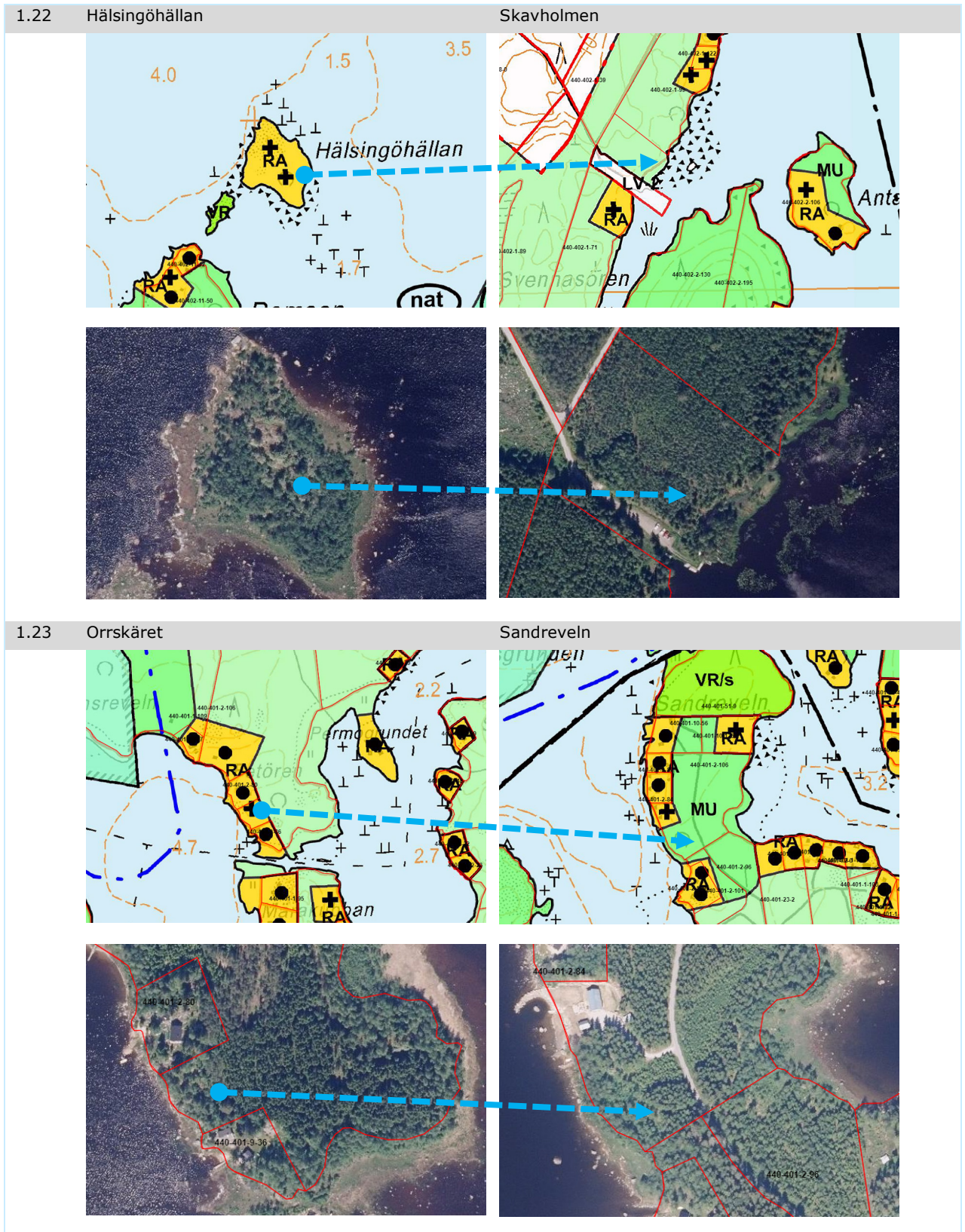

1.20 Lövskäret Lövskäret

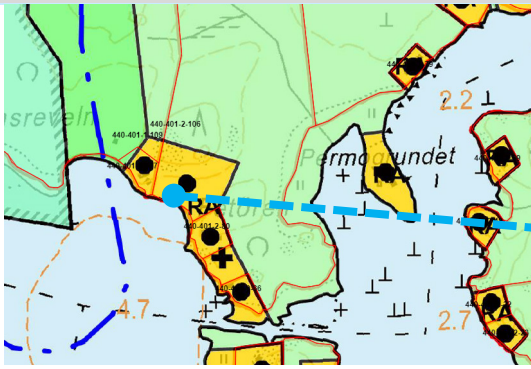

1.21 Gumman Sandgrundet

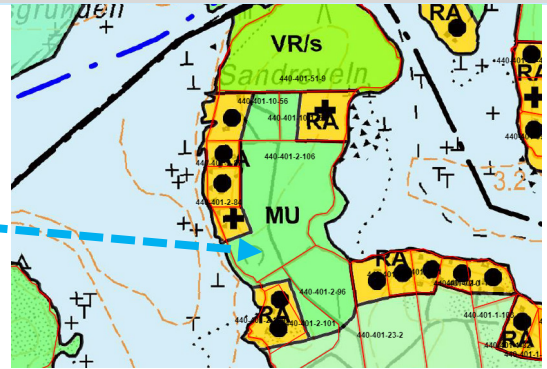

1.24 Orrskäret

Sandreveln

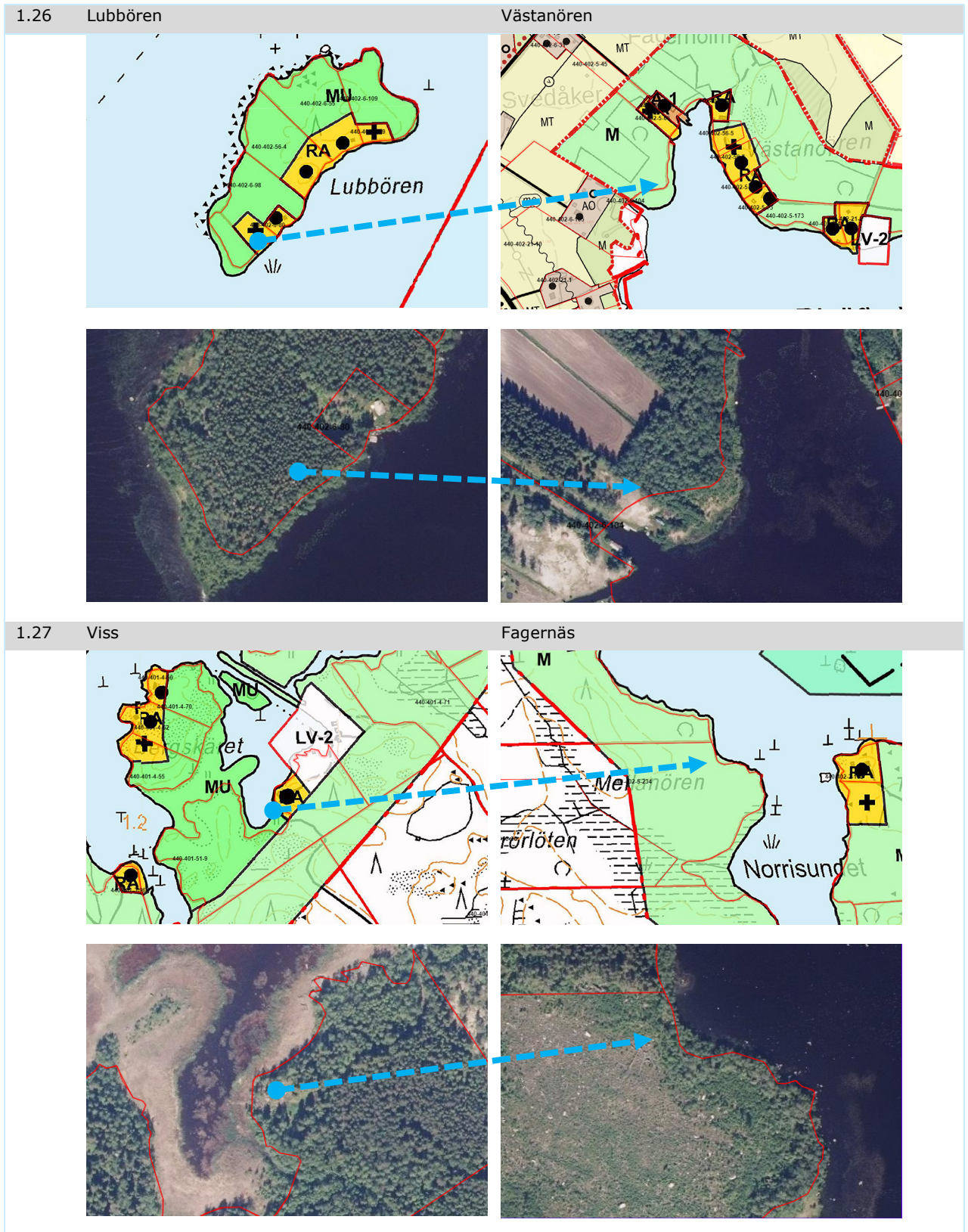

1.25 Stockön

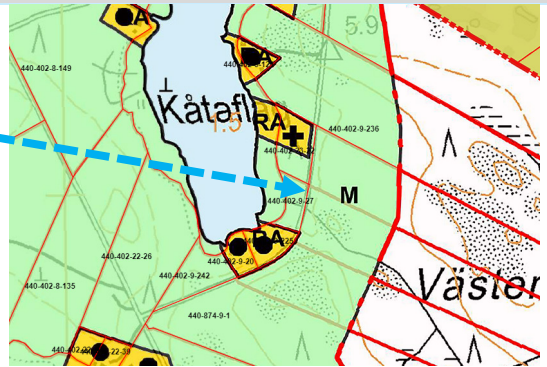
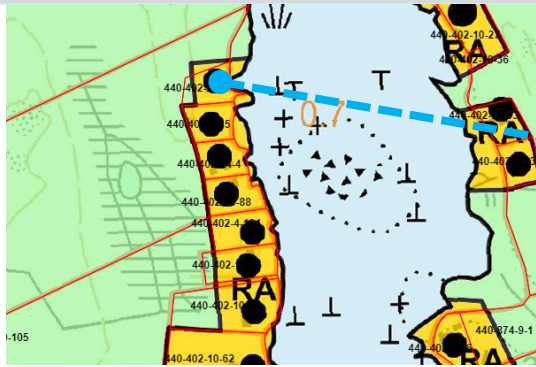
Kalvholmen

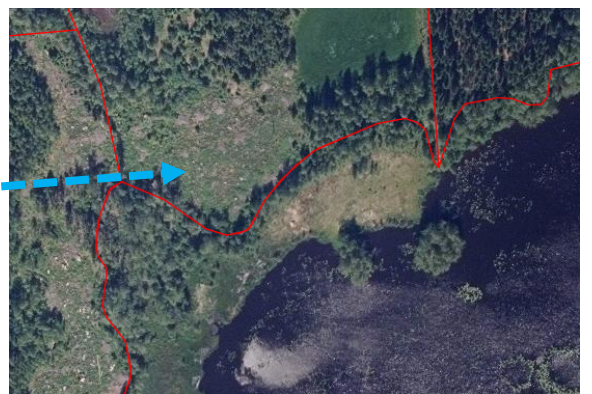
1.28 Hällören

Kåtaflag

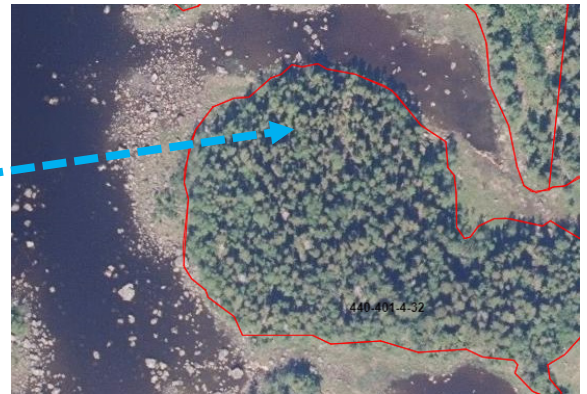
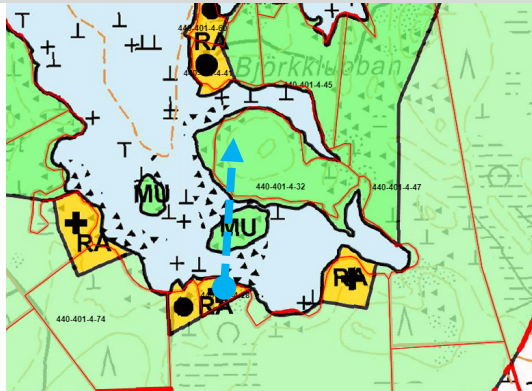
2.01 Stora Hästskäret

Ramsholmen

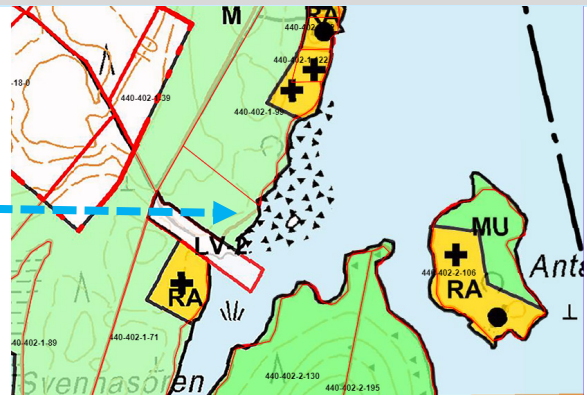
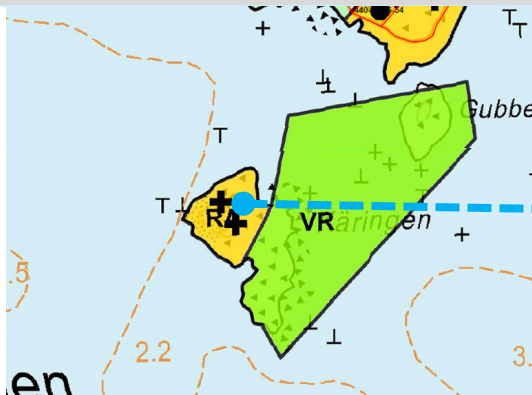
2.02 Byrkholmen

Björklubban

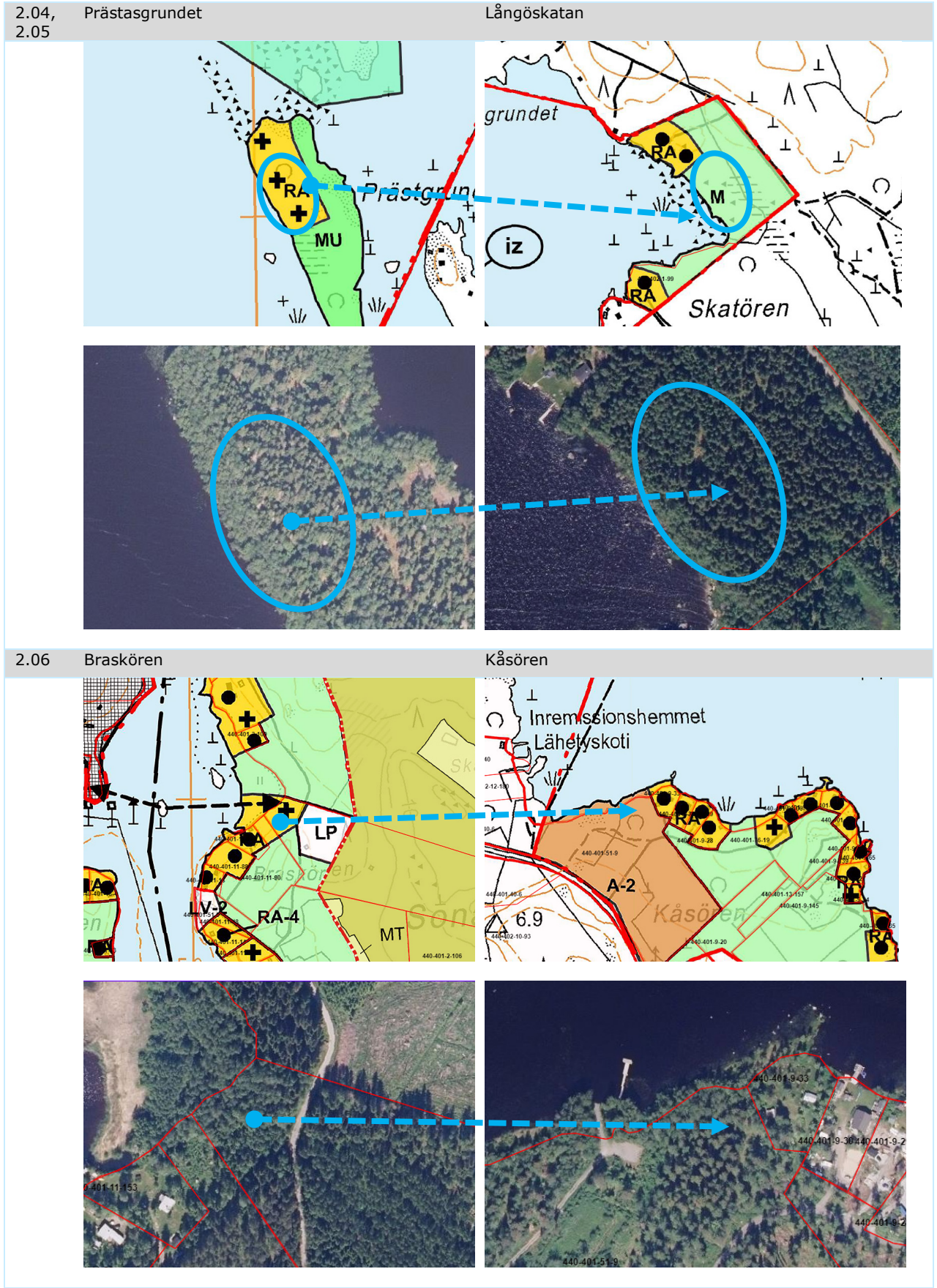

2.03 Kärringen

Skavholmen

7. REDOGÖRELSE FÖR STRANDGENERALPLANEN

7.1 Planens struktur

Larsmo generalplan för stränder och skärgård vann ursprungligen laga kraft den 13.05.1994, i denna plan definierades den ursprungliga planläggningsmässiga strukturen. Därefter har planen reviderats 2001 och 2012. Sedan planen vunnit laga kraft har kommunen själv kunnat bevilja bygglov för sedvanliga fritidsbostäder på kommunens strandområden som befinner sig i planområdet.

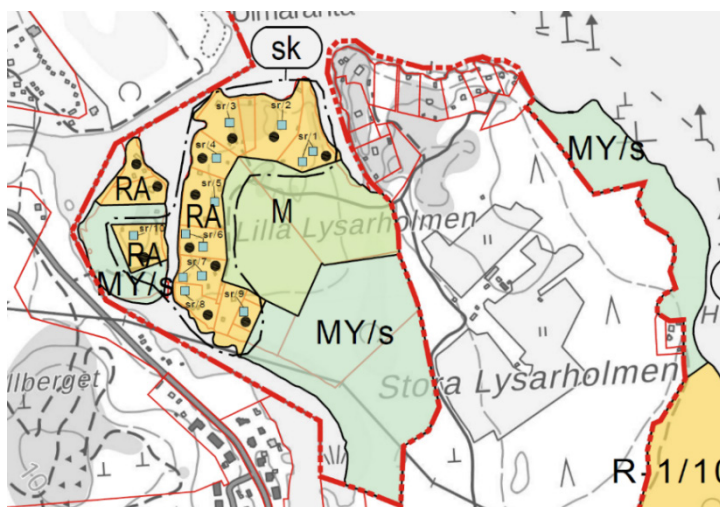
Planrevideringen följer strukturen i den gällande strandgeneralplanen, huvudsakliga ändringar utgörs av flyttning av ett antal byggplatser till annat läge. I övrigt följer planen i huvudsak den gällande planen från år 2012.

Vissa byggplatser har övergått till andra planer i och med att detaljplaner uppgjorts. Således ingår dessa inte längre i strandgeneralplanen. Detta gäller bl.a. på Lilla Tjuvören, Nabbsundet och i Nabbskata.

7.2 Planutkast 23.11.2023

I denna revidering har man uppdaterat byggplatsernas avgränsning mot stranden och andra områdesgränser enligt nyaste terrängkartan. Områdesgränser har uppdaterats enligt nya fastighetsgränser (fastighetsdata 10/2022) och vid behov har man justerat områdesgränsen för befintliga byggplatser som har varit antingen för stora, för små eller av annan orsak olämpligt utformade. Byggplatsernas antal har inte ändrats, men statussymbolen har uppdaterats enligt behov (byggd / obebyggd). Även ändringar av användningsändamål från fritidsboende till fast boende har skett på ett antal platser, sedan senaste revidering har kommunen godkänt 25 undantagslov för ändring av användningsändamål. Dessa har justerats i plankartan och fått beteckningen A-3.

I planutkastet har 22 byggplatser flyttats till ett nytt läge. Möjligheterna till detta har utretts bl.a. på basen av en naturinventering av berörda markområden, såväl utgångsplatsen som mottagande plats har granskats. Noggrannare analys av önskemålen har skett i samband med planens målsättningsfas och utredning av flyttningarnas förutsättningar. Möjligheten till att kunna flytta en byggplats bygger på en helhetsbedömning. Principen för detta har dokumenterats i kapitel 6, och i **bilaga 2A**.

På basen av uppgjorda naturinventeringar har naturvärden anvisats med antingen MY- eller MY/s-beteckning.

En ny uppdaterad byggnadsinventering ligger till grund för anvisade kulturhistoriskt värdefulla objekt. Objekten är 17 till antalet och har anvisats med sr-beteckning (byggnad som ska skyddas). Två RKY-områden (bebyggd kulturmiljö av riksintresse) har anvisats i planen med sk-1 beteckning.

Bild 34. Principbild som visar hur enskilda värdefulla byggnadsobjekt beaktats i planen (blå fyrkanter, sr), flygekorrerevir (MY/s) samt värdefull områdeshelhet (sk).

Fornlämningar baserar sig på utredning från 2011 och tidsaktuella uppgifter från fornlämningsregistret.

Skyddsområden (SL) har anvisats enligt gällande plan, dessa justeras under planläggningsprocessens gång enligt behov. Detta säkerställs med NTM-centralen under processens gång.

På basen av Österbottens landskapsplan 2040 har ett nytt hamnområde LS anvisats invid Alholmen. Området sträcker sig en del in på Larsmo kommuns sida av kommungränsen.

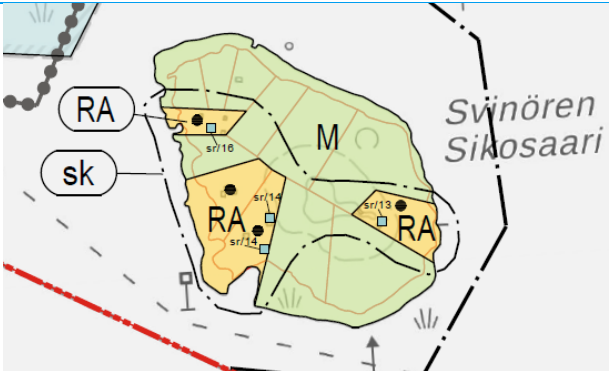
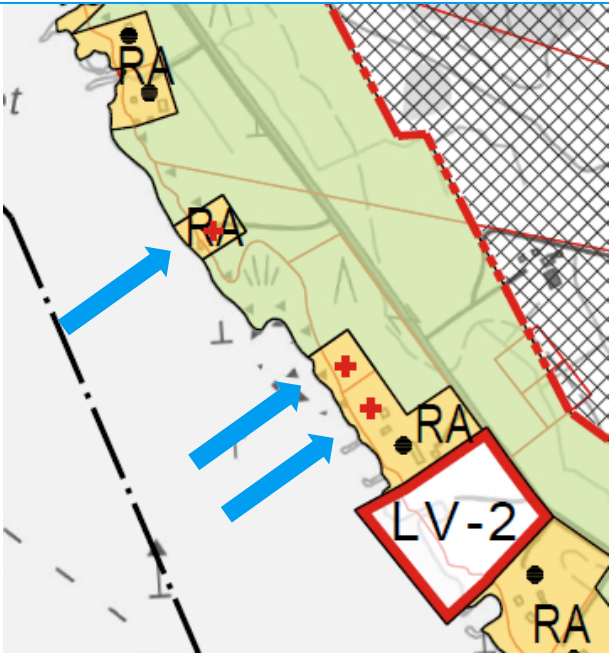
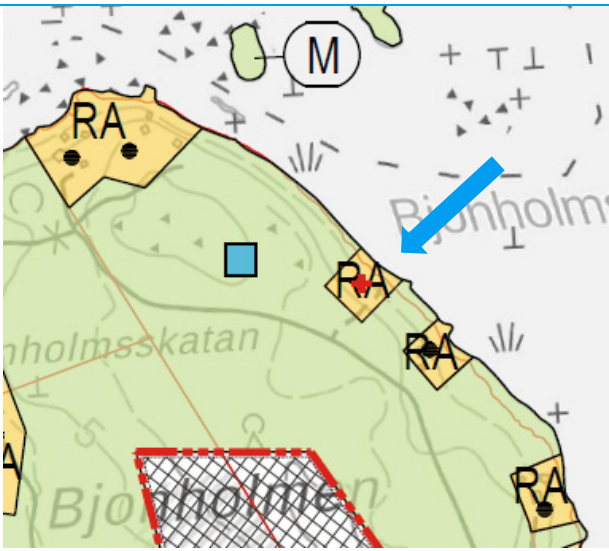
I planen har man anvisat områden för direkt rekreatjonsbruk med beteckningar som börjar på V, t.ex. VR (friluftsb- och strövområde) eller VV (simstrand). Som rekreatjonsområden kan även ses alla strandområden som är anvisade som M-områden (jord- och skogsbruksområde), MY/s-områden (jord- och skogsbruksdominerat område med särskilda miljövärden) och SL-områden (naturskyddsområde). Dessa områden kan användas som rekreatjonsområden enligt allemansrätten, eller i enlighet med gällande skyddsbeslut. Samfällida områden som byggplatser har flyttats från har anvisats för direkt rekreatjonsbruk med VR-beteckning.

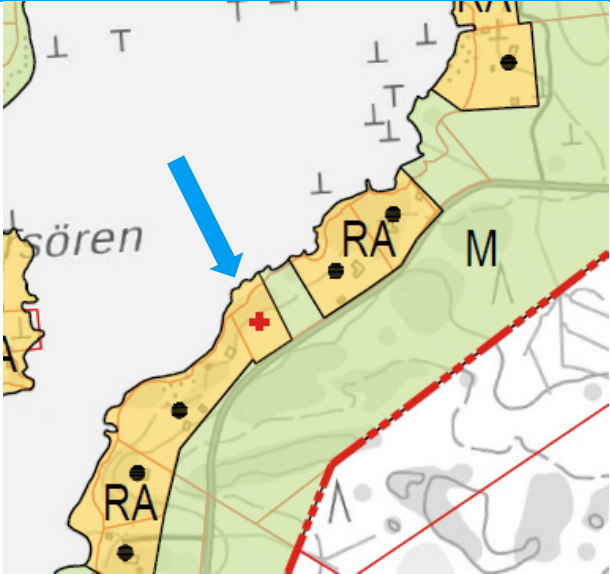
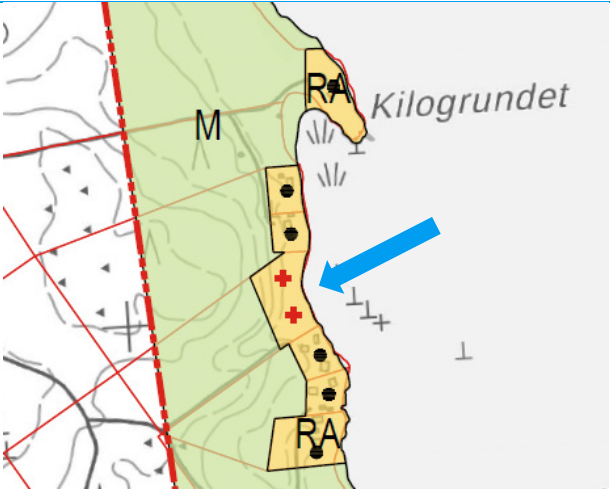
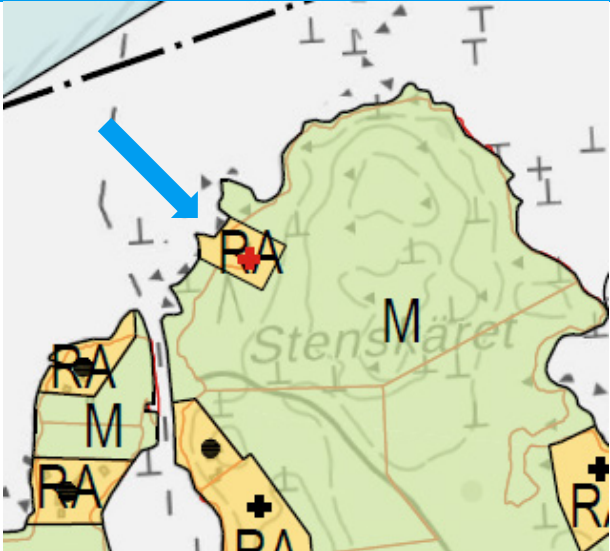
Strandgeneralplanen följer gällande plan till de delar som gäller fast boende, detta finns endast på vissa utvalda platser med A-1-beteckning. A-1 beteckningen har funnits sedan den ursprungliga strandgeneralplanen uppgjordes.

Sedan gällande plan godkänts har användningsändamålet ändrat från fritidsboende till åretruntboende på ett antal ställen. Dessa har anvisats med A-3-beteckning i planutkastet. I planen finns sedan tidigare ett A-2-område, där förverkligandet ska basera sig på detaljplanering. I övrigt har i planen anvisats fritidsboende med olika typer av RA-beteckning.

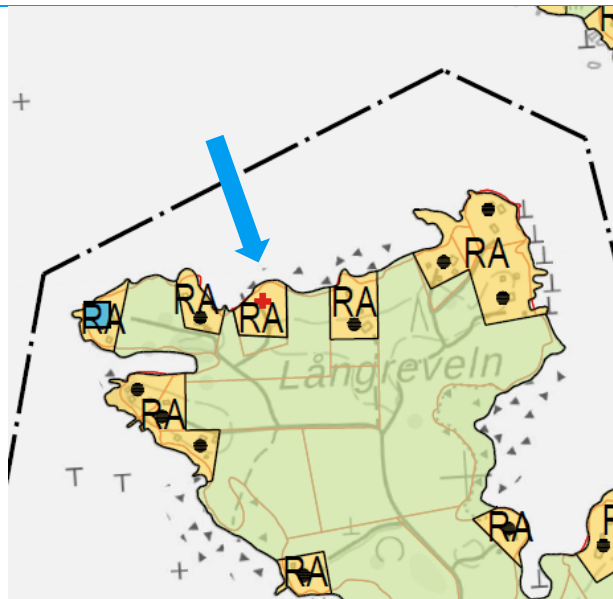
Centrala områden där markanvändningen ändrat i planutkastet;

- **Flytt av byggplatser**

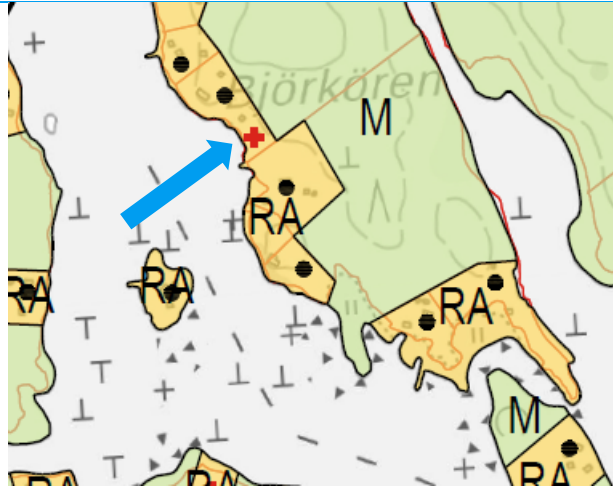
<p>Planutkast</p> <p>4 flyttningar sker från Svinören, kartblad 6</p>	
<p>3 byggplatser flyttades till detta ställe, kartblad 3</p>	
<p>1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3</p>	

<p>1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3</p>	 <p>A topographic map showing a coastal area. A blue arrow points to a specific location on the shore, marked with a red cross. The area is divided into yellow-shaded zones labeled 'RA' and 'M'. A red dashed line runs diagonally across the map.</p>
<p>1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3</p>	 <p>A topographic map showing a coastal area. A blue arrow points to a specific location on the shore, marked with a red cross. The area is divided into yellow-shaded zones labeled 'RA' and 'M'. The text 'Kilogrundet' is visible on the map.</p>
<p>En liten justering av obebyggd byggplats norrut, kartblad 3</p>	 <p>A topographic map showing a coastal area. A blue arrow points to a specific location on the shore, marked with a red cross. The area is divided into yellow-shaded zones labeled 'RA' and 'M'. The text 'Stensåret' is visible on the map.</p>

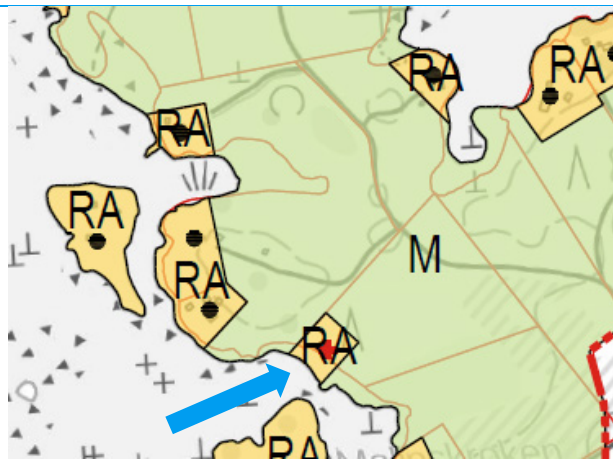
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 1

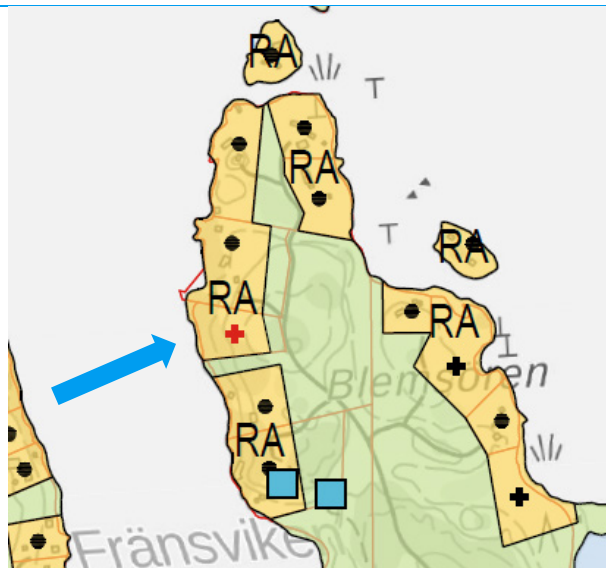
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

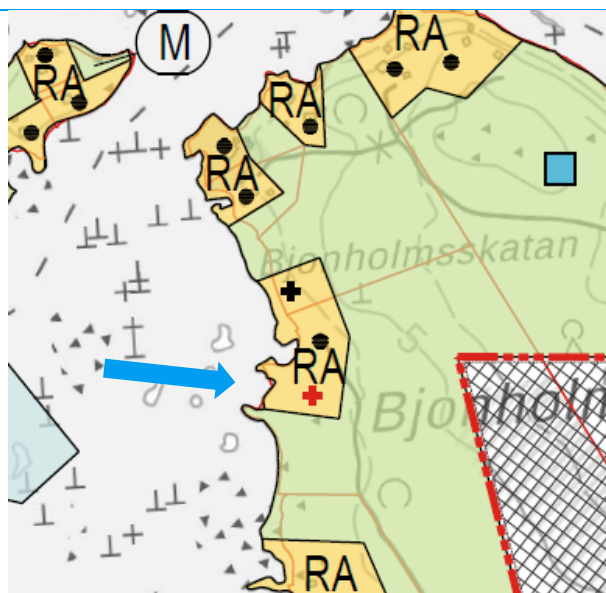
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 1

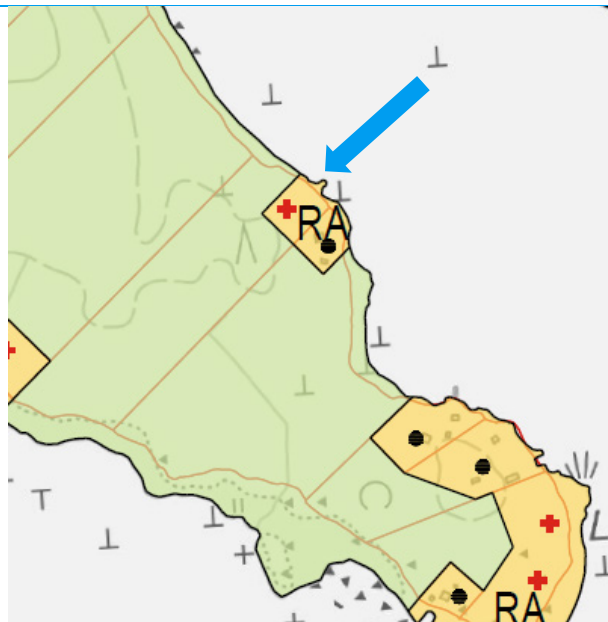
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

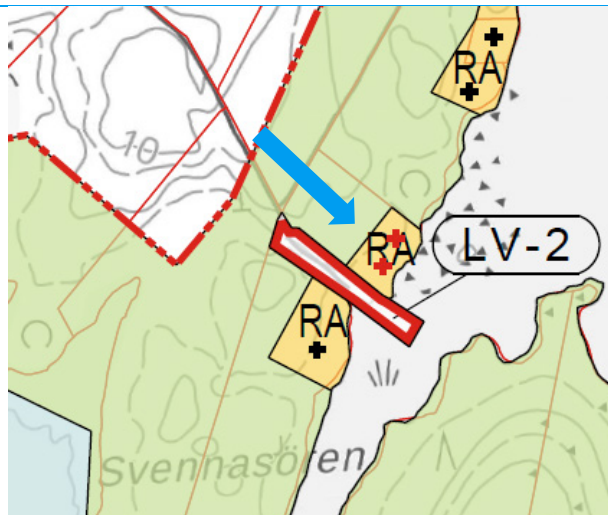
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

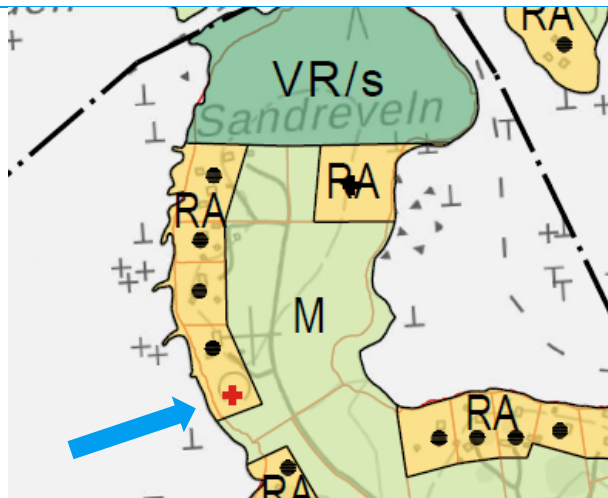
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 5

2 byggplatser flyttades till detta ställe, kartblad 3

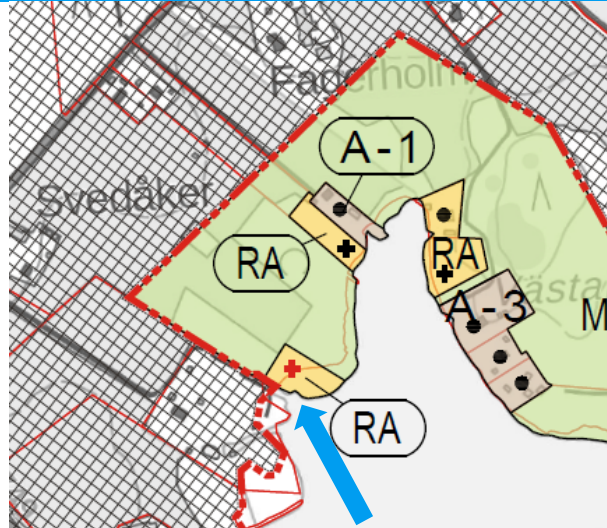

1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

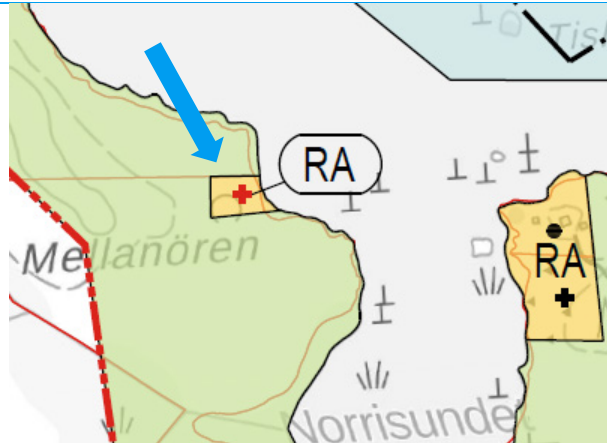

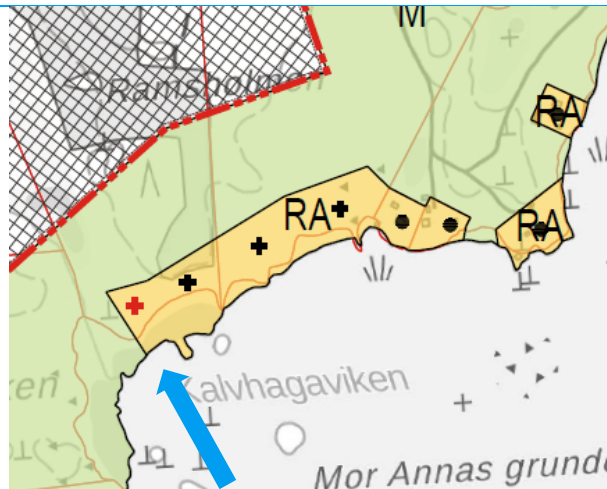
1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 6

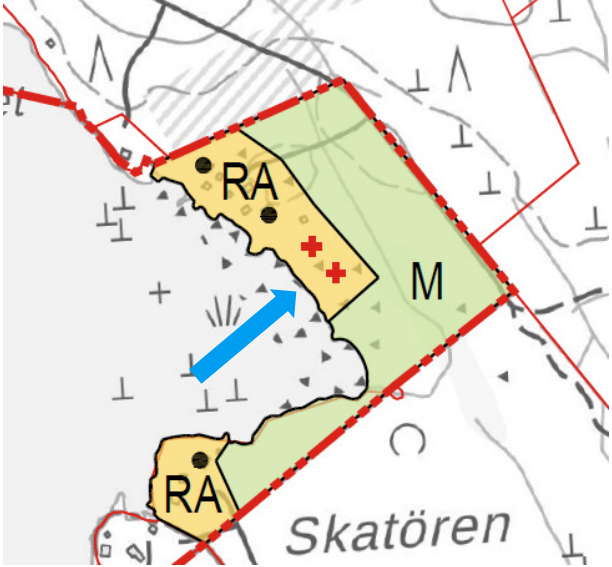
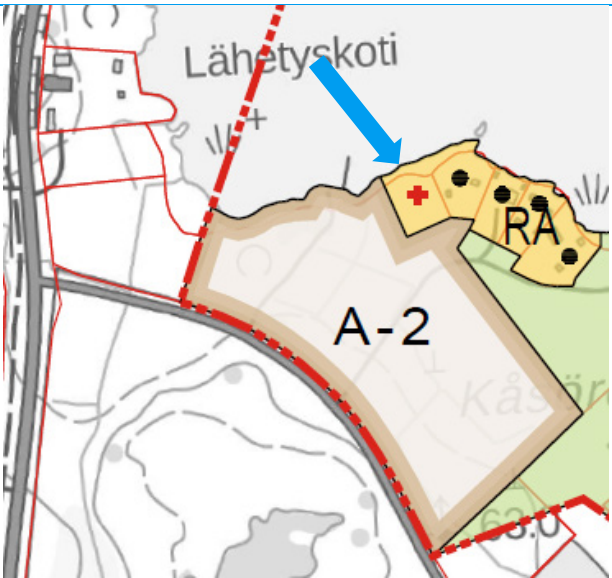

1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

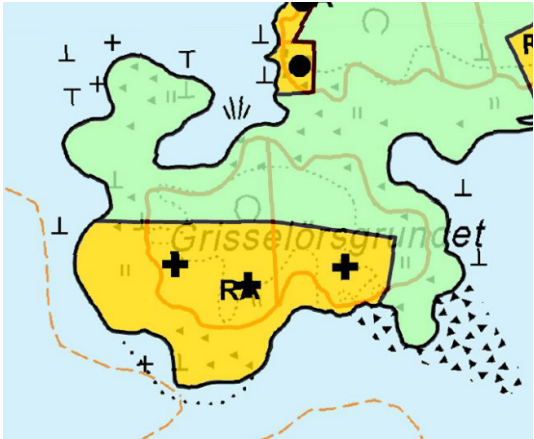
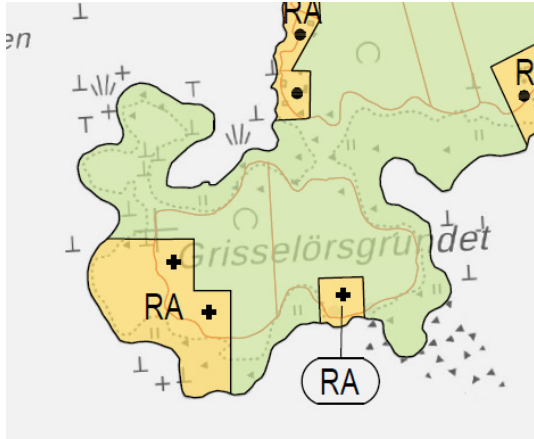
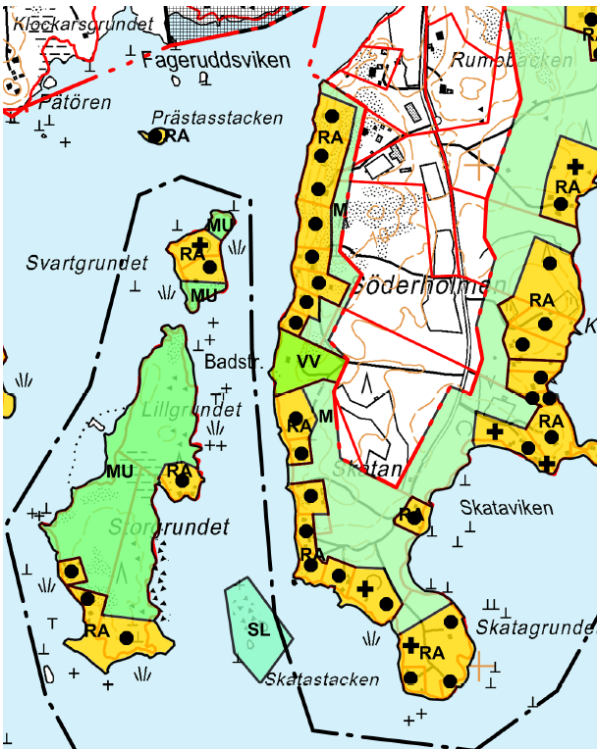
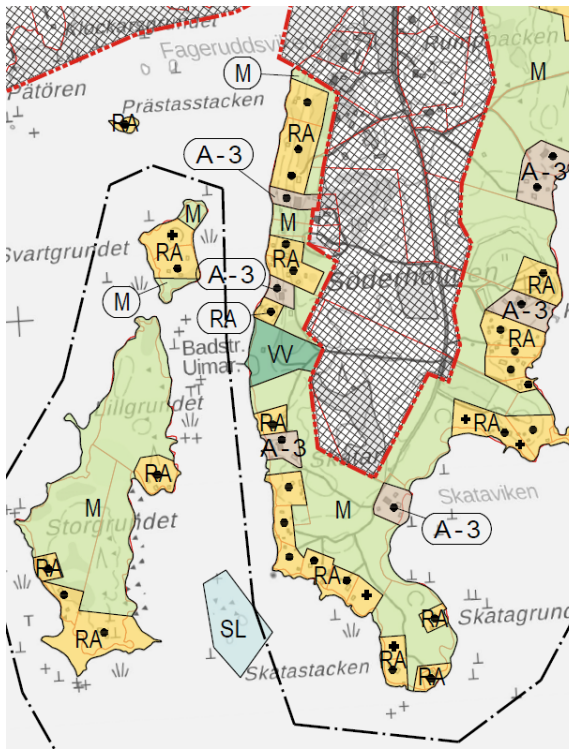

1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3

<p>2 byggplatser flyttades hit, kartblad 4</p>	 <p>A map of the Skatören area. It shows two yellow building plots labeled 'RA' and a larger green plot labeled 'M'. A blue arrow points to the upper 'RA' plot. The map includes contour lines, a red dashed boundary, and the name 'Skatören' at the bottom.</p>
<p>1 byggplats flyttades till detta ställe, kartblad 3</p>	 <p>A map showing a yellow building plot labeled 'RA' and a brown plot labeled 'A-2'. A blue arrow points to the 'RA' plot. The map includes contour lines, a red dashed boundary, and the name 'Lähetyskoti' at the top. Other labels include 'Kåsrör' and '68.0'.</p>

- Tekniska justeringar som utförts, t.ex. granskning av överstora RA-områden, ändring av fritidsboende till fast boende, ändring av MU-områden till M-område. Hela planläggningsområdet har granskats, principiella exempel nedan.

Gällande plan	Planutkast
 <p data-bbox="248 898 727 931">Ett stort sammanhängande RA-område</p>	 <p data-bbox="863 898 1238 931">Uppdelning av RA-byggplatser</p>
	 <p data-bbox="863 1783 1382 1872">Anvisande av fast boende med A-3-beteckning, uppdelade och granskade RA-områden, MU ändrat till M.</p>

7.3 Planförslag 27.6.2024

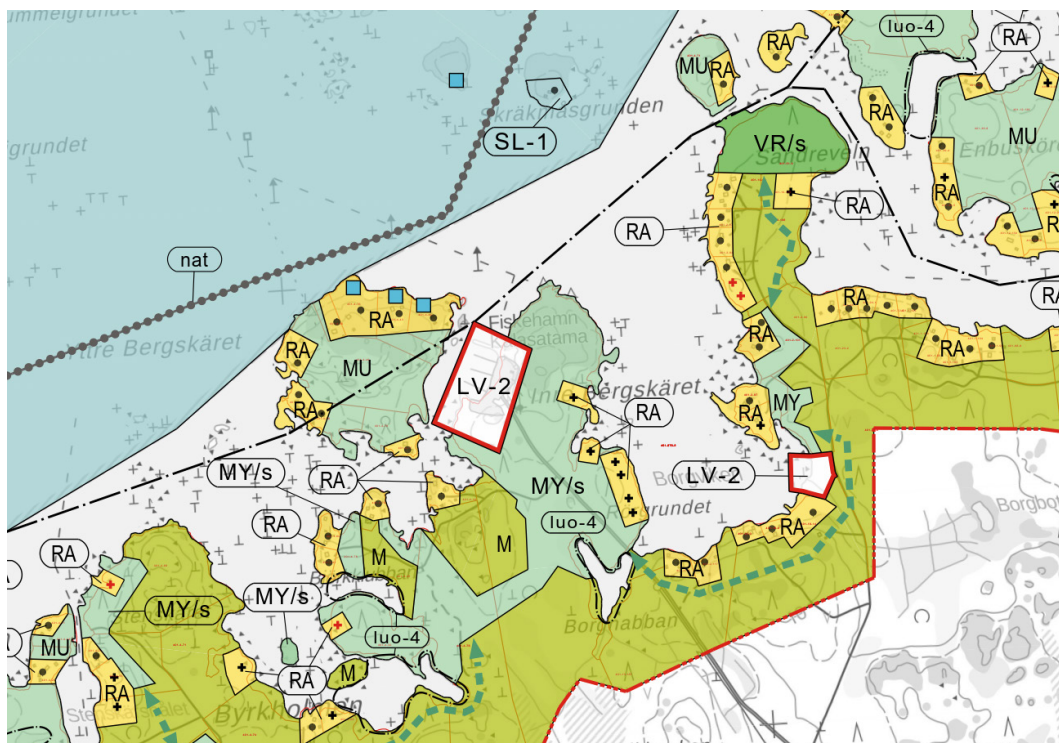
På basen av responsen som erhöles i utkastskedet har planläggningsmaterialet kompletterats. Utförligare information om kompletteringarna har listats i bemötandena till utkastskedets respons, **bilaga 8**. I listan nedan har redogjorts för de mest centrala justeringarna.

- **Naturinventeringar**

Nya kompletterande utredningar gällande flygekorren har uppgjorts (**bilaga 6**), även flador och glon som är skyddade enligt vattenlagen har utretts (**bilaga 7**). Utredningarna har bifogats beskrivningen som separata bilagor. Utredningarna har utförts på basen av NTM-centralens kommentarer gällande planutkastet.

På basen av utredningarna har flygekorrens livsmiljöer kunnat avgränsas på plankartan, även förbindelsekorridorer mellan reviren har anvisats. Dessa områden får inte ändras så att dess funktion som levnadsområde äventyras. Områdena har anvisats med antingen MY- eller MY/s-beteckning, beroende på om man kunnat konstatera en boplats eller inte. Områden med konstaterad boplats har anvisats med MY/s-beteckning, medan lämpliga livsmiljöer utan konstaterad boplats har anvisats med MY-beteckning. Förbindelsekorridorerna har anvisats med grön pilbeteckning, s.k. ekologisk förbindelse.

Flador och glon på högst 10ha, vilka omfattas av skydd enligt Vattenlagens 2 kapitel 11 §, har anvisats med planbeteckning och bestämmelse som tryggar dessa (luo-4). Dessa områden utgörs av områden som är i naturtillstånd eller i ett naturliknande tillstånd.

Bild 35. Naturmässigt värdefulla områden anvisade med MY/s-, MY-, samt luo-4-beteckning. Ekologiskt förbindelsebehov anvisat med grön pil.

- **M- och MU-områden**

Beteckningen för vissa M-områden i yttre skärgården har ändrats tillbaka till MU-områden i enlighet med gällande plan. Detta efter att man under planeringen kunnat lokalisera tidigare utredningsmaterial som legat till grund för valet av ursprunglig planbeteckning. Bestämmelserna för MU-områdena har specificerats så att tillåtna markanvändningsåtgärder framgår tydligt, i enlighet med andemeningen/tankesättet som tillämpades då ursprunglig plan uppgjordes. Värdegrunden i områdena ligger i bevarande av skyddande skog intill fritidsbebyggelsen men även i landskapsmässiga faktorer för bevarandet av natursköna platser som lämpar sig för rekreation ute i skärgården.

- **Inlämnade åsikter**

Majoriteten av inlämnade åsikter har kunnat beaktas. Några byggplatser som tidigare varit bebyggda, har kunnat flyttas. För dessa tidigare bebyggda byggplatser ska en slutsyn kunna hållas av byggnadsinspektören innan planens godkännande, på detta sätt säkerställs att den gamla byggplatsen inte förblir i bruk efter att planen godkänts. De åsikter som man inte kunnat beakta har att göra med att man inte kunnat anvisa tillräckligt med strandlinje eller att önskemålet om flytt inlämnats för sent under processen. För ett område på Söderholmen kommer uppgöras en noggrannare planering för att kunna klargöra markanvändningen på bästa sätt, detta område har anvisats med separat beteckning som indikerar detta.

- **Tekniska detaljer**

Ändringar som utförts, som varit av mer teknisk karaktär, är bl.a. planbestämmelser som justerats (ex. A-3, M, MU, MY/s, ekologisk förbindelse, luo-4, pv), mindre justering av utsträckningen i någon byggplats samt justering av någon statussymbol för enstaka byggplatser (bebyggd/obebyggd).

7.3.1 Dimensionering

Vid revideringen av strandgeneralplanen har dimensioneringen från den ursprungliga planen (godkänd 1994) inte ändrats, byggplatsernas antal är samma och bygger på samma dimensioneringsprinciper. I planen har anvisats 1642 bebyggda och 265 obebyggda byggplatser. Det finns dock områden som genom åren har detaljplanerats eller tagits med i andra generalplaner, dessa områden anvisas inte längre i strandgeneralplanen och byggplatserna har överförts till de planerna.

7.4 Områdesreserveringar – Beteckningar och bestämmelser

Alla områdesreserveringar samt beteckningar och bestämmelser visas på de 6 kartbladen samt det separata bestämmelsebladet.

8. PLANENS KONSEKVENSER

Markanvändnings- och bygglagen 9 § - Utredning av konsekvenserna när planer utarbetas

En plan ska grunda sig på planering som omfattar bedömning av de betydande konsekvenserna av planen och på sådana undersökningar och utredningar som planeringen kräver. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas.

När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala och kulturella konsekvenserna, samt övriga konsekvenser av planen och av undersökta alternativ utredas i behövlig omfattning. Utredningarna ska omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Markanvändnings- och byggförordning 1 § - Utredning av konsekvenserna när planer utarbetas

Vid utredning av sådana konsekvenser av planer som avses i 9 § markanvändnings- och bygglagen (132/1999) beaktas den aktuella planens uppgift och syfte, tidigare gjorda utredningar samt andra omständigheter som inverkar på behovet av utredningar. Utredningarna skall innehålla tillräckliga uppgifter för att det skall vara möjligt att bedöma vilka betydande direkta och indirekta konsekvenser som genomförandet av planen har för

- 1) **människors levnadsförhållanden och livsmiljö,***
- 2) jord- och berggrunden, **vattnet,** luften och klimatet,*
- 3) **växt- och djurarter, naturens mångfald** och naturresurserna,*
- 4) **region- och samhällsstrukturen,** samhälls- och energiekonomin och trafiken,*
- 5) stadsbilden, **landskapet, kulturarvet och den byggda miljön.***

Om sådana väsentliga konsekvenser av en generalplan eller detaljplan som avses i 9 § markanvändnings- och bygglagen utsträcker sig till en annan kommuns område, skall kontakt med denna kommun hållas i tillräcklig utsträckning vid utredningen av konsekvenserna av planen. Om de väsentliga konsekvenserna av planen utsträcker sig till området för ett annat förbund på landskapsnivå, skall kontakt på motsvarande sätt upprätthållas med detta förbund.

I ovan nämnda lista har de delområden anvisats med **fet stil**, där planen bedöms förorsaka de största konsekvenserna.

8.1 Konsekvenser för den byggda miljön

Samhällsstruktur, boende

Revideringen av strandgeneralplanen förändrar inte samhällsstrukturen, planen kommer stöda sig på nuvarande struktur.

Flyttning av fritidsbyggplatser sker från ytter- eller mellanskärgården till fastlandet, således kan den befintliga samhällsstrukturen på fastlandet nyttjas samtidigt som fler områden frigörs för rekreativ utövning ute i skärgården. Byggplatserna flyttas även i huvudsak i anslutning till befintlig bebyggelse oftast i närheten av befintliga vägar, vilket minskar trycket av nya ingrepp i miljön.

Planen innehåller endast ett fåtal byggplatser för permanent bosättning. Inga nya områden för fast boende skapas i planen.

Konsekvenserna för samhällsstrukturen och boendet bedöms små.

Rekreation

Revideringen av planen förändrar inte rekreativ möjligheterna på ett betydande sätt i jämförelse med gällande plan.

Allmän rekreation kan utövas på direkta rekreativ områden (VR), men även på planens M- och MU-områden på basen av allemansrätten. Även naturskyddsområden (SL) kan nyttjas i detta syfte i enlighet med fredningsbesluten. Alla fritidsbyggplatser kan även ses som en form av rekreativ verksamhet.

Vid flyttningar av byggplatser har man fortsättningsvis strävat till att hålla längre sammanhängande strandavsnitt fria från bebyggelse på samma sätt som i tidigare revideringar. Ute i skärgården, därifrån byggplatserna kunnat flyttas, har den fria strandlinjen utökats. Detta stöder direkt den båtburna rekreationen, vilken kan nyttja friområdena för att ta i land med båt, eller för t.ex. fiske.

Tillräckliga fria strandområden har kunnat tryggas i planen så att allmänheten fortsättningsvis har tillgång till stränderna.

Konsekvenserna för rekreationen och rekreativ utövningen bedöms små med positiva.

Trafik

När planen förverkligas kommer inte trafiken avvika från nuläget på ett betydande sätt. Vid flyttningar av byggplatser från holmar till fastlandet kommer båttrafiken till yttre skärgården minska. Detta kan även resultera i ett mindre tryck på ordnande av båtplatser på fastlandet eftersom alla byggplatser invid vattnet kan anlägga egen hamn.

Befintligt vägnät på fastlandet kan kompletteras med enskilda vägar enligt påkallat behov, dessa bedöms inte orsaka betydande konsekvenser eftersom vägnätet av enskilda vägar är utbyggt på ett betydande sätt sedan tidigare.

Konsekvenserna som planens nya trafikarrangemang kan tänkas leda till bedöms vara små.

Sociala konsekvenser

Genom flyttningar av byggplatser till eller i närheten av tidigare bebyggda områden, kan den nya planen påverka dynamiken i ett område. Huruvida detta kan anses störande är subjektivt och inte något som tillförlitligt kan bedömas.

Genom att de flyttade byggplatserna anvisas med tillräcklig bredd på stranden, och med en tillräcklig areal på byggplatsen, skapas avstånd mellan byggnationerna byggplatser emellan. Detta, tillsammans med bevarande av växtlighet på byggplatserna, kan lindra den sociala konsekvensen av planen. Genom hörande av rågrannar i bygglovsskedet säkerställs att alla parter involveras, vilket i sin tur säkerställer att rådande förhållanden, samt människors åsikter, beaktas.

Teknisk service

Fritidsbyggplatserna ingår i huvudsak inte i verksamhetsområdet för vatten och avlopp, detta finns enbart utbyggt ställvis inom strandområdena i kommunen. Då det bildas tätare områden med bebyggelse finns det större möjligheter att bygga ut den tekniska försörjningen på ett mer kostnadseffektivt sätt. Elnätet är väl utbyggt i kommunen sedan tidigare. Eventuell utbyggnad av den tekniska servicen bedöms inte föranleda några betydande konsekvenser. Dagvattenhanteringen och avrinningen ska beaktas vid beviljande av bygglov, tilläggsbyggande får inte försäkra oskäliga olägenheter för någon tidigare byggplats, eller något område som helhet.

Den byggda kulturmiljön och fornminnen

Som bakgrund till planen har uppgjorts en uppdatering av den byggnadsinventering som legat till grund för gällande delgeneralplan. Utredningen har bifogats planbeskrivningen som **bilaga 5**. I inventeringen lyfts fram vilka områdeshelheter och objekt som har skyddsvärden. Den bebyggda kulturmiljön av riksintresse på Öarna har även beaktats. I inventeringen har även getts rekommendationer på skyddsbestämmelser, vilka planen följer. Enskilt värdefulla byggnadsobjekt har anvisats med objektsbeteckning, sr.

I övrigt bygger planen vidare på den gällande delgeneralplanens anvisade lösningar, dessa kompletteras och justeras enligt behov under planläggningsprocessens gång.

De inom planläggningsområdet befintliga enskilda fornminnesobjekt samt -områden har anvisats med beteckningar och bestämmelser i planen. Fornminnen är fredade genom lagen om fornminnen (295/1936). Objekten och områdena i planen baserar sig på den fornminnesutredning som uppgjordes som grund för den gällande planen år 2010, samt tidsaktuell information ur Museiverket fornlämningsregister (11/2023).

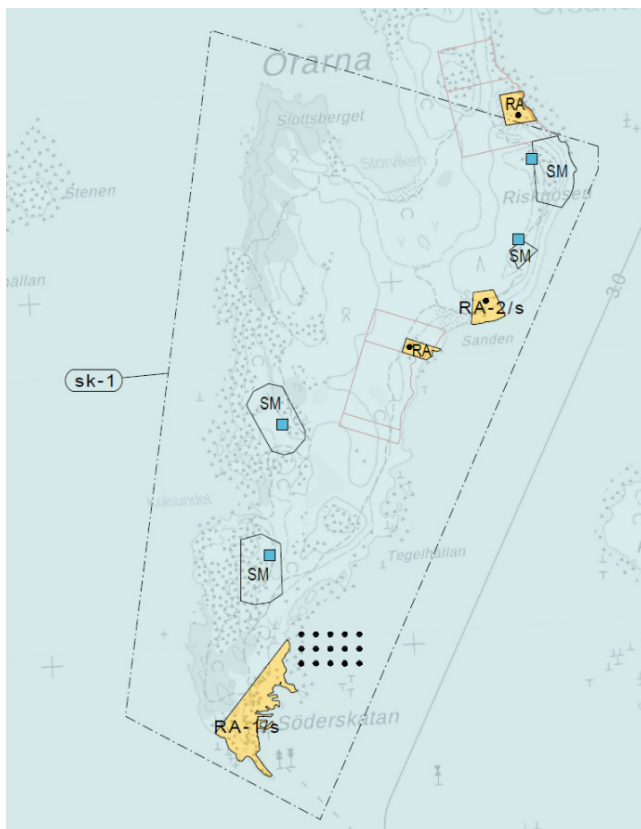

Bild 36. Utdrag ur planutkast, beteckningar för Öarna.

Kulturmiljön bedöms ha uppmärksamats på ett tillräckligt omfattande sätt i planen och konsekvenserna för den bedöms vara goda.

Miljöskydd och störningar i miljön

Vid byggande intill havet och övriga vattendrag är det viktigt att beakta eventuella översvämningensrisker. I delgeneraplanen har anvisats bestämmelser för den lägsta bygghöjden som ska följas, dessa varierar mellan havet och Larsmosjön. Höjderna i bestämmelserna baserar sig på kommunens byggnadsordning. I planläggningsprocessen kommer Meteorologiska institutet höras gällande lägsta bygghöjden intill havet. Gällande avfallshanteringen vid byggplatserna ska miljömyndighetens direktiv följas.

Bullerområden eller andra störningar i miljön förekommer inte. Muddringsfrågor skall hanteras i enlighet med vattenlagens och / eller den kommunala miljömyndighetens bestämmelser. Deponeering av muddringsmassor bör utföras så att det inte inverkar negativt på landskapet. I samband med bygglovsförfarandet bör utredas närmare huruvida byggplatsen är belägen på plats med stor sannolikhet för förekomst av sura sulfatjordar. Byggandet ska beakta miljömyndighetens direktiv, och vid förekomst av sura sulfatjordar, ska jordbyggnadsarbetet och åtgärderna beakta särskilda krav som detta ställer.

Konsekvenserna för fritidsbyggandet bedöms hanterbara och små.

8.2 Konsekvenser för naturen och naturmiljön

Naturens mångfald, naturskydd

Som grund för planen har uppgjorts flertalet naturutredningar, utredningarna har utförts genom planläggningens olika faser.

Som grund för planutkastet har utredningar gällande alla berörda byggplatser uppgjorts, samt för områden där man velat klargöra vilka värden vissa områden besitter. De områden man velat klargöra är tidigare, i gällande plan, anvisade MU- och MY-områdena på fastlandet och i Larsmosjön. Således gjordes en inventering för att få en dagsaktuell bedömning av dess värden. Se **bilaga 3 och 4** för närmare information.

På basen av dessa utredningar har beteckningar och bestämmelser justerats enligt behov. Ställen där det inte förekom värden har ändrats till sedvanliga jord- och skogsbruksdominerade områden (M), medan områden med flygekorre anvisats med beteckning som tryggar arten (MY/s).

Till förslagsskedet har nya kompletterande utredningar gällande flygekorren och skyddade naturtyper enligt vattenlagen (flador och glon) uppgjorts. Utredningarna har utförts på basen av NTM-centralens kommentarer gällande planutkastet. Utredningarna kan ses i sin helhet i **bilaga 6 och bilaga 7**. På basen av utredningarna har flygekorrens livsmiljöer kunnat avgränsas på plankartan, även förbindelsekorridorer mellan reviren har anvisats. Dessa områden får inte ändras så att dess funktion som levnadsområde äventyras. Områdena har anvisats med antingen MY- eller MY/s-beteckning, förbindelsekorridorerna har anvisats med grön pilbeteckning. Konsekvenserna för flygekorren får ses som betydligt förbättrade och positiva jämfört med utgångsläget, artens fortlevnad tryggas.

Flador och glon på högst 10ha, vilka omfattas av skydd enligt Vattenlagens 2 kapitel 11 §, har anvisats med planbeteckning och bestämmelse som tryggar dessa (luo-4). Dessa områden utgörs av områden som är i naturtillstånd eller i ett naturliknande tillstånd. Genom beaktande av dessa säkerställs att miljöerna bevaras, konsekvensen positiv.

Beteckningen för vissa M-områden i yttre skärgården har ändrats tillbaka till MU-områden i enlighet med gällande plan. Detta efter att man under planeringen kunnat lokalisera tidigare utredningsmaterial som legat till grund för valet av ursprunglig planbeteckning. Bestämmelserna för MU-områdena har specificerats så att tillåtna markanvändningsåtgärder framgår tydligt, i enlighet med andemeningen/tankesättet som tillämpades då ursprunglig plan uppgjordes. Värdegrunden i områdena ligger i bevarande av skyddande skog intill fritidsbebyggelsen men även i landskapsmässiga faktorer för bevarandet av natursköna platser som lämpar sig för rekreation ute i skärgården. Konsekvensen för dessa MU-områden är oförändrad jämfört med gällande plan. Områdena kan fortsättningsvis användas vid rekreationsutövning. En noggrannare bestämmelse ger dock en tidigare saknad tydlighet, vilket är positivt med tanke på en framtida användning av områdena.

I planen har stora naturskyddsområden (SL) anvisats i enlighet med gällande strandgeneralplan. Dessa områden justeras enligt behov under processens gång såtillvida de kräver uppdatering. Tidigare anvisade byggplatser som ska inlösas (5st) har fortsättningsvis anvisats. Huruvida dessa har inlösts säkerställs med NTM-centralen under processens gång.

Summering

På basen av inventeringarna har områden med särskilda miljövärden anvisats i planen. Förverkligandet av delgeneralplanen leder inte till att miljöns kvalitet försämras, snarare tvärtom eftersom man lyfter fram och ämnar bevara de miljöer som har miljömässiga värden. Man kan med andra ord bedöma planens konsekvenser för naturen och dess mångfald som positiva. Flytten av byggplatserna har ingen konsekvens för befintliga naturskyddsområden.

Jord- och skogsbruk

Den största delen av delgeneralplanens fria strandområden utgörs av jord- och skogsbruksområden (M), förutom till den del som berörs av någon form av naturskydd. På dessa M-områden kan skogsbruket/-värden fortgå utan restriktioner, i enlighet med planens bestämmelser. Jordbruksområden finns inte inom strandområdet. Inom MU-områdena kan skogsbruk även utövas, dock tillåts inte kalhuggningar inom dessa på basen av deras landskapsmässiga värde samt värde som skyddande "närrekreationsskog" invid byggplatser. Gallring är dock tillåtet.

De flyttade RA-byggplatserna som anvisas i planen har i sin tur anvisats som M-område på ursprungsplatsen.

Planen medför som helhet förbättrade förutsättningar till utövande av jord- och skogsbruk, men för vissa delområden där miljövärden påträffats påförs, eller kvarstår, vissa begränsningar.

Konsekvensen för jord- och skogsbruket ses som positiv och liten.

Vattendrag, vattenhushållning

Konsekvenser för vattendrag bedöms små eftersom byggandets omfattning inte ändrar från tidigare delgeneralplan, antalet byggplatser är oförändrat. Vattenledning finns utbyggt ställvis sedan tidigare. Muddringsfrågor skall hanteras i enlighet med vattenlagens och miljömyndighetens bestämmelser. Deponering av muddringsmassor bör utföras så att det inte inverkar negativt på landskapet. Grundvattenområdet i Hannula har anvisats i planen, inom området tillåts inte sådan verksamhet som kan leda till negativa konsekvenser för grundvattnets del.

Planen bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för vattendrag och vattenhushållningen.

Landskapet

Planrevideringen följer planeringens målsättningar, vilka tillämpats sedan uppgörande av den ursprungliga strandgeneralplanen. Centrala frågor som berör landskapet är att stora långa obebbyggda strandområden ska bevaras i mån av möjlighet, att uddar inte ska bebyggas, och ej heller smala vikar och sund. Dessa principer har tillämpats vid utvärdering av önskemålen om flytt av byggplatser.

Utöver detta har i planen anvisats bestämmelser om skogsvård invid vattendrag, vilka förhindrar kalhuggning eftersom detta har en stor påverkan på såväl landskapsbilden som trivseln. Växtligheten inom byggplatserna ska även bibehållas i så naturligt tillstånd som möjligt. Genom färgsättning och val av byggnadsmaterial kan man styra inverkan på landskapsbilden, nybyggnation ska anpassas till den befintliga bebyggelsen och miljön.

De flyttade byggplatserna kommer kunna smälta in bra i landskapet, vid tillämpning av planens bestämmelser säkerställs att inte några betydande konsekvenser för landskapet eller dess särdrag, uppstår.

9. GENOMFÖRANDE AV STRANDGENERALPLANEN

9.1 Genomförande och tidsplanering

Målsättningen är att delgeneralplanen skall kunna godkännas i fullmäktige under hösten 2024. Efter att delgeneralplanen blivit fastställd ankommer förverkligandet av området på markägarna och kommunen. Planen kommer genomföras på lång sikt, något specifikt målår har inte definierats. Kommunen har dock för avsikt att revidera planen med 10 års mellanrum.

Förverkligande av anvisade byggplatser sker enligt privata markägares önskemål och behov.